

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η   Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ**

**ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ
ΚΑΤΣΙΜΠΡΑ ΘΕΚΛΑ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΥΡΡΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ   2011

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ**

**ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ
ΚΑΤΣΙΜΠΡΑ ΘΕΚΛΑ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΥΡΡΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2011

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η   Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕ
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΣΤΗ ΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ**

**ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΑ (Α.Μ 13955)
ΚΑΤΣΙΜΠΡΑ ΘΕΚΛΑ (Α.Μ 14106)**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΥΡΡΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ**

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ · 2011

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Τ.Ε.Ι. ΜΕΣΣΟΛΟΓΙΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ υποβάλλεται
ενσωματωμένη σε κάθε αντίτυπο της πτ. εργασίας

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οικονομικά και λογιστικά γεγονότα από τη χειρόγραφη στη μηχανογραφημένη λογιστική με απεικόνιση στη δικτυακή ενημέρωση

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

24/5/2011

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΑΡ. ΜΗΤΡ.	E-mail
Αδαμοπούλου	Στεφάνια	13955	stefania.adam@gmail.com
Κατσιμπρα	Θέκλα	14106	lkatsimpra@yahoo.gr

ΕΚΘΕΣΗ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

καταχώρηση από τον εισηγητή

Η πτυχιακή εργασία καλύπτει με τα κεφαλαία της το θέμα, και η βιβλιογραφία της είναι επαρκής. Επειδή οι σπουδάστριες ασχολήθηκαν επιτυχώς με την παρούσα εργασία εγκρίνω προς παρουσίαση το παρόν πόνημα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

7/12/2011

(Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής
δεν χρειάζεται υπογραφή)

ΥΠΟΓΡΑΦΗ .....

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	6
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	8
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	9
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ	
1.1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ.....	12
1.2 ΑΡΧΗ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ.....	14
1.2.1 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	15
1.2.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.....	17
1.3 ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ.....	20
1.4 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	21
1.5 ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	23
1.6 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	28
1.7 Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	30
1.8 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΔΙΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗΝ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.....	31
1.9 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ.....	32
1.10 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	34
1.10.1 ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.....	37
1.10.2 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ	
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ.....	41
2.1.1 ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.....	43
2.2 ΓΕΝΙΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ.....	45
2.2.1 ΠΡΩΤΗ ΓΕΝΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ(1946-1958).....	47
2.2.2 ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΕΝΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ(1958-1964).....	48
2.2.3 ΤΡΙΤΗ ΓΕΝΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ(1964-1971).....	50
2.2.4 ΤΕΤΑΡΤΗ ΓΕΝΙΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ(1971-2011).....	52
2.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ.....	54
2.3.1 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ.....	57
2.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ.....	62
2.5 ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ.....	62
2.6 ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ.....	69
2.6.1 ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ.....	70
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
3.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ.....	74
3.1.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	75
3.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	77
3.1.2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	78

3.1.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	80
3.1.3.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	81
3.1.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	82
3.1.4.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ.....	83
3.1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ.....	84
3.1.5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	84
3.1.6 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	85
3.2 ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	86
3.2.1 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ.....	87
3.3 ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	90
3.4 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.....	90
3.5 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ.....	91
3.6 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΤΥΗΣΕΙΣ.....	94
3.7 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	96
3.8 ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....	98
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	
4.1 ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	103
4.2 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	103
4.3 ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	104
4.4 ΘΕΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ.....	104
4.5 ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ.....	105
4.6 ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΤΟΝ ΜΑΡΕ.....	106
4.7 ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	106
4.8 ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΕΣΟ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ.....	107
4.9 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ.....	107
4.10 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	108
4.11 ΝΕΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	108
4.12 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ.....	110
4.13 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	112
4.14 ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ.....	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο ΝΕΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	
5.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	120
5.2 ΚΑΡΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ.....	126
5.2.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	128
5.3 ΦΟΡΟΚΑΡΤΑ.....	129

5.3.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΚΑΡΤΑΣ.....	131
5.4 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ.....	133
5.4.1 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	134
5.4.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	135
5.4.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ VS ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΤΡΗΤΑ.....	135
5.4.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ.....	136
5.4.4.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ.....	136
5.4.4.2 ΚΟΣΤΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	136
5.4.5 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ.....	137
5.5 ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ.....	137
5.6 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.....	140
5.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ.....	141
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	
6.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.....	144
6.1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	145
6.2 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	146
6.2.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	150
6.3 ΦΟΡΕΙΣ-ΧΡΗΣΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	152
6.4 ΦΟΡΕΑΣ-ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ.....	154
6.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	155
6.6 ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	156
6.7 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	158
6.7.1 ΤΕΠΙ-ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	159
6.7.1.1 ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 2006.....	160
6.7.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	161
6.7.3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ.....	162
6.8 ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ.....	164
6.9 ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.....	164
6.10 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	166
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	172
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	173
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	175
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ.....	176

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΩΝ

Στάδια	Απλογραφικό	Διπλογραφικό
Εντολή	-	-
Λήψη παραστατικού	-	Λογιστική εγγραφή
Ενταλματοποίηση	Λογιστική εγγραφή	Λογ. τόξεως
Εξόφληση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 1: Λογιστικές Εγγραφές Απλογραφικού-Διπλογραφικού Συστήματος Σελ.:17

Πηγή: Ε.Σακελλη : « Το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 2005

Στάδια	Απλογραφικό	Διπλογραφικό
Βεβαίωση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή
Είσπραξη	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 2: Στάδια Απλογραφικού-Διπλογραφικού Συστήματος Σελ.:17

Πηγή: Ε.Σακελλη : « Το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 2005

1. Ενιαία Λογιστική ορολογία,
2. Ενιαίοι κανόνες κοστολόγησης, αποτίμησης,
3. Ενιαία ονοματολογία λογαριασμών,
4. Συνδεσμολογία λογαριασμών,
5. Ενιαίος τύπος οικονομικών καταστάσεων.

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 3: Επιγραμματική απεικόνιση των αλλαγών που επιφέρει η καθιέρωση του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Σελ.:34

Πηγή: Τενέδιος Αντώνιος : « Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 1993

Τα αποθέματα αρχής Τα τελικά αποθέματα Οι αγορές	ομάδα 2η
Τα έξοδα	ομάδα 6η 14
Τα έσοδα	ομάδα 7η

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 4 : Λογιστικές Εγγραφές Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης Σελ.:35

Πηγή: Ε.Σακελλη : « Το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 2005

Πρωτοβάθμιος	Δευτεροβάθμιος	Τριτοβάθμιος
Πελάτες	Πελάτες εσωτερικού	Γεωργίου Νικ.
		Δήμου Σπ.
	Πελάτες εξωτερικού	Jones St.
		Smith P.

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 5: Λογαριασμοί Ε.Γ.Λ.Σ Σελ.:38

Πηγή: Τενέδιος Αντώνιος : « Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 199

ΒΑΘΜΟΙ		ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	
A	B	Γ	
30	Πελάτες		
30.	00	Πελάτες εσωτερικού	
30.	00.	00 0	Γεωργίου Νικ.
30.	00.	00 1	Δήμου Σπ.
30.	01	Πελάτες εξωτερικού	
30.	01.	0 0 0	Jones St.
30.	01.	0 0 1	Smith P.

Κεφάλαιο 1^ο

Πίνακας 6: Λογαριασμοί Ε.Γ.Λ.Σ Σελ.:38

Πηγή: Τενέδιος Αντώνιος : « Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 1993

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Ε.Γ.Λ.Σ :	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
N.N.T.P :	Network News Transfer Protocol
N.S.Fnet :	Nation Science Foundation Net
A.R..P.A :	Advanced Research Project Agency
D.N.S :	Domain Name System
G.T.R.N :	Global Terabit Research Network
P.I.N :	Personal Identification Number
U.N.I.V :	Universal Automatic Computer
I.F.R.I.C :	Επιτροπή Διεργμηνειών Διεθνών Προτύπων
I.A.S.B :	Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
S.A.C :	Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων
K.B.Σ :	Κώδικας Βιβλίων Στοιχείων
Δ.Λ.Π :	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
Ε.Φ.Τ.Ε :	Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών
Ε.Κ.Ε :	Ενιαίο Κέντρο Εξυπηρέτησης
A.M.K.A:	Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης
Γ.Γ.Π.Σ :	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
A.Φ.Μ :	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Φ.Π.Α :	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
N.Π.Ι.Δ. :	Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου
T.E.Π :	Τομέας Πληροφορικής & Επικοινωνιών
A.T.M :	Αυτόματο Τεχνολογικό Μηχάνημα
Ε.Π.Ε :	Ετήσια Πραγματική Επιβάρυνση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή μας εργασία, αποτελεί μια σπουδαία εμπειρία που θα μας βοηθήσει στην μετέπειτα επαγγελματική μας καριέρα. Αφορά τον κλάδο της Λογιστικής και την τεχνολογική εξέλιξη. Περιλαμβάνει έξι κεφάλαια με ενδιάμεσα υποκεφάλαια. Στην αρχή παραθέτουμε το πρόλογο και στη συνέχεια αναλύουμε τα κεφάλαια. Πιο συγκεκριμένα (πρόλογος, κεφάλαιο πρώτο, κεφάλαιο δεύτερο, κεφάλαιο τρίτο, κεφάλαιο τέταρτο, κεφάλαιο πέμπτο, κεφάλαιο έκτο, συμπεράσματα, επίλογος, βιβλιογραφία και δικτυακοί τόποι.). Εκτενέστερη ανάλυση για το τι περιλαμβάνει το κάθε κεφάλαιο, ακολουθεί εν συνέχεια στον πρόλογο. Ξεκινήσαμε αρχικά την πτυχιακή μας το Μάιο , συλλέγοντας πρώτα τις απαραίτητες πληροφορίες και στην συνέχεια ξεκινήσαμε να οργανώνουμε τις πληροφορίες και να συγγράφουμε την εργασία στον υπολογιστή. Τέλος, τον Νοέμβριο δημιουργήθηκε και η παρουσίαση (Powerpoint).

Μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα αντιμετωπίσαμε αρκετά προβλήματα. Ήταν ιδιαίτερα επίπονη η συλλογή όλων των πληροφοριών, τόσο από βιβλία , όσο και από δικτυακούς ιστοτόπους. Αλλά με την κατάλληλη καθοδήγηση του επιβλέποντα καθηγητή , καταφέραμε να την ολοκληρώσουμε. Πιστεύουμε πώς το θέμα που διαλέξαμε ήταν, είναι και θα είναι πάντα επίκαιρο. Ο κλάδος της Λογιστικής συνεχώς θα εξελίσσεται, προσφέροντας πλεονεκτήματα και ευκολίες. Αλλά και η τεχνολογική εξέλιξη θα συνεχίζει πάντα να επηρεάζει την λογιστική, όσο και την καθημερινότητά μας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Είναι ευρέως γνωστό, πώς ο κλάδος της Λογιστικής συνεχώς εξελίσσεται και προσαρμόζεται στα εκάστοτε οικονομικά και διεθνή πρότυπα. Αξίζει να σημειωθεί, πώς η τεχνολογική εξέλιξη δεν άφησε ανέπαφο τον κλάδο της Λογιστικής. Στην εργασία μας προσπαθούμε να αναλύσουμε την εξέλιξη της χειρόγραφης λογιστικής σε μηχανογραφημένη. Καθώς επίσης, την ανάπτυξη της Λογιστικής και την στενή σύνδεση της με το διαδίκτυο.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια ανασκόπηση στην ιστορική εξέλιξη της χειρόγραφης λογιστικής σε μηχανογραφημένη. Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται ανάλυση της επιστήμης της Λογιστικής και η είσοδος των ηλεκτρονικών υπολογιστών στα λογιστήρια των επιχειρήσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρακολουθούμε την αναλυτικότερη προσέγγιση της τεχνολογικής εξέλιξης, καθώς επίσης τα χαρακτηριστικά των υπολογιστών και τα πλεονεκτήματα των λογιστικών προγραμμάτων .

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στις νομοθετικές διατάξεις. Ξεκινάμε από λογιστικούς κανόνες, προϋπολογισμούς, απολογισμούς και καταλήγουμε στα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται μια ανασκόπηση στις κοινωνικές ιδεολογίες και προσεγγίσεις των αναγκών. Στην συνέχεια, αναφερόμαστε στην σπουδαιότητα της Διαφάνειας και τέλος στην πραγματοποίηση εσόδων του κράτους.

Στο πέμπτο κεφάλαιο προσπαθούμε να καταγράψουμε τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές στην Λογιστική. Αναλύουμε κάρτα πολίτη, φοροκάρτα, πιστωτική κάρτα και κλείνουμε με προγράμματα διαχείρισης εμπορικών –οικονομικών συναλλαγών.

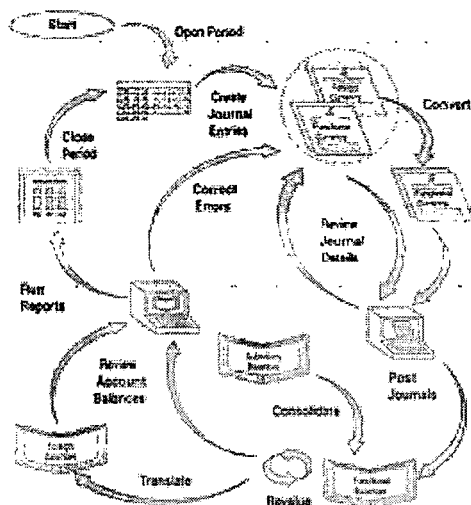
Στο έκτο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Προσεγγίζουμε νομοθετικές διατάξεις, εμπόδια, δράσεις και ατενίζουμε το μέλλον με προοπτική.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να δώσουμε θερμές ευχαριστίες στον καθηγητή μας, κ Νεκτάριο Σύρρο, που μας έδωσε την ευκαιρία να ασχοληθούμε με αυτό το ενδιαφέρον θέμα. Επίσης, οι πολύτιμες υποδείξεις του συνετέλεσαν στην ολοκλήρωση της πτυχιακής μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^Ο

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΠΟ ΤΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

The General Ledger Accounting Cycle

Πηγή: www.el.wikipedia.org

Ο κύκλος της Λογιστικής

Ερμηνεία Έννοιας

Ο όρος λογιστική προέρχεται από το ρήμα λογίζω. Καθώς επίσης το αντικείμενο της λογιστικής είναι η τήρηση λογαριασμών μέσω των οποίων αντικατοπτρίζεται ο λογισμός, δηλαδή η καταγραφή-αποτύπωση, λογιστικών γεγονότων. Ο αντίστοιχος αγγλικός όρος της λογιστικής είναι accounting που προέρχεται από το account που σημαίνει λογίζω = λογαριάζω = λογαριασμός. Καθώς επίσης η λογιστική τηρεί λογαριασμούς για την αποτύπωση των γεγονότων.

Αντιπαραβολή Εννοιών

Η έννοια της λογιστικής δε θα πρέπει να συγχέεται με τον αγγλικό όρο logistics που έχει να κάνει με την "εφοδιαστική αλυσίδα" μιας επιχείρησης ή οργανισμού, δηλαδή τη διαχείριση των αποθεμάτων της. Καθώς δεν έχει σχέση ούτε με παραπλήσιες λεκτικά έννοιες από το χώρο της πληροφορικής και των μαθηματικών.

Λογιστική είναι η τέχνη, η οποία εκτελεί το σύνολο των πράξεων που απαιτούνται πάνω σε ένα ζήτημα, ώστε να εξαχθεί το ζητούμενο αποτέλεσμα. Με άλλα λόγια, η λογιστική είναι η επιστήμη των λογαριασμών, η τέχνη στο να δημιουργεί χρεωπιστωτικούς ή άλλους λογαριασμούς, που συνδεόμενοι μεταξύ τους δίνουν λογικό αποτέλεσμα. Η λογιστική χρησιμοποιεί διάφορους μεθόδους για την

παρατήρηση των οικονομικών φαινομένων. Κάθε οικονομική μονάδα αποτελείται από περιουσιακά στοιχεία, ανθρώπους, οι οποίοι αν συνδεθούν μεταξύ τους, αποτελούν μέρος της ευρύτερης κοινωνίας μέσα στην οποία δραστηριοποιείται. Κάθε οικονομική δραστηριότητα είναι συνδεδεμένη με μεταβολή της περιουσίας της οικονομικής μονάδας, με αποτέλεσμα οι οικονομικές δραστηριότητες να μεταβάλλουν συνεχώς τη δομή και την αξία της περιουσίας της οικονομικής μονάδας.

Για καλύτερη οργάνωση της κοινωνίας και της οικονομίας της, έχει γίνει δεκτό ότι μερικές οικονομικές μονάδες που ικανοποιούν τις ανάγκες άλλων φυσικών προσώπων, με διάφορες συστηματικές δοσοληψίες μ' αυτά, αποτελούν Νομικά Πρόσωπα. Παρά το γεγονός, ότι μπορεί να ανήκουν σε περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα, αποτελούν ένα και μοναδικό πρόσωπο αντιμετωπίζονται δηλαδή σαν ένα, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός φυσικού προσώπου, εκτός από τα πολιτικά.

Σαν πρόσωπο, έχει τη δική του περιουσία, η οποία είναι ανεξάρτητη από την περιουσία των φυσικών προσώπων τα οποία συμμετέχουν σ' αυτό. Για παράδειγμα αν ένας επιχειρηματίας οφείλει στην επιχείρησή του χρήματα και προκειμένου η επιχείρηση να τα εισπράξει, μπορεί να κηρύξει ακόμη και πτώχευση! Τέτοια περίπτωση δεν είναι φυσικά αναμενόμενη, διότι ο ίδιος ο επιχειρηματίας διοικεί την επιχείρηση και αυτός αποφασίζει ποιόν η επιχείρηση θα διώξει προκειμένου να εισπράξει. Το παράδειγμα αυτό, αν και υπερβολικό, δίνεται για να δείξει πόσο η περιουσία του ιδιοκτήτη μιας επιχείρησης είναι ανεξάρτητη από την ατομική του περιουσία.

Επειδή το Νομικό πρόσωπο υπάρχει για να ικανοποιεί τις ανάγκες άλλων προσώπων συνήθως με άμεση αμοιβή από αυτά, και επειδή έχει φύση προσώπου, μπορεί να δανείζεται, να υπόσχεται και να κερδίζει ή να ζημιώνει. Έτσι, δεν είναι γενικά δυνατό να εξαφανιστεί ένα τέτοιο Νομικό πρόσωπο, παρά μόνο αφού καλύψει όλες του τις υποχρεώσεις.¹

Η κοινωνία, για να προστατέψει τα φυσικά αλλά και τα Νομικά πρόσωπα που την αποτελούν, θέτει ορισμένους κανόνες δημοσιότητας της περιουσιακής κατάστασης των Νομικών προσώπων, έτσι ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση από όσους παίρνουν περιουσιακές υποσχέσεις από αυτά, να εκτιμήσουν κατά πόσο είναι σε θέση να τις εκπληρώσει.

---

¹ Ν.Παπαγιάννης, 2011

Από άλλη άποψη, το κράτος, επειδή χρηματοδοτεί τις δραστηριότητές του από τη φορολογία των προσώπων που το αποτελούν, και μάλιστα ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες, φορολογεί και τις επιχειρήσεις και θέλει να γνωρίζει ποιό είναι το ετήσιο κέρδος που κερδίζουν οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων, ώστε να τους φορολογήσει και αυτούς, σα φυσικά πρόσωπα, ή τις επιχειρήσεις τους, όταν έχουν τη μορφή της συλλογικής οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή της εταιρίας.

Οι ίδιοι οι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων, προκειμένου να πάρουν αποφάσεις που αφορούν τις δραστηριότητες των επιχειρήσεών τους, θέλουν να γνωρίζουν τις επιπτώσεις των αποφάσεων αυτών στην περιουσιακή κατάσταση των επιχειρήσεων, και αν τελικά θα πάρουν κέρδος ή θα χάσουν τα χρήματα με τα οποία δημιούργησαν την επιχείρηση.

Όλες αυτές οι καταστάσεις απαιτούν λεπτομερειακή καταγραφή των μεταβολών της περιουσίας των οικονομικών μονάδων, αλλά και μια μέθοδο με την οποία θα γίνεται και η εκτίμηση των δραστηριοτήτων, από πλευράς κέρδους ή ζημίας.

1.1 Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Η αρχή της Λογιστικής, της καταγραφής δηλαδή των δοσοληψιών με ένα απόλυτο συστηματικό τρόπο, έχει τις ρίζες της από την αρχαιότητα. Γενικότερα είναι γνωστό ότι η ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ των φυλών κατέστησε αναγκαία τη χρησιμοποίηση των γραπτών σημείων. Γι' αυτό τα πρώτα στοιχεία γραφής ήταν σχέδια, που παρίσταναν είδη εμπορίου και λογαριασμούς των συναλλαγών. Και επειδή το εμπόριο γινόταν μεταξύ φυλών με διαφορετικές γλώσσες, ήταν απαραίτητο να υπάρχει ένα σύστημα επικοινωνίας κατανοητό από όλους. Τα σημεία που παρίσταναν αριθμούς ήταν τα πρώτα γραπτά σύμβολα. Αυτά τα σύμβολα-σχέδια αφορούσαν εμπορικές πληροφορίες. Παράλληλα με τα σύμβολα αναπτύχθηκε μια μορφή γραφής, που ήταν κλάδος της ζωγραφικής και του σχεδίου. Ανάλογη εξέλιξη του σχεδίου προς τη γραφή παρατηρούμε και στο Μεσογειακό κόσμο κατά το τέλος της νεολιθικής εποχής.

Αργότερα με την ανάπτυξη της γραφής και των συναλλαγών εμφανίσθηκαν οι γραφείς που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών, συντάσσοντας διάφορα έγγραφα, σχετικά με τις συναλλαγές, με τη Λογιστική και τα οικονομικά ζητήματα. Τα έργα των γραφέων ήταν ποικίλα και κάλυπταν όλες τις σύγχρονες οργανωτικές, διοικητικές και οικονομικές αρμοδιότητες της Πολιτείας.

Η ανάπτυξη της λογιστικής ξεκινάει με την οικονομική άνθηση και ακμή των σημαντικών ιταλικών και φλαμανδικών πόλεων και την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου. Τότε αρχίζει η δημιουργία της λογιστικής θεωρίας και εμφανίζονται οι πρώτοι λογιστικοί κανόνες και γίνονται οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές. Συγκεκριμένα, στην αρχαία Αίγυπτο, αναφέρουν οι ιστορικοί, είχαν ένα εξαιρετικά ανεπτυγμένο λογιστικό σύστημα, το οποίο και επέτρεψε την κατασκευή όλων αυτών των μεγάλων μνημείων, που δυστυχώς δεν απέμειναν σήμερα ώστε να το μαρτυρούν, παρά μόνο ιστορικές μνήμες που αναφέρονται από μεταγενέστερους.

Το πρώτο ιστορικό μνημείο της Λογιστικής είναι ο κώδικας του Χαμουραμπί, που ήταν κυρίως Λογιστική Νομοθεσία και έφτανε μάλιστα μέχρι και την ασφάλιση. Ο Αριστοτέλης (330 π.Χ.) στην Αθηναίων Πολιτεία αλλά και τα Πολιτικά αναφέρει αφενός ότι διορίζονταν Λογιστές για την τήρηση των Λογαριασμών του Κράτους, αφετέρου δε αναλύει τις μορφές των οικονομικών δραστηριοτήτων και τον τρόπο εκτίμησής τους με τον όρο χρηματιστική. Ο κώδικας των ναυτικών της Ρόδου (900 π.Χ., ενώ για άλλους ιστορικούς 400 π.Χ. και για άλλους 1200 π.Χ.) περιείχε και μερικές βασικές λογιστικές έννοιες και διαδικασίες. Οι Ρωμαίοι φαίνεται ότι ακολούθησαν τις λογιστικές αρχές των αρχαίων Ελλήνων χωρίς να προσθέσουν ιδιαίτερα νέα χαρακτηριστικά και αλλαγές.

1.2 ΑΡΧΗ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Έως τον έννατο αιώνα η λογιστική ήταν απλογραφία. Δηλαδή, κάθε δοσοληψία, καταχωρούνταν μία και μόνο φορά σε ένα βιβλίο. Από τη Γενεύη της Ιταλίας, το 1494, ο μοναχός Fra Lucca Paciolo, στο βιβλίο του "Summa di Aritmetica, Geometria, Proporzioni e Proporzionalita'", καταγράφει την αρχή μιας νέας εποχής της διπλογραφίας, αλλά και του πλήρους λογιστικού συστήματος, όπως το γνωρίζουμε σήμερα. Ιδιαίτερα λέγεται μάλιστα ότι η υιοθέτησή του ήταν και η βάση της βιομηχανικής επανάστασης, αφού επέτρεπε την παρακολούθηση πολύπλοκων και πολυπληθών δοσοληψιών. Τα στοιχεία αυτής της περιόδου είναι ότι:

1. Οι εγγραφές που καταχωρούνταν στα λογιστικά βιβλία, δεν αφορούσαν μόνο τις συναλλαγές που σχετίζονταν με την επιχείρηση, αλλά περιελάμβαναν ακόμα και συναλλαγές σχετικές με την εξωεπιχειρησιακή περιουσία του επιχειρηματία, δηλαδή υπήρχε ταύτιση μεταξύ των δραστηριοτήτων του επιχειρηματία και της επιχείρησης.

2. Η τήρηση των λογαριασμών ήταν κατά το μεγαλύτερο μέρος περιγραφική, λόγω της ανυπαρξίας ενιαίας νομισματικής μονάδας που να χρησιμοποιείται ως κοινό μέσο ανταλλαγής. Καθώς και ως μέτρο για τον προσδιορισμό της αξίας των ανταλλασσόμενων αγαθών.
3. Ιδιαίτερη προσοχή, δινόταν στο τεχνικό μέρος της λογιστικής και λιγότερο στην προσπάθεια δημιουργίας θεωρίας και ενός συνόλου αρχών γενικής εφαρμογής.

Επόμενο βήμα αποτέλεσε η δημοσίευση του έργου του Edmond Desgranges με τον τίτλο “ La tenue des livres rendue facile”, με το οποίο επινοείται ένα κυρίως σύστημα παραλλαγής του διπλογραφικού συστήματος = ημερολόγιο-καθολικό, και προτείνει την χρησιμοποίηση πέντε λογαριασμών: ταμείο, εμπορεύματα, γραμμάτια εισπρακτέα και πληρωτέα, κέρδη και ζημιές. Το σύστημα αυτό δεχόταν ότι οι λογαριασμοί του αντιπροσωπεύουν λογιστικά πρόσωπα συναλλασσόμενα κυρίως με τον επιχειρηματία.

Ακόμα γίνονται προσπάθειες για την ένωση τους, αλλά και για την παρακολούθηση της οικονομικής δραστηριότητας των τραπεζών και των υπόλοιπων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων, των εμπορικών εταιριών που ιδρύθηκαν με άδεια των κυβερνήσεων της Μ. Βρετανίας και της Ολλανδίας, της δραστηριοποίησης της Καθολικής Εκκλησίας και των μοναστηριών. Καθώς και του ιδιώτη επιχειρηματία. Η επινόηση αυτής της διπλογραφικής μεθόδου, ενώ ήταν το βασικό δημιούργημα της αναπτυσσόμενης οικονομικής δραστηριότητας, βοήθησε όλο και περισσότερο παρέχοντας την δυνατότητα συστηματικής κατατάξεως των οικονομικών γεγονότων, αλλά και υπολογισμού του αποτελέσματος της δραστηριότητας.²

Αργότερα, δημιουργήθηκαν οι λεγόμενες υλιστικές σχολές που ασχολήθηκαν με την ανάπτυξη του μηχανισμού αυξομείωσης των περιουσιακών στοιχείων σε συσχέτιση προς τους λογαριασμούς αποτελεσμάτων και την διάκριση των λογαριασμών, βάση της σχέσης της επιχειρηματικής κυκλοφορίας:

Ακαθάριστα έσοδα - δαπάνες εκμετάλλευσης = Αποτέλεσμα περιόδου

---

² Β.Γαλάνης, 1995

1.2.1 Κωδικοποίηση των διαφορών μεταξύ του Απλογραφικού και του Διπλογραφικού Συστήματος

Αν θέλαμε να παρουσιάσουμε κωδικοποιημένα τις διαφορές μεταξύ ενός Απλογραφικού Λογιστικού Συστήματος, όπως είναι το Λογιστικό των Ο.Τ.Α, και του Διπλογραφικού Συστήματος θα μπορούσαμε να πούμε τα εξής:

- 1. Στο Λογιστικό των Ο.Τ.Α. η υποχρέωση εμφανίζεται με την ενταλματοποίηση της δαπάνης, ενώ στο Διπλογραφικό με την έκδοση του παραστατικού του προμηθευτή ή άλλου τρίτου.**

Η διαφορά αυτή είναι σημαντική γιατί το Λογιστικό των Ο.Τ.Α. δεν στηρίζεται στο αστικό και εμπορικό δίκαιο, όπου ορίζεται πως η υποχρέωση γεννάται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης της υπηρεσίας ή της μεταβίβασης των αγαθών. Δεν μπορεί να θεωρούμε υποχρέωση αυτό που δεν έχει ενταλματοποιηθεί και να αγνοούμε μια σειρά παραστατικών προμηθευτών που ενώ έχουν παρασχεθεί οι υπηρεσίες ή έχουν παραδοθεί τα αγαθά, δεν τα θεωρούμε υποχρέωση γιατί δεν έχουν ενταλματοποιηθεί.

- 2. Στο Λογιστικό των Ο.Τ.Α. το έσοδο θεωρούμε ότι πραγματοποιήθηκε όταν εισπράττεται, ενώ στο Διπλογραφικό όταν βεβαιώνεται.**

Ένα έσοδο πραγματοποιείται όταν έχει παραδοθεί το αγαθό ή όταν έχει παρασχεθεί η υπηρεσία. Το Λογιστικό των Ο.Τ.Α, αντίθετα θεωρεί ότι το έσοδο πραγματοποιείται όταν εισπράττεται.

- 3. Υπάρχει χρονική καθυστέρηση ανάμεσα στις Λογιστικές Εγγραφές του Απλογραφικού και του Διπλογραφικού Συστήματος, δηλαδή**

Με το Απλογραφικό έχουμε λογιστική εγγραφή με την ενταλματοποίηση ή την είσπραξη.

Με το Διπλογραφικό έχουμε 2 εγγραφές: η πρώτη με τη λήψη του παραστατικού και η δεύτερη με την πληρωμή του.

Σχηματικά:

Στάδια	Απλογραφικό	Διπλογραφικό
Εντολή		
Λήψη παραστατικού		Λογιστική εγγραφή
Ενταλματοποίηση	Λογιστική εγγραφή	Λογ. τάζεως
Εξόφληση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

Αντίστοιχα στα έσοδα δεν υπάρχει χρονική καθυστέρηση ανάμεσα στις εγγραφές στα δύο λογιστικά συστήματα. Η φάση της βεβαίωσης είναι η αντίστοιχη φάση της λογιστικής εγγραφής της πίστωσης του εσόδου και η φάση της είσπραξης αντιστοιχεί απόλυτα με την φάση της ταμειακής εγγραφής στο Διπλογραφικό.

Στάδια	Απλογραφικό	Διπλογραφικό
Βεβαίωση	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή
Είσπραξη	Λογιστική εγγραφή	Λογιστική εγγραφή

4. Στο Διπλογραφικό έχουμε εφαρμογή της κίνησης του λογαριασμού μέσω της χρεοπίστωσης. Στο Απλογραφικό οι λογαριασμοί εσόδων-εξόδων αυξάνονται. Ενώ στο Διπλογραφικό οι λογαριασμοί έχουν διπλή έκφραση (τη χρέωση και την πίστωση), με αποτέλεσμα να αυξομειώνονται. Επίσης στο Διπλογραφικό Σύστημα υπάρχουν λογαριασμοί που συστηματικά αυξομειώνονται, όπως λογαριασμοί των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων, ενώ στο Απλογραφικό όχι.

Για παράδειγμα:

Στο Διπλογραφικό υπάρχουν λογαριασμοί πελατών (που εμφανίζουν τις απαιτήσεις), προμηθευτών που εμφανίζουν τις υποχρεώσεις (προς τους προμηθευτές), ταμείου και χρηματικών διαθεσίμων γενικότερα (ταμείο, λογαριασμοί καταθέσεων κλπ.) οι οποίοι αυξομειώνονται.

Στο Απλογραφικό, για να παρακολουθηθούν οι υποχρεώσεις για φόρους που έχουν παρακρατηθεί και πρέπει να αποδοθούν (πχ. στην εφορία ή στο ΙΚΑ),

χρειάζεται να τηρηθεί ειδικό κατάστιχο, ενώ στο Διπλογραφικό αυτά τα στοιχεία προκύπτουν μέσα από λογαριασμούς.³

Συνέπεια αυτού είναι στο μεν Απλογραφικό να χρειάζεται να γίνονται τακτικά συμφωνίες λογαριασμών, που δεν είναι τόσο εύκολο, ενώ αντίθετα στο Διπλογραφικό η συμφωνία εμφανίζεται μέσω λογαριασμών.

1. **Η έννοια του ταμείου** δεν εμφανίζεται άμεσα στο Απλογραφικό, αλλά προκύπτει από το αλγεβρικό άθροισμα κάποιων λογαριασμών στο βιβλίο τρεχούμενων λογαριασμών. Στο Διπλογραφικό είναι αυτούσια η παρουσία λογαριασμού που εμφανίζει τα χρηματικά διαθέσιμα (λογαριασμός 38). Παρόλα αυτά η όλη λειτουργία του Απλογραφικού είναι καθαρά ταμειακή λειτουργία. Έχει σαν σκοπό την παρακολούθηση των εσόδων και των εξόδων της Πολιτείας . Αυτό φαίνεται καθαρά από το γεγονός ό,τι παρακολουθεί την παρακράτηση του φόρου σαν έσοδο και την απόδοσή του στην ΔΟΥ σαν έξοδο.
2. **Ενιαίο Λογιστικό Σύστημα στο Διπλογραφικό.** Ενώ το Απλογραφικό Λογιστικό Σύστημα δίνει μεν τη δυνατότητα να παρακολουθείται κάθε οικονομική δραστηριότητα της Πολιτείας , αυτό γίνεται με την τήρηση ενός μεγάλου αριθμού βιβλίων, ασύνδετων μεταξύ τους. Το Διπλογραφικό σύστημα δίνει αντίθετα τη δυνατότητα να παρακολουθούνται όλα αυτά τα στοιχεία μέσα από ενιαίο λογιστικό κύκλωμα (τα λογιστικά κυκλώματα του Διπλογραφικού).
3. **Στο Απλογραφικό Σύστημα** δεν προκύπτουν στοιχεία για το ετήσιο αποτέλεσμα της δραστηριότητας της Πολιτείας , ενώ στο Διπλογραφικό προκύπτει το αποτέλεσμα με λογιστικές εγγραφές και εμφανίζεται μέσω ειδικής ομάδας λογαριασμών.
4. **Το Διπλογραφικό εμφανίζει την περιουσιακή κατάσταση της Πολιτείας,** ενώ το λογιστικό των Ο.Τ.Α. απαιτεί γι' αυτό ξεχωριστό βιβλίο, άσχετο με το σύστημα οικονομικής διαχείρισης. Ο ισολογισμός που δημοσιεύουν οι οικονομικές μονάδες, που τηρούν Διπλογραφικό Σύστημα, εμφανίζει την περιουσία τους κατά κατηγορία (πάγιο ενεργητικό, κυκλοφορούν κεφάλαιο, υποχρεώσεις κ.λ.π.)

---

³ Ε.Σακελλή, 2005

5. Το λογιστικό των Ο.Τ.Α. αντιμετωπίζει την είσπραξη σαν έσοδο της χρήσης που εισπράττεται και το έξοδο σαν έξοδο της χρήσης που πληρώνεται.

Το Διπλογραφικό αντιμετωπίζει το έσοδο και το έξοδο ότι πραγματοποιείται την χρήση που πραγματοποιείται ανεξάρτητα εάν πληρώνεται ή εισπράττεται.

Με δύο λόγια το Απλογραφικό δεν έχει την δυνατότητα διαχωρισμού των χρήσεων.

Το Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα είναι επιστημονικό άρα είναι αξιόπιστο. Η ταυτότητα ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ=ΠΑΘΗΤΙΚΟ και σε μικρογραφία η σχέση χρέωση=πίστωση σημαίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα ελέγχου.

1.2.2 Εκπαίδευση προσωπικού

Η διαδικασία της εκπαίδευσης πρέπει να είναι συνεχής και συστηματική, να επικεντρώνεται κάθε φορά στα θέματα που επιβάλλονται να κατανοηθούν σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο για να προχωρήσει η κάθε φάση του έργου. Έτσι την εκπαίδευση πρέπει να την αντιμετωπίσουμε σε τρία επίπεδα:

1. *Θεωρητική εκπαίδευση πάνω στη Διπλογραφική Λογιστική μέθοδο.* Στο επίπεδο αυτό πραγματοποιήθηκαν και θα πραγματοποιηθούν κύκλοι σεμιναρίων, όμως είναι φανερό πως οι κύκλοι αυτοί δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τις γνώσεις που παρέχονται από τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ. Η εκπαίδευση στο επίπεδο αυτό έρχεται να καλύψει τα σοβαρά κενά που υπάρχουν σε εξειδικευμένο λογιστικό προσωπικό των ΟΤΑ. Στο επίπεδο αυτό πρέπει να εντάξουμε μικρούς κύκλους σεμιναρίων που θα μπορούν να γίνονται σε επίπεδο Δήμου ή Νομού, με στόχο μία πρώτη εξοικείωση με το Διπλογραφικό.
2. *Πρακτική εξάσκηση στη λειτουργία των προγραμμάτων εφαρμογής του Διπλογραφικού.* Την εκπαίδευση αυτή πρέπει να την καλύψει η εταιρεία-προμηθευτής λογισμικού. Είναι σαφές πως μόνο η θεωρητική γνώση δεν είναι ικανή να καταστήσει κάποιον σε θέση να λειτουργεί μηχανογραφικά το λογιστικό σύστημα του Διπλογραφικού.
3. *Ειδικές εφαρμογές εκπαίδευσης, όπως:*

Πρακτική λογιστικών ασκήσεων πάνω στον Η/Υ. Η εκπαίδευση στο επίπεδο αυτό πρέπει να γίνεται σε συνεργασία λογιστικής και μηχανογράφησης.

Μικροί ειδικοί κύκλοι σεμιναρίων με εξειδικευμένα θέματα (όπως αναλυτική λογιστική, διαχείριση αποθηκών κλπ.)

Ημερίδες με επίκαιρα θέματα , όπως Απογραφή Έναρξης.

1.3 ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Λογιστική , είναι η επιστήμη που συστηματικά καταγράφει και ποσοτικοποιεί όλα τα μεγέθη μίας επιχείρησης ή επιχειρηματικής μονάδας σε χρηματικές μονάδες. Η λογιστική επιστήμη μπορεί να χωριστεί σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το σκοπό και τις πληροφοριακές ανάγκες των ενδιαφερομένων ομάδων που εξυπηρετεί.

Μια πρώτη διάκριση γίνεται σε:

1. Χρηματοοικονομική Λογιστική
2. Διοικητική Λογιστική

Η πρώτη γενική διάκριση γίνεται με βασικό κριτήριο την εσωστρέφεια ή την εξωστρέφεια των πληροφοριών. Η Χρηματοοικονομική Λογιστική εξυπηρετεί τις πληροφοριακές ανάγκες των τρίτων, έξω από την επιχείρηση, ενώ η Διοικητική τις πληροφοριακές ανάγκες μέσα στην επιχείρηση. Στον ευρύτερο κλάδο της Διοικητικής Λογιστικής υπάγεται και η Λογιστική Κόστους ή Κοστολόγηση ή Αναλυτική Λογιστική.

Η διάκριση που γίνεται στο Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (ΕΓΛΣ) είναι σε Γενική Λογιστική (Ομάδες 1,2,3,4,5,6,7,8), Αναλυτική Λογιστική (Ομάδα 9) και Λογαριασμούς Τάξεως (Ομάδα 0).

Στις αρχές του 20ου αιώνα η λογιστική επιστήμη εξελίχθηκε σημαντικά με την εμφάνιση της Επιστημονικής διοίκησης των Οργανισμών και την διάδοση των αρχών της. Η εφαρμογή των αρχών της επιστημονικής διοίκησης στηριζόταν στην ύπαρξη οργανωμένου λογιστηρίου. Η ανάγκη για αξιόπιστες και ομοιογενείς οικονομικές πληροφορίες, προκειμένου να επιτευχθούν οι αντικειμενικοί σκοποί, οδήγησε σε πληρέστερη και συστηματική οργάνωση της λογιστικής επιστήμης.

Ο φυσικός χώρος που διατίθεται από την επιχείρηση για να γίνουν όλες αυτές οι διεργασίες, είναι το λογιστήριο. Αυτός ο οικονομικός τομέας μιας επιχείρησης,

ασχολείται με όλα τα στοιχεία που αφορούν την επιχείρηση, μετατρέποντάς τα αυτά σε οικονομικά στοιχεία. Δηλαδή είναι τα οικονομικά στοιχεία που επεξεργάζεται η λογιστική μέσω του λογισμού.

Η λογιστική των λογαριασμών αναπτύσσεται μέσα στον χώρο του λογιστηρίου με τους 4 παρακάτω αναφερόμενους σκοπούς:

1. Ο προσδιορισμός της Περιουσιακής κατάστασης.
2. Η παρακολούθηση των οικονομικών σχέσεων με τρίτους.
3. Ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων.
4. Η άσκηση ελέγχου.

Τα λογιστήρια λειτουργούσαν με την μορφή πολλών υπαλλήλων που έγγραφαν και καταχωρούσαν τα παραστατικά και τις εγγραφές στο χέρι με την χρήση τεραστίων βιβλίων και αριθμομηχανών. Βασικό στοιχείο αποτελούσαν οι άνθρωποι, οι οποίοι από τα χέρια τους περνούσε η λογιστική τέχνη. Οι εργαζόμενοι έχαναν τον χρόνο τους στο συνεχές γράψιμο και στην ενημέρωση των καταστάσεων, αλλά και στον υπολογισμό συνόλων για να τα μεταφέρουν σε άλλα βιβλία, σε άλλες καταστάσεις κ.τ.λ. Είναι δεδομένο σήμερα πως η εργασία αυτή σε σύγκριση με τα σημερινά δεδομένα και κοιτώντας τα από την απόσταση του χρόνου, ήταν και αντιπαραγωγική, αλλά επιδρούσε και ανασταλτικά για την απόδοση των εργαζομένων.

Μέσα σε λίγα χρόνια όμως, έγινε τέτοια επανάσταση στον χώρο της λογιστικής επιστήμης, που όμοια δεν έχει προηγηθεί σε κανένα επάγγελμα.

Και αυτό γιατί η αλματώδης ανάπτυξη της τεχνολογίας, επηρέασε σε μέγιστο βαθμό την λογιστική επιστήμη. Κάθε τεχνολογικό επίτευγμα έφερνε και νέες αλλαγές στα λογιστήρια των επιχειρήσεων, είτε με την περικοπή θέσεων, είτε με την κατάργηση καταστάσεων. Οι τεχνολογικές εξελίξεις που έφεραν επανάσταση ήταν κατά πρώτον η ανάπτυξη των υπολογιστών και κατά δεύτερον τα λογιστικά φύλλα που στη συνέχεια μετατράπηκαν σε λογιστικά προγράμματα.

Σήμερα η Λογιστική αποτελεί, για τους επιστήμονες, άλλοτε Επιστήμη, άλλοτε Επιστημονική Μεθοδολογία και άλλοτε μια Επιστημονική Τεχνική, για όλους όμως μια κεφαλαιώδους σημασίας διαδικασία και για τους επιχειρηματίες και τις επιχειρήσεις τους, αλλά και για το κράτος.⁴

---

⁴ Χ.Βλάχος-Α Λουκάς, 2007

Η Λογιστική Επιστήμη είναι συνυφασμένη με το λογιστή, τον επαγγελματία που, αφενός μεν καταγράφει τις δοσοληψίες της επιχείρησης, αφετέρου δε οργανώνει την καταγραφή με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνει διοικητικές πληροφορίες σε όσους είναι απαραίτητο.

Έτσι, σήμερα λοιπόν μιλάμε περισσότερο για το Λογιστικό Σύστημα Πληροφοριών και λιγότερο για τήρηση λογαριασμών και βιβλίων.

Η τεχνική της καταχώρησης των δοσοληψιών, της εξεύρεσης του αποτελέσματος, αλλά και της δημοσιότητας, παρά τις μικρές διαφορές μεταξύ των διαφόρων κρατών, για φορολογικούς κυρίως λόγους, είναι κατά βάση κοινή. Γίνεται μάλιστα προσπάθεια να υιοθετηθεί ένα κοινό λογιστικό Σχέδιο στα πλαίσια της Ενωμένης Ευρώπης. Έτσι η ανάγνωση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης άλλου κράτους δεν θα απαιτεί ούτε καν τη γνώση της γλώσσας του, αφού θα χρησιμοποιείται η κοινή γλώσσα των αριθμών. Η Λογιστική αυτή εννοποίηση δεν ανοίκει στο μακρινό μέλλον, διότι οι περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είχαν ήδη κοινό, σχεδόν στο σύνολό του, λογιστικό σύστημα.

1.4 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Θα πρέπει να γίνει σαφή η διάκριση μεταξύ της υποχρέωσης των επιχειρήσεων, ώστε να τηρούνται ορισμένοι κανόνες καταγραφής των δοσοληψιών, που το κράτος επιβάλλει για φορολογικούς λόγους, αλλά και της επιθυμίας των διοικούντων και ιδιοκτητών, για να γνωρίζουν την κατάσταση της επιχείρησής τους, και σαν σύνολο και στα επιμέρους τμήματα, ώστε να λαμβάνουν ορθολογικές αποφάσεις.

Η διάκριση αυτή οδηγεί σε δύο διαφορετικές χρησιμότητες της Λογιστικής, αλλά και σε δύο διαφορετικές Λογιστικές.

Η Λογιστική που ικανοποιεί τις ελεγκτικές ανάγκες της επιχείρησης, είναι επιβεβλημένη από σχετική Νομοθεσία, η οποία προβλέπει και ποινές για όσους δεν την τηρούν.

Από την άποψη αυτή, η Λογιστική, αποτελεί μια Νομική υποχρέωση της επιχείρησης, αλλά και μια Νομική υπόθεση, που είναι κωδικοποιημένη στον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων. Οι επιχειρήσεις που δεν τηρούν τη Φορολογική, που είναι ταυτόχρονα και Λογιστική Νομοθεσία, που υφίστανται και τις κυρώσεις που η Νομοθεσία προβλέπει για όσους δεν τηρούν τους νόμους.

Η Λογιστική, συνεπώς, είναι χρήσιμη και για την αποφυγή των κυρώσεων που το κράτος επιβάλλει. Η άποψη αυτή φαίνεται να αποκτά όλο και περισσότερους οπαδούς στον επιχειρηματικό κόσμο, τουλάχιστον όσο οι Φορολογικοί Νόμοι γίνονται αυστηρότεροι, αλλά ταυτόχρονα και μεθοδικότεροι και περισσότερο πολύπλοκοι.

Ο κοινωνικός έλεγχος δεν περιορίζεται στην εξακρίβωση του αποτελέσματος των δραστηριοτήτων δηλαδή κέρδους ή ζημίας αλλά επεκτείνεται, μερικές φορές, και στον έλεγχο της κερδοσκοπίας.

Η Λογιστική αυτή αφορά την καταγραφή των δοσοληψιών, τον τρόπο καταγραφής και τον τρόπο εξαγωγής του αποτελέσματος της συνολικής επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μια χρονική περίοδο. Στη χώρα μας την αποκαλούμε μεν Λογιστική, στις Αγγλοσαξωνικές όμως χώρες, οι οποίες, όμως, έχουν και διαφορετικό Λογιστικό σύστημα που αποκαλείται τήρηση Λογιστικών βιβλίων (ή καταστιχογραφία, όπως προτείνουν οι Παπαδόπουλος και Κουκούλης), με τον όρο Book Keeping.

Η Λογιστική που ικανοποιεί τις πληροφοριακές ανάγκες των διοικούντων μιας επιχείρησης, αλλά και των ιδιοκτητών της, είναι η πραγματική Λογιστική, και γι' αυτή χρησιμοποιείται ο όρος Accounting. Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε ότι η χρησιμότητα της Λογιστικής είναι ο εσωτερικός και εξωτερικός έλεγχος των δοσοληψιών της επιχείρησης, αλλά και η παροχή πληροφοριών στη διοίκησή της προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις για να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητά της.

1.5 ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η μέθοδος που να καταγράφονται όλες οι μεταβολές της περιουσίας μιας οικονομικής μονάδας, με επιστημονικό μάλιστα τρόπο, είναι η Λογιστική. Επειδή, ειδικότερα, ο τρόπος αυτός είναι κοινός για όλες τις οικονομικές μονάδες, είναι εύκολο να πάρει κανείς τις πιο απαραίτητες πληροφορίες, αλλά αυτό θα γίνει αν γνωρίζει πολύ καλά να χρησιμοποιεί την συγκεκριμένη μέθοδο.

Ειδικότερα, οι σκοποί της Λογιστικής, μπορούν να διαχωριστούν μεταξύ αυτών που ικανοποιούν κοινωνικές και επιχειρηματικές ανάγκες.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η πολυπλοκότητα και η μεγάλη συχνότητα των μεταβολών της περιουσίας μιας οικονομικής μονάδας στερεί από τον επιχειρηματία τη δυνατότητα να γνωρίζει από μνήμης την κατάσταση της οικονομικής μονάδας της οποίας έχει την ευθύνη, είτε σαν ιδιοκτήτης, είτε και σαν επιχειρηματικό στέλεχος.

Επειδή, λοιπόν, είναι αδύνατο να έχει στη μνήμη του όλες τις μεταβολές αυτές, είναι ανάγκη να τις καταγράφει, ώστε να μπορεί να προβαίνει σε διάφορες ενέργειες διασφάλισης της περιουσίας, αλλά και να γνωρίζει το αποτέλεσμα των αποφάσεων που καθημερινά παίρνει. Εκτός της αδυναμίας αυτής, όταν η οικονομική μονάδα προβαίνει σε δοσοληψίες με άλλες οικονομικές μονάδες, χωρίς την άμεση παρέμβαση του επιχειρηματία, όπως ορίστηκε παραπάνω, αλλά από εντεταλμένους από αυτόν, υπαλλήλους ή άλλους συνεργάτες, τότε είναι και πάλι απαραίτητη μια ασφαλής μέθοδος καταγραφής όλων αυτών των δοσοληψιών, ώστε να διασφαλίζεται ο επιχειρηματίας από τις πράξεις των εντεταλμένων προσώπων, αλλά και να γνωρίζει σε ποιές ακριβώς πράξεις έχουν προβεί.

Από αυτή, λοιπόν την άποψη, η Λογιστική είναι μια μέθοδος εσωτερικού ελέγχου των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Ταυτόχρονα, είναι και μια μέθοδος αξιολόγησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, είτε σ' αυτές έχει προβεί ο ίδιος ο επιχειρηματίας, είτε οι εντεταλμένοι από αυτόν.

Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι ο σκοπός μιας οικονομικής μονάδας είναι, είτε να αυξήσει την περιουσία της, είτε να μεγιστοποιήσει το κοινωνικό αποτέλεσμα, όπως για παράδειγμα ένα Νοσοκομείο, να μεγιστοποιήσει την παρεχόμενη από αυτό περίθαλψη. Όποιος όμως και να είναι ο σκοπός της, ακόμη δηλαδή και αν πρόκειται για "εξισωτικό" Δημόσιο Οργανισμό, στο τέλος κάθε χρονικής περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας έλαβαν χώρα μια σειρά από δοσοληψίες, είναι αναπόφευκτο να υπάρχει και μια διαφοροποίηση της αρχικής περιουσίας, που μπορούμε να ονομάσουμε "κέρδος" ή "ζημία".

Αυτοί, λοιπόν, που διοικούν μια οικονομική μονάδα θέλουν να γνωρίζουν τις επιπτώσεις των αποφάσεών τους πάνω στην περιουσία των οικονομικών μονάδων που διοικούν, ώστε να διδαχθούν για το μέλλον, αλλά και να λογοδοτήσουν σε όσους τους όρισαν στη διοίκηση, τους ιδιοκτήτες, αν πρόκειται για ιδιωτική επιχείρηση, ή το Κράτος, αν πρόκειται για Δημόσια.

Αναφέρθηκε προηγουμένως ότι η επιχείρηση κατανέμει, μερικές φορές, τις εργασίες της σε τέτοιο βαθμό, ώστε να αναθέτει δόσοληψίες σε πρόσωπα που συνεργάζονται μ' αυτή, είτε σαν υπάλληλοι, είτε σαν εξωτερικοί συνεργάτες. Η ανθρώπινη φύση, αλλά και οι ανάγκες μερικές φορές, οδηγούν μερικούς ανθρώπους στο να καταχρεώνονται, να ιδιοποιούνται δηλαδή, περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης στην οποία εργάζονται ή και συνεργάζονται. Με τη λογιστική καταγραφή είναι δυνατός ο έλεγχος των πράξεων αυτών των προσώπων, έτσι ώστε να αποφεύγονται τέτοιου είδους πράξεις.⁵

Μπορεί, συνεπώς, να λεχθεί ότι σκοπός της Λογιστικής είναι επίσης και η διαφύλαξη της περιουσίας (ή καλύτερα των περιουσιακών συμφερόντων) της οικονομικής μονάδας.

Για να μεγιστοποιήσει τα αποτελέσματά της, όπως αυτά εκφράζονται από τους σκοπούς της, η επιχείρηση χρησιμοποιεί και περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν σε άλλους, αλλά και παραδίδει δικά της περιουσιακά στοιχεία σε τρίτους, δανείζει, δηλαδή, και δανείζεται, με την ευρεία έννοια του δανεισμού.⁶

Η καταγραφή όλων αυτών των δραστηριοτήτων δίνει τη δυνατότητα σ' αυτούς που τη διοικούν, να γνωρίζουν ποιός, πόσο και για πόσον καιρό οφείλει στην επιχείρηση, καθώς και σε ποιόν, για πόσον καιρό και πόσο οφείλει η επιχείρηση, έτσι ώστε να διεκδικήσουν την επιστροφή των περιουσιακών στοιχείων από τους τρίτους, αλλά και να μη δέχεται να επιστρέψει σ' αυτούς που διεκδικούν την επιστροφή περιουσιακών στοιχείων που δεν έχουν δανείσει στην επιχείρηση.

Συνοπτικά, η επιστημονική μεθοδολογία καταγραφής των περιουσιακών στοιχείων και των μεταβολών τους στο χρόνο, που είναι η Λογιστική, αποτελεί ένα σύστημα πληροφοριών για τη διοίκηση της κάθε οικονομικής μονάδας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Το περιβάλλον της κάθε οικονομικής μονάδας, είναι η κοινωνία, που η οργάνωσή της αποτελεί το Κράτος. Για να λειτουργήσει το Κράτος, και να ικανοποιήσει την κοινωνία στις διάφορες ανάγκες της, προσφέροντας τα λεγόμενα "κοινωνικά αγαθά", έχει ανάγκη από οικονομικούς πόρους, τους οποίους είτε κατέχει, , για παράδειγμα όπως μερικά κράτη έχουν πετρέλαιο, είτε τους αναζητά στις εισφορές των πολιτών.

⁵ Ν. Παπαγιάννης, 2011

⁶ Β. Γαλάνης, 1995

Η ανάγκη φορολόγησης των πολιτών, και μάλιστα με τρόπο προοδευτικό, δηλαδή όποιος κερδίζει περισσότερα συμμετέχει κατά μεγαλύτερο βαθμό στα φορολογικά βάρη, οδηγεί στην ανάγκη της γνώσης των κερδών που προορίζονται στους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων, αλλά και του τρόπου που διατίθενται τα κρατικά χρήματα από τις Δημόσιες επιχειρήσεις.

Είναι γενικά παραδεκτό ότι για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης η κάθε οικονομική μονάδα συνεισφέρει στην πολιτεία ανάλογα με τις δυνατότητές της. Η εφαρμογή του προοδευτικού αυτού συστήματος (προοδευτικού επειδή ο συντελεστής φορολογίας είναι ανάλογος του ύψους των εισοδημάτων) είναι αδύνατη όταν τα όργανα της πολιτείας δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν το ύψος των εισοδημάτων των πολιτών. Παρόλ' αυτά, η αρχή της προοδευτικής φορολόγησης έρχεται συχνά σε αντίθεση με την οικονομική ανάπτυξη, με την έννοια της αύξησης των παραγωγικών επενδύσεων.

Για το λόγο αυτό οι εταιρικές επιχειρήσεις φορολογούνται παγκόσμια, τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας, με ενιαίο συντελεστή, ανεξάρτητο από το ύψος των κερδών τους, ενώ οι ιδιοκτήτες τους σαν φυσικά πρόσωπα δεν φορολογούνται ξανά.

Οι συντελεστές αυτοί έχουν ξεσηκώσει θύελλα συζητήσεων, τόσο για τη σκοπιμότητα της επιβολής τους, όσο και για το ύψος τους και τον τρόπο του υπολογισμού τους. Με οποιαδήποτε όμως άποψη και αν συντάξει κανείς, θα στηριχθεί στη βεβαιότητα ότι τα εισοδήματα των εταιριών είναι προσδιορίσιμα από τη φορολογική αρχή και αυτό είναι δυνατό επειδή η καταγραφή των μεταβολών της περιουσίας των οικονομικών μονάδων, με ενιαίο Λογιστικό τρόπο, είναι υποχρεωτική.

Και ο στόχος αυτός ικανοποιείται από την καταγραφή των δοσοληψιών με ενιαίο τρόπο, ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος.

Κοινωνική είναι και η ανάγκη του ελέγχου της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων και από την πλευρά όσων διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία στην επιχείρηση, είτε μόνιμα, ως μέτοχοι, είτε προσωρινά, ως δανειστές. Ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις εταιρικές μορφές συνεργασίας που στηρίζονται σε κεφάλαια και όχι σε πρόσωπα και που είναι εταιρίες, είτε της μορφής της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης είτε της Ανώνυμης Εταιρίας.

1.6 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Στην συνέχεια θα παραθέσουμε μερικές πιο εξειδικευμένες και σύγχρονες λογιστικές διακρίσεις, βάση των προσπαθειών που γίνονται για αποτελεσματική οργάνωση των επιχειρήσεων:

Λογιστική Κόστους.

Η Λογιστική που ασχολείται με τον προσδιορισμό του κόστους των προϊόντων μιας παραγωγικής μονάδας, ονομάζεται Λογιστική Κόστους, ή Αναλυτική ή Βιομηχανική Λογιστική.

Η Λογιστική κόστους ασχολείται με τις παρακάτω δραστηριότητες:

1. Την μέτρηση ή τον υπολογισμό και την εκτίμηση του κόστους των προϊόντων και υπηρεσιών που έχουν παραχθεί. Σήμερα προϋπολογίζουμε το κόστος, δηλαδή εκτιμούμε από πριν ποιο περίπου θα είναι το μελλοντικό κόστος (ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΟΣΤΟΣ - STANDARD COST).
2. Την ανάλυση του κόστους και τον προσδιορισμό των σχέσεων μεταξύ του κόστους και των διαφόρων παραγόντων που επιδρούν σε αυτό.
3. Την καταχώρηση του κόστους στα βιβλία, την ταξινόμηση και την κατανομή του στα διάφορα κέντρα κόστους.
4. Την παρουσίαση του κόστους στους διευθυντές από την μία μεριά, για να πάρουν αποφάσεις και για την σωστή ερμηνεία όλων των στοιχείων κόστους.

Η Λογιστική που ασχολείται με τις διακρατικές δοσοληψίες και τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων της διαχείρισης των Κρατικών και Κοινωνικών περιουσιακών στοιχείων, αποκαλείται **Μακροοικονομική Λογιστική** ή Εθνικοί Λογαριασμοί.

Φορολογική λογιστική

Φορολογική λογιστική είναι ο κλάδος ο οποίος ασχολείται με την μελέτη των διατάξεων και των νόμων που αφορούν την φορολογία των φυσικών και των νομικών προσώπων, καθώς και τις επιπτώσεις από την εφαρμογή τους πάνω στις δραστηριότητες των οικονομικών μονάδων, είτε ως νομικά, είτε ως φυσικά πρόσωπα.

Λογιστική εταιριών

Λογιστική εταιριών είναι ο κλάδος όπου ασχολείται με την καταγραφή των νομικών και των οικονομικών γεγονότων, αφού οι λογιστικές εγγραφές που γίνονται αναφέρονται διαρκώς στις διατάξεις του γενικού ή του ειδικού για τις εταιρίες δικαίου, αλλά και στις ιδιαίτερες συμφωνίες που περιλαμβάνονται στο καταστατικό των εταιριών. Τα βασικά γεγονότα που συναντώνται στις εταιρίες, μεταξύ των άλλων, αφορούν, την σύσταση, τις πράξεις μεταξύ των μετόχων και της εταιρίας, την διάθεση των αποτελεσμάτων χρήσης, τις μεταβολές του μετοχικού κεφαλαίου των εταιριών, την λύση και την εκκαθάριση μιας εταιρίας.

Λογιστική ανθρωπίνου δυναμικού

Λογιστική πληθωρισμού

Λογιστική ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Περιβαλλοντική λογιστική

Ελεγκτική

Ο τομέας της ελεγκτικής, στις μέρες μας αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους της λογιστικής επιστήμης. Ασχολείται με την διατύπωση αρχών και κανόνων που αφορούν την ομαλή διεξαγωγή των οικονομικών ελέγχων. Έχει ως αντικείμενο τον ανεξάρτητο έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές, καθώς και τις διαδικασίες και τις μεθόδους που εφαρμόστηκαν στην διάρκεια ενός διαχειριστικού έτους, από μια οικονομική μονάδα. Η ελεγκτική συνεπώς αποτελεί μία ανεξάρτητη, αντικειμενική διαβιβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες του οργανισμού. Βοηθά έναν οργανισμό να επιτύχει τους πιο αντικειμενικούς σκοπούς του, προσφέροντας μια συστηματική επιστημονική προσέγγιση, για την αποτίμηση και την βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης κινδύνων, των εσωτερικών ελέγχων και των διαδικασιών διοίκησης. Ο όρος της ελεγκτικής καθιερώθηκε από τους Αγγλοσάξονες ως Internal Auditing, αναφέρεται στην υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επάρκειας λειτουργίας του Συστήματος Εσωτερικών Ελέγχων, τις επιμέρους λειτουργίες του και να προτείνει βελτιώσεις, όπου διαπιστώνονται αδυναμίες.⁷

---

⁷ Δ.Βασιλείου,2009

Διακρίνεται επίσης η Λογιστική, ανάλογα και με το αντικείμενο της επιχείρησης, όπως για παράδειγμα **Ξενοδοχειακή, Ναυτιλιακή, Αγροτική κλπ.**

Από πλευράς επιχειρηματικών στόχων, διακρίνεται σε **Φορολογική Διοικητική, Χρηματοδοτική κλπ.**

Πράγματι οι λόγοι για τους οποίους ο επιχειρηματίας θα διαθέσει οικονομικούς πόρους για την καταγραφή των δοσοληψιών, μπορούν να είναι είτε για να είναι σε τάξη με τις Φορολογικές Αρχές, αλλά ταυτόχρονα να μην επιβαρύνεται και με φορολογία την οποία δεν οφείλει, είτε για να αξιολογεί το παρόν και να σχεδιάζει το μέλλον. Όλες αυτές οι κατηγορίες της Λογιστικής έχουν σαν βάση τη Γενική Λογιστική, ή αλλιώς τις Γενικές Αρχές της Λογιστικής.⁸

1.7 Η ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σήμερα οι περισσότερες επιχειρήσεις τηρούν ηλεκτρονικά λογιστικά βιβλία, αντί να αντικαταστήσει τους λογιστές, όπως περίμεναν αρκετοί επιχειρηματίες, έκανε την ανάγκη της γνώσης της Λογιστικής σημαντικότερη.

Κυρίαρχα στοιχεία της παραπάνω περιόδου, είναι τα εξής:

1. Η ανάπτυξη και η εξάπλωση των ηλεκτρονικών λογιστικών προγραμμάτων
Το Excel, όπου σήμερα είναι το πιο δημοφιλές πρόγραμμα λογιστικών φύλλων, ανήκει σε μια μεγάλη κατηγορία προγραμμάτων που ονομάζονται λογιστικά φύλλα (spreadsheets) επειδή αρχικά σχεδιάστηκαν, για να διευκολύνουν τις λογιστικές πράξεις σε πίνακες με αριθμητικά δεδομένα. Με το πέρασμα των χρόνων τα λογιστικά φύλλα εξελίχθηκαν όπου σήμερα επιτρέπουν τον αποτελεσματικό χειρισμό πινάκων με κάθε είδους δεδομένα. Το πρώτο λογιστικό φύλλο ονομαζόταν VisiCalc και σχεδιάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του 1970 από τους Dan Bricklin και Bob Frankston για τον υπολογιστή Apple II. Το VisiCalc αποτέλεσε επανάσταση για την εποχή του. Πολλές εταιρίες αγόρασαν τον υπολογιστή Apple II με μοναδικό σκοπό να συμπληρώνουν και να παρακολουθούν τα λογιστικά τους βιβλία με τη βοήθεια του VisiCalc. Λίγα χρόνια μετά, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, η εταιρία Lotus παρουσίασε τη δική της πρόταση στα λογιστικά φύλλα, το Lotus 1-2-3. Το

---

⁸ Ν. Παπαγιάννης, 2011

πρόγραμμα αυτό ήταν το πρώτο ολοκληρωμένο λογιστικό φύλλο και παρά την ακριβή του τιμή παρέμεινε για πολλά χρόνια το πρώτο πρόγραμμα σε πωλήσεις.

Το Excel παρουσιάστηκε από τη Microsoft για πρώτη φορά το 1985 για τους υπολογιστές Macintosh. Το Νοέμβριο του 1987 παρουσιάστηκε η πρώτη έκδοση του Excel για τα Windows. Η μεγάλη δημοτικότητα των Windows βοήθησε στη διάδοση του Excel, το οποίο περιλαμβάνεται στο πακέτο εφαρμογών γραφείου της Microsoft με τον τίτλο Office. Επομένως, για να χρησιμοποιήσουμε το Excel δεν αρκεί να έχουμε στον υπολογιστή μας τα Windows. Πρέπει να έχουμε αγοράσει χωριστά και να έχουμε εγκαταστήσει στον υπολογιστή μας το Excel.

2. Η ανάπτυξη των βιομηχανικών επιχειρήσεων.
3. Η αύξηση της παραγωγικότητας και η μείωση του κόστους παραγωγής.
4. Η ενοποίηση της φορολογίας εισοδήματος.
5. Η επέκταση και η νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού του εξωτερικού ορκωτού ελεγκτή.
6. Η ανάπτυξη των χρηματιστηριακών συναλλαγών σε τίτλους ανώνυμης εταιρίας.
7. Η δημοσίευση οικονομικών στοιχείων σε τακτική και επαναλαμβανόμενη βάση, ώστε να υπάρχει επαρκής πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού

1.8 Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΔΙΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Τα στελέχη ενός λογιστικού γραφείου, ειδικά τα τελευταία χρόνια εκμεταλλεύονται στο μεγαλύτερο βαθμό τις τεχνολογικές μεταβολές και κατακτήσεις, καθώς κάνουν πιο εύκολη την δουλειά τους και κερδίζουν πολύτιμο χρόνο. Για παράδειγμα όταν η λογιστική επιστήμη πέρασε από την χειρόγραφη τήρηση των βιβλίων και στοιχείων των επιχειρήσεων, στην μηχανογραφημένη λογιστική τήρηση, αυτό είχε ως συνέπεια την αυτοματοποίηση των συναλλαγών, χωρίς την σπατάλη χρόνου για την εξαγωγή του αποτελέσματος. Η οποία αποτελεί την νέα σύγχρονη προσέγγιση της λογιστικής.

Είναι λίγα επαγγέλματα που επηρεάστηκαν τόσο πολύ και τόσο γρήγορα, από την εφαρμογή της σύγχρονης ηλεκτρονικής τεχνολογίας και ειδικότερα μέσω των ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η/Υ) και των συστημάτων μηχανογράφησης, όσο η

λογιστική. Σήμερα, η ενημέρωση των χειρόγραφων βιβλίων αποτελεί πλέον ιστορία που διηγούνται συνταξιούχοι λογιστές. Τα λογιστικά φύλλα, που παρόλο τον τίτλο τους δεν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά μόνο από λογιστές, είναι πανίσχυρα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε πλήθος εφαρμογών, από απλές αναφορές και παρουσιάσεις μέχρι τις σύνθετες εργασίες όπως προϋπολογισμούς ή αναλύσεις με πολύπλοκους μαθηματικούς ή χρηματοοικονομικούς τύπους.

Η τεχνολογία απελευθέρωσε τόσο την επιστήμη της Λογιστικής, όσο και το ίδιο το λογιστή, με αποτέλεσμα να μπορέσει να οδηγηθεί μπροστά και να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις και κυρίως τον χρόνο του σε ανώτερης αξίας δραστηριότητες. Παρότι δεν άλλαξε καθόλου την ουσία της λογιστικής τεχνικής, που παραμένει το διπλογραφικό σύστημα, κατήργησε ωστόσο χρονοβόρες διαδικασίες, όπως για παράδειγμα η περιβόητη συμφωνία ισοζυγίων – καθολικών, οδηγώντας τις στην μακρόχρονη λογιστική ιστορία.

Τέλος, η εμφάνιση και η εφαρμογή του διαδικτύου (internet) ανέτρεψε την καθημερινότητα. Είναι πλέον απλή υπόθεση η ανεύρεση ενός νόμου ή μιας γνωμάτευσης. Η μεταφορά δεδομένων και αναφορών είναι πανεύκολη και φτηνή, ενώ και η λογιστική επαφή με το Κράτος γίνεται όλο και περισσότερο ηλεκτρονικά (υποβολή δηλώσεων, στοιχείων κλπ. Μέσω του Taxisnet).

Η εξέλιξη της Πληροφορικής και οι πολύμορφες εφαρμογές της στη Λογιστική επιβάλλουν τη χρήση του Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στο σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων ενός σύγχρονου λογιστηρίου. Παράλληλα η πολυπλοκότητα και οι συνεχείς αλλαγές του φορολογικού μας συστήματος επιβάλλουν τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση των Λογιστών - Φοροτεχνικών, που αποτελεί ένα δύσκολο αλλά και τόσο και ενδιαφέρον επάγγελμα, το οποίο απαιτεί συνεχή ενημέρωση και την ικανότητα ερμηνείας των Φορολογικών Νόμων και Υπουργικών Αποφάσεων.⁹

1.9 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η μηχανογράφηση, σαν βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης, παρέχει την δυνατότητα άμεσης πληροφόρησης, διευκολύνει την διεκπεραίωση των εργασιών και αποτελεί πλέον θεμέλιο λίθο στην σωστή οργάνωση

---

⁹ Δ.Βασιλείου, 2009

της. Απαραίτητη προϋπόθεση, η σωστή επιλογή, η οργάνωση και εφαρμογή του κατάλληλου για κάθε περίπτωση λογισμικού.

Μηχανογραφημένη λογιστική, είναι ο κλάδος αυτός που ασχολείται με την οργάνωση των υπηρεσιών του λογιστηρίου, που με την κλασική δομή τους, περιλαμβάνοντας την συγκέντρωση, την ταξινόμηση, την αξιολόγηση, την καταχώρηση, τον έλεγχο των λογιστικών πληροφοριών και την παρουσίαση αυτών με βάση τον ΚΒΣ.

Με τον τρόπο αυτό κάθε οικονομικός οργανισμός, χρησιμοποιεί λογιστικά πληροφοριακά συστήματα, ώστε να συλλέγονται άμεσα και έγκαιρα οι οικονομικές πληροφορίες και να επεξεργάζονται. Ουσιαστικά δεν πρόκειται για μία καινούργια έννοια, αλλά για την νέα σύγχρονη προσέγγιση της λογιστικής.

Η μεγαλύτερη αλλαγή στο λογιστικό επάγγελμα έγινε στην Ελλάδα με την εφαρμογή του Ενιαίου Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (ΕΓΛΣ). Συνέπεσε χρονικά με τις προαναφερθείσες τεχνολογικές καινοτομίες, δημιουργώντας έτσι τις κατάλληλες συνθήκες για σημαντικές ανατροπές. Η εφαρμογή αυτού, βοήθησε αρκετές επιχειρήσεις να κατανοήσουν ότι η πρωταρχική αποστολή των λογιστηρίων τους πρέπει να είναι η έγκαιρη, πλήρης και σωστή ενημέρωση των Διοικήσεων τους, η οποία συμβάλλει αποφασιστικά στη λήψη σωστών επιχειρηματικών αποφάσεων. Σημαντικό είναι να αναφερθεί πώς το λογιστήριο πρέπει να σταματήσει να λειτουργεί μόνο για τις ανάγκες της εφορίας.¹⁰

Μετά την εφαρμογή του είναι εύκολο να διαβαστεί ένα ισοζύγιο ανεξαρτήτως επιχείρησης, ενώ με την καθιέρωση κοινής λογιστικής γλώσσας είναι συνηθισμένο φαινόμενο να συνομιλούν λογιστές για εγγραφές με κωδικούς. Χιλιάδες επαγγελματίες μελέτησαν και εφάρμοσαν πάνω από 300 γνωματεύσεις. Το γεγονός ότι πολλές από τις αρχές και τεχνικές του έχουν ξεπεραστεί, δεν αφαιρείται τίποτα από την σημασία του. Οι λογιστικές αρχές άλλωστε αλλάζουν και εξελίσσονται και το ΕΓΛΣ δεν θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση.

Η πρόσφατη εισαγωγή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ/ΔΠΧΠ) δημιουργεί προϋποθέσεις για σοβαρές αλλαγές στο λογιστικό επάγγελμα στην χώρα μας. Δεν είναι όμως η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων που θα οδηγήσει από μόνη της σε σαρωτικές αλλαγές του λογιστικού επαγγέλματος,

¹⁰ Βαρδάκης-Μοσχολέα-Παπαναστασάτος, 1995

ιδιαίτερα όταν σήμερα αφορά την μικρή αριθμητικά μειοψηφία των εισαγόμενων στο Χρηματιστήριο εταιρειών. Υπάρχουν κίνδυνοι τα ΔΛΠ να προσαρμοστούν στην «ιδιόμορφη ελληνική πραγματικότητα» και όχι να συμβεί το αντίστροφο που είναι άλλωστε και πιο δύσκολο.

Είναι ανησυχητικό ότι για περίπου 50 εταιρείες (δηλαδή σχεδόν 1 στις 5 εισαγόμενες) εκφράστηκαν αμφιβολίες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την εφαρμογή των ΔΛΠ στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Ιουνίου 2005, ενώ μόνο 128 από τις 327 Εταιρείες δεν είχαν κάποια επιφύλαξη στην γνώμη των ελεγκτών.

1.10 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Έχει επικρατήσει η λογιστική τυποποίηση να αποκαλείται απλούστερα Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Ο όρος Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, παρότι έχει καθιερωθεί διεθνώς, δεν είναι τόσο ατυχής γιατί δίνει την εντύπωση ότι το Γ.Λ.Σ. δεν είναι τίποτε παραπάνω από έναν λογιστικό οδηγό, που αποβλέπει αποκλειστικά και μόνο σε μια τυποποιημένη λογιστική διαδικασία. Στην πραγματικότητα ένα επιστημονικά καταρτισμένο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο έχει πολύ βαθύτερους και ευρύτερους σκοπούς.

Δημιουργείται ένα ενιαίο περιβάλλον, κοινό για όσους ενδιαφέρονται, στο λογιστικό τρόπο χειρισμού των συναλλαγών και στην απεικόνιση της οικονομικής και της περιουσιακής κατάστασης. Καταργείται η πολυγλωσσία και οι επακόλουθες παρερμηνείες.

Ακολουθούνται ομοιόμορφοι κανόνες αποτίμησης στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού και μέθοδοι απόσβεσης πάγιων στοιχείων με βάση τις παραδεκτές αρχές. Καθορίζονται ενιαίοι κανόνες κοστολόγησης, ενιαία ονοματολογία λογαριασμών και η συνδεσμολογία τους. Τέλος, καθιερώνεται ενιαίος τύπος για τις Οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται (Ισολογισμός, Αποτελέσματα χρήσης, Πίνακας διάθεσης αποτελεσμάτων). Οι άμεσα συναλλασσόμενοι με την οικονομική μονάδα, αποδέκτες των δημοσιευμένων καταστάσεων, διευκολύνονται στην κατανόησή τους και την ακριβή εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης της μονάδας.

Επιγραμματική απεικόνιση των αλλαγών που επιφέρει η καθιέρωση του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

1. Ενιαία Λογιστική ορολογία,
2. Ενιαίοι κανόνες κοστολόγησης, αποτίμησης,
3. Ενιαία ονοματολογία λογαριασμών,
4. Συνδεσμολογία λογαριασμών,
5. Ενιαίος τύπος οικονομικών καταστάσεων.

Σκοπός της Αναλυτικής Λογιστικής είναι η εξαγωγή του κόστους παραγωγής και η παροχή πληροφοριών στη διοίκηση. Παρακολουθούνται οι ποσοτικές μεταβολές, οι μορφολογικές μετατροπές και οι πολυπληθείς συνθέσεις των αποθεμάτων, των εξόδων, των εσόδων και των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων για το σχηματισμό του λειτουργικού και του κατά φορέα κόστους, τον προσδιορισμό των αναλυτικών και των συνολικών αποτελεσμάτων της οικονομικής μονάδας και τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του συνόλου της εκμετάλλευσης και των τμημάτων της.¹¹

Λογαριασμοί Τάξεως (ομάδα 10).

Περιλαμβάνονται λογαριασμοί που παρέχουν πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία, όπως αλλότρια περιουσιακά στοιχεία, εγγυήσεις που λαμβάνονται ή παρέχονται και άλλα.

Είναι η αρχή της συγκέντρωσης των αποθεμάτων κατα είδος, εξόδων-εσόδων στους οικείους λογαριασμούς της Γενικής Λογιστικής.

Οι λογαριασμοί των κατηγοριών αυτών δέχονται μόνο χρεωπιστώσεις και αντιλογισμούς. Εσωτερικές διακινήσεις, μεταφορές και οποιεσδήποτε αλλοιώσεις, που αλλοιώνουν τα πρωτογενή στοιχεία, απαγορεύονται στη Γενική Λογιστική. Οι λογαριασμοί των ομάδων 2,6,7 λειτουργούν κατα είδος και όχι κατά προορισμό. Τα μεταφορικά, που επιβαρύνουν την οικονομική μονάδα, θα καταχωρηθούν στον οικείο λογαριασμό του Γ.Λ.Σ. και στην Αναλυτική Λογιστική ώστε να γίνει ο μερισμός κατά

¹¹ Α.Τενέδιος,1993

προορισμό, για παράδειγμα έξοδα διάθεσης εμπορευμάτων, έξοδα μεταφοράς διοικητικού προσωπικού.

Αρχή της κατάρτισης του λογαριασμού Γενικής εκμετάλλευσης με λογιστικές εγγραφές.

Στο λογαριασμό Γενικής εκμετάλλευσης, που κινείται μόνο στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, για τον προσδιορισμό των οργανικών αποτελεσμάτων μεταφέρονται:

Τα αποθέματα αρχής Τα τελικά αποθέματα Οι αγορές	ομάδα 2η
Τα έξοδα	ομάδα 6η 14
Τα έσοδα	ομάδα 7η

και οι λογαριασμοί αυτοί εξισώνονται. Στη συνέχεια, ο λογαριασμός 80.00 πιστώνεται με το κόστος της τελικής απογραφής των αποθεμάτων. Μετά την εγγραφή αυτή, ο λογαριασμός 80.00 δείχνει με το υπόλοιπό του το καθαρό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης. Κατόπιν μεταφέρεται στο λογαριασμό 80.01, "Μικτά αποτελέσματα κέρδη ή ζημίες εκμετάλλευσης". Στην πίστωση του λογαριασμού 80.01 μεταφέρεται επίσης το κόστος των λειτουργιών:

1. Διοίκησης
2. Ερευνών-Ανάπτυξης
3. Διάθεσης και
4. Χρηματοδότησης

με χρέωση του λογαριασμού 80.02, "έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων". Το κόστος των λειτουργιών αυτών (διοίκησης, ερευνών-ανάπτυξης, διάθεσης, χρηματοδότησης) λαμβάνεται από το εξωλογιστικά καταρτιζόμενο φύλλο μερισμού των οργανικών κατα είδος των λογαριασμών της ομάδας 6 του Ε.Γ.Α.Σ., με βάση το οποίο σχηματίζεται το κόστος των λειτουργιών διοίκησης, ερευνών-ανάπτυξης, διάθεσης, χρηματοδότησης. Στη χρέωση του λογαριασμού 80.01 μεταφέρονται επίσης τα δεδομένα των λογαριασμών 74,75,76.00, 76.01, 76.04, 76.02-76.98 και 78.5 του Ε.Γ.Α.Σ., με πίστωση του λογαριασμού 80.03 "έσοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων". Μετά από αυτές τις εγγραφές θα έχουν σχηματιστεί εσωλογιστικά όλοι οι λογαριασμοί από τους οποίους καταρτίζεται ο

λογαριασμός 86 "αποτελέσματα χρήσης" στη Γενική Λογιστική. (Άρθρο 28, παράγρ. 5.2 ερμηνευτικής Κ.Β.Σ.).

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών συνήθως δεν έχουν αποθέματα και στο τέλος της χρήσης μεταφέρουν τα υπόλοιπα των λογαριασμών οργανικών εξόδων και οργανικών εσόδων κατα είδος των ομάδων 6 και 7 του Ε.Γ.Λ.Σ. στο λογαριασμό Γενικής εκμετάλλευσης 80.00, για το σχηματισμό του λογαριασμού αυτού και τον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος εκμετάλλευσης.

Οι επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα στο τέλος της χρήσης διενεργούν πραγματική (εξωτερική) απογραφή των αποθεμάτων τους και προσδιορίζουν εξωλογιστικά το λειτουργικό κόστος των βασικών λειτουργιών τους, με την κατάρτιση φύλλου μερισμού των οργανικών εξόδων κατα είδος, των λογαριασμών της ομάδας 6 του Ε.Γ.Λ.Σ. και των αποθεμάτων που αναλώθηκαν στη λειτουργία παραγωγής ή και στις άλλες λειτουργίες. Με βάση το φύλλο μερισμού και τα δεδομένα απογραφών των αποθεμάτων, προσδιορίζεται εξωλογιστικά το ολικό πραγματικό κόστος παραγωγής και το μικτό και καθαρό αποτέλεσμα. Ο λογαριασμός εκμετάλλευσης 80.00 και ο λογαριασμός αποτελέσματα χρήσης καταρτίζονται με εσωλογιστικές εγγραφές.¹²

1.10.1 ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι λογαριασμοί του Λογιστικού Σχεδίου κατατάσσονται σε 10 ομάδες από 0-9. Χρησιμοποιείται δεκαδικό και εκατονταδικό σύστημα αρίθμησης και επιτυγχάνεται:

1. με τους μεν δεκαδικούς τυποποιημένη επαρκής ανάπτυξη,
2. με τους δε εκατονταδικούς ανάπτυξη μεγάλου πλήθους ομάδων (100), ικανών να καλύψουν κάθε ανάγκη.

Οι ομάδες 1-8 καλύπτουν τις ανάγκες της Γενικής Λογιστικής, η ομάδα 9 τις ανάγκες της Αναλυτικής Λογιστικής εκμετάλλευσης και η ομάδα 0 καλύπτει τις ανάγκες των Λογαριασμών Τάξεως.

Οι 10 ομάδες του Ε.Γ.Λ.Σ. ακολουθούν την ομαδοποίηση του ισολογισμού ως προς την αρίθμηση. Παρακάτω θα παραθέσουμε τους λογαριασμούς του ενεργητικού ενός ισολογισμού:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

1. Πάγια

---

¹² Ε.Σακελλή, 2005

2. Αποθέματα
3. Απαιτήσεις και Διαθέσιμα

Οι λογαριασμοί του Παθητικού είναι:

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

4. Καθαρή θέση, Προβλέψεις, Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
5. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι λογαριασμοί των Αποτελεσμάτων χρήσης είναι:

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ

6. Οργανικά έξοδα κατ' είδος,
7. Οργανικά έσοδα κατ' είδος και
8. Αποτελεσματικοί λογαριασμοί

1.10.2 ΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ Ε.Γ.Λ.Σ.

Ακολουθώντας τη συνεχόμενη αρίθμηση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης, παίρνουν αρίθμηση οι 10 ομάδες του Λογιστικού Σχεδίου με τη σειρά των αριθμών από το 0 - 9, με παράλληλη μετάθεση του μηδέν στο τέλος. Έτσι, λαμβάνουμε τις ομάδες 10, 20, 30...90. Οι ομάδες 10,20,30,40 και 50 είναι του ισολογισμού και μεταφέρουν τα υπόλοιπά τους στην επόμενη χρήση. Απ' αυτούς οι ομάδες 10-30 είναι του ενεργητικού και οι ομάδες 40, 50 του παθητικού. Στις ομάδες 60,70 και 80 περιλαμβάνονται οι λογαριασμοί των αποτελεσμάτων χρήσης, που κλείνουν στο τέλος της χρήσης για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος.

Η ομάδα 90 περιλαμβάνει τους λογαριασμούς της Αναλυτικής Λογιστικής. Η ομάδα μηδέν περιλαμβάνει τους λογαριασμούς τάξεως. Ανάπτυξη των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ.¹³

Κάθε ομάδα μπορεί να αναπτυχθεί σε 10 το μέγιστο πρωτοβάθμιους λογαριασμούς. Δηλαδή λαμβάνουμε συνολικά 100 πρωτοβάθμιους λογαριασμούς (10 ομάδες επί 10 πρωτοβάθμιους). Για παράδειγμα, η ομάδα 3 αναλύεται στους πρωτοβάθμιους 30,31,32...39.

---

¹³ Α.Τενέδιος,1993

Αντίστοιχα, οι δευτεροβάθμιοι αναπτύσσονται σε τριτοβάθμιους, τεταρτοβάθμιους κτλ. ελεύθερα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιχείρησης.

Πρωτοβάθμιος	Δευτεροβάθμιος	Τριτοβάθμιος
Πελάτες	Πελάτες εσωτερικού	Γεωργίου Νικ.
		Δήμου Σπ.
	Πελάτες εξωτερικού	Jones St.
		Smith P.

ΒΑΘΜΟΙ		ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	
A	B	Γ	
30	Πελάτες		
30.	00	Πελάτες εσωτερικού	
30.	00.	00 0	Γεωργίου Νικ.
30.	00.	00 1	Δήμου Σπ.
30.	01	Πελάτες εξωτερικού	
30.	01.	0 0 0	Jones St.
30.	01.	0 0 1	Smith P.

Ο πρώτος αριθμός κάθε λογαριασμού δείχνει την ομάδα. Ο πρώτος και ο δεύτερος δείχνουν ποιος είναι ο πρωτοβάθμιος. Ο πρώτος μαζί με το δεύτερο και τον τρίτο και τον τέταρτο δείχνουν το δευτεροβάθμιο. Τέλος, ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τρίτος, ο τέταρτος, ο πέμπτος ο έκτος και ο έβδομος δείχνουν τον τριτοβάθμιο. Για παράδειγμα, στο λογαριασμό 30.00.001 το 3 δείχνει ότι ο λογαριασμός ανήκει στην ομάδα 3 (απαιτήσεις και διαθέσιμα). Ο 30 δείχνει τον πρωτοβάθμιο (πελάτες), ο

30.00 το δευτεροβάθμιο (πελάτες εσωτερικού) και ο 30.00.001 τον τριτοβάθμιο λογαριασμό (πελάτης Δήμου Σπ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι μια μηχανή κατασκευασμένη κυρίως από ψηφιακά ηλεκτρονικά κυκλώματα και ηλεκτρικά και μηχανικά συστήματα και έχει σκοπό να επεξεργάζεται πληροφορίες. Συγκεκριμένα, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι ένα αυτοματοποιημένο, ηλεκτρονικό, ψηφιακό επαναπρογραμματιζόμενο σύστημα γενικής χρήσης, το οποίο μπορεί να επεξεργάζεται δεδομένα βάσει ενός συνόλου προκαθορισμένων οδηγιών, των εντολών που συνολικά ονομάζονται πρόγραμμα

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η«προϊστορική» εποχή,

Άβακας

Η ιστορία των υπολογιστικών μηχανών ξεκινάει από πολύ παλιά. Γύρω στα 500 π.χ. παρουσιάζεται ο άβακας- το γνωστό μας αριθμητήριο με τις χάντρες, μάλλον στην Κίνα.

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων

Οι πρώτοι μηχανισμοί, που τηρούν τις αναλογίες, μπορούν να θεωρηθούν ότι μοιάζουν με τους σύγχρονους αναλογικούς υπολογιστές. Αυτοί είναι οι αστρολάβοι που χρησιμοποιήθηκαν για την παρατήρηση των αστερών και τον προσδιορισμό του ύψους τους από τον ορίζοντα.

Ένας τέτοιος μηχανισμός βρέθηκε το 1900, από Καλύμνιους σφουγγαράδες στο βυθό της θάλασσας των Αντικυθήρων. Ο μηχανισμός αυτός που είναι γνωστός σαν «Μηχανισμός των Αντικυθήρων» το 87 π.χ . Δηλαδή είναι μια αστρονομική συσκευή, που λειτουργούσε κυρίως σαν ένας φορητός ημερολογιακός υπολογιστής σταθερού προγράμματος. Ο μηχανισμός απαρτιζόταν από ένα κέλυφος, με

ενδεικτικούς πίνακες στην εξωτερική του επιφάνεια και ένα ιδιαίτερα σύνθετο σύστημα οδοντωτών τροχών.¹⁴

Πασκαλίνα

Έπειτα έρχεται η περίοδος από τον 17ο αιώνα μέχρι τον 19ο αιώνα, η οποία χαρακτηρίζεται από το πλήθος των ανακαλύψεων σε όλους τους τομείς των επιστημών.

Ορισμένοι από τους πλέον διακεκριμένους μαθηματικούς της εποχής ασχολήθηκαν κάποια στιγμή της ζωής τους, με το πρόβλημα του «μηχανικού υπολογισμού». Η πρώτη προσπάθεια στον τομέα αυτό είναι του Γερμανού καθηγητή μαθηματικών και αστρονομίας Wilhelm Schickard. Το «υπολογιστικό ρολόι» του Schickard στηριζόταν σε απλά συστήματα τροχών και είχε την δυνατότητα να εκτελεί και τις τέσσερις πράξεις. Τα σχέδιά του όμως, δεν έγιναν ποτέ πραγματικότητα.

Η συνέχεια ήρθε από τον μεγάλο μαθηματικό Blaise Pascal. Ο Pascal κατασκεύασε μια αριθμομηχανή, την πασκαλίνα, η οποία στηριζόταν στις ίδιες αρχές με αυτή του Schickard. Συστήματα γραναζιών εκτελούσαν τις προσθέσεις και τις αφαιρέσεις.

Διαφορική μηχανή

Τη συνέχεια της προσπάθειας αυτής ανέλαβε ο Άγγλος Leibnitz. Η μηχανή που κατασκεύασε στηριζόταν σε κυλίνδρους, με άνισα δόντια και αποτέλεσε πρότυπο για τις επόμενες εξελιγμένες αριθμομηχανές. Φτάνουμε έτσι στον εκκεντρικό Άγγλο μαθηματικό και μηχανικό Charles Babbage ο οποίος έφτιαξε το 1812 την πρώτη του διαφορική μηχανή.

Αναλυτική μηχανή

Αργότερα ο Babbage στράφηκε στην αναζήτηση μιας άλλης μηχανής, μη εξειδικευμένης σε επιστημονικά προβλήματα, ικανής να εκτελέσει οποιαδήποτε λειτουργία της ζητηθεί. Ο υπολογιστής αυτός ονομάστηκε , αναλυτική μηχανή και οι

---

¹⁴ B. Mosharruf, F. Mosharruf, 1999

λειτουργίες που θα εκτελούσε, καθώς και τα διάφορα μέρη της μηχανής, περιγράφηκαν αναλυτικά.

Συγκεκριμένα η μηχανή προέβλεπε:

1. Μια μνήμη για την αποθήκευση των δεδομένων
2. Ένα «μύλο» ικανό να εκτελεί αριθμητικές πράξεις
3. Μια μονάδα ελέγχου, η οποία θα καθοδηγεί το μύλο

Στα σχέδια αυτά μπορεί κανείς να διακρίνει έννοιες πολύ οικείες στους σημερινούς χρήστες ηλεκτρονικών υπολογιστών. Για τη μηχανή αυτή προβλεπόταν ακόμη και η χρήση ηλεκτρικού ρεύματος για την κίνηση ορισμένων μερών, καθώς επίσης και η χρησιμοποίηση του δυαδικού συστήματος. Το επόμενο βήμα στην ιστορία των υπολογιστών έγινε το 1847 και έχει να κάνει με την θεωρία και όχι την μηχανική των υπολογιστικών συστημάτων.

Την εποχή αυτή λοιπόν ο Άγγλος George Boole θεμελιώνει την ομώνυμη άλγεβρα, ενώ ο Jevon εφαρμόζει τα συμπεράσματα του Boole στο «λογικό του πιάνο». Με το τέλος του 19ου αιώνα το ενδιαφέρον ανήκει στην Αμερική, όπου η απογραφή του 1880 αποκάλυψε μεγάλα προβλήματα. Την λύση έδωσε ο Herman Hollerith που είχε την ιδέα να χρησιμοποιήσει τις διάτρητες κάρτες, μέθοδος που επινοήθηκε το 1801 από τον Jaseph Marie Jacquard. Οι μηχανές αυτές που δεν είναι βέβαια υπολογιστές, είχαν τεράστια επιτυχία και είχαν την δυνατότητα να διατηρούν κάρτες και να μετρούν τις αξίες

2.1.1 ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Το υλικό του υπολογιστή (computing hardware) αποτελεί σημαντικό τμήμα της υπολογιστικής διαδικασίας και της αποθήκευσης δεδομένων. Η αρχική μορφή του υλικού των υπολογιστικών συσκευών ήταν, πιθανότατα, κάποια ράβδος με εγκοπές. Μεταγενέστερα βοηθήματα αποθήκευσης πληροφοριών είναι τα Φοινικικά πήλινα σχήματα, που αντιπροσώπευαν τον αριθμό αντικειμένων (ζώων ή καρπών) σε δοχεία.

Παρόμοιοι «αριθμοί» έχουν βρεθεί σε Μινωικές ανασκαφές. Αυτά φαίνεται ότι χρησιμοποιούνταν από εμπόρους, λογιστές και κυβερνητικούς αξιωματούχους της εποχής.

Οι βοηθητικές συσκευές για υπολογισμούς έχουν αλλάξει από τις απλές συσκευές για μέτρηση και καταγραφή, στον άβακα, στον λογαριθμικό κανόνα, στους αναλογικούς υπολογιστές και πρόσφατα στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Ακόμα και σήμερα, ένας πεπειραμένος χρήστης του άβακα μπορεί, χρησιμοποιώντας μια συσκευή που δημιουργήθηκε πολλούς αιώνες πριν, να εκτελέσει βασικούς υπολογισμούς ταχύτερα από έναν ανειδίκευτο χρήστη ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή, αν και για περίπλοκους υπολογισμούς οι υπολογιστές ξεπερνούν σε ταχύτητα ακόμα και τον πιο έμπειρο άνθρωπο.

Οι άνθρωποι από πολύ παλιά χρησιμοποιούσαν βοηθητικές συσκευές για να κάνουν υπολογισμούς. Ένα απλό παράδειγμα είναι η συσκευή για τον έλεγχο της ισότητας του βάρους: η κλασική ζυγαριά. Άλλο ένα είναι η απαρίθμηση: τα καρτό υφάσματα των αγορών χρησίμευαν ως απλές δομές δεδομένων για να απαριθμούνται στοίβες από νομίσματα, με βάση το ύψος.

Το 1206 μ.Χ. ο Ιρακινός εφευρέτης Αλ-Τζαζάρι δημιούργησε την πρώτη προγραμματιζόμενη μηχανή με τη μορφή ενός ανθρωπόμορφου ρομπότ.

Το 1623 μ.Χ. ο Βίλχελμ Σικάρντ έφτιαξε την πρώτη μηχανική αριθμομηχανή και έτσι έγινε ο πατέρας της εποχής των υπολογιστών. Λόγω του ότι η μηχανή του χρησιμοποιούσε οδοντώσεις και γρανάζια που αρχικά χρησιμοποιούνταν σε ωρολόγια, λεγόταν επίσης υπολογιστικό ρολόι. Χρησιμοποιήθηκε κυρίως για πρακτικούς σκοπούς από τον φίλο του Γιόχαν Κέπλερ, ο οποίος έφερε επανάσταση στην αστρονομία.

Γύρω στο 1820, ο Κάρολος Ξαβιέ Τόμας δημιούργησε την πρώτη επιτυχή ευρείας παραγωγής αριθμομηχανή, το «Αριθμόμετρο Τόμας», που μπορούσε να εκτελέσει προσθέσεις, αφαιρέσεις, πολλαπλασιασμούς και διαιρέσεις. Βασίστηκε κυρίως στην εργασία του Λάμπνιτς. Αξίζει να σημειωθεί πως, μηχανικοί υπολογιστές, όπως ο προσθέτης με βάση το δέκα, το κομπτόμετρο, το Μονρό, το Κούρτα και το Addo-X παρέμειναν σε χρήση μέχρι τη δεκαετία του 1970.

Ο Λάμπνιτς επίσης περιέγραψε το δυαδικό σύστημα αρίθμησης, βασικό παράγοντα λειτουργίας όλων των σύγχρονων υπολογιστών. Παρ' όλα αυτά, μέχρι τη δεκαετία του 1940, πολλά μεταγενέστερα σχέδια (συμπεριλαμβανομένου των μηχανών του Καρόλου Μπαμπατζ του 1800 και ακόμα και του ENIAC του 1945) βασίζονταν στο να υλοποιηθεί ηλεκτρικά ή μηχανικά δεκαδικό σύστημα αρίθμησης.

Επίσης, Ο Τζών Νάπιερ παρατήρησε ότι ο πολλαπλασιασμός και η διαίρεση αριθμών μπορεί να πραγματοποιηθεί με πρόσθεση και αφαίρεση, αντίστοιχα, των λογαρίθμων τους. Δεδομένου ότι αυτοί οι πραγματικοί αριθμοί μπορούν να αναπαρασταθούν χρησιμοποιώντας αποστάσεις ή διαστήματα πάνω σε μια γραμμή, ο λογαριθμικός κανόνας έκανε εφικτές αυτές τις πράξεις πολύ πιο γρήγορα από όσο ήταν δυνατό πριν. Οι λογαριθμικοί κανόνες χρησιμοποιήθηκαν από γενιές μηχανικών και άλλων επαγγελματιών που έκαναν χρήση μαθηματικών, μέχρι την εφεύρεση της αριθμομηχανής τσέπης. Επιπλέον, οι μηχανικοί του προγράμματος Απόλλων για να στείλουν ανθρώπους στη Σελήνη έκαναν πολλούς από τους υπολογισμούς τους με λογαριθμικούς κανόνες, οι οποίοι είχαν ακρίβεια τριών ή τεσσάρων σημαντικών ψηφίων. Όταν δημιουργούσε τους πρώτους λογαριθμικούς πίνακες, ο Νάπιερ έπρεπε να κάνει πολλούς πολλαπλασιασμούς, και ήταν τότε που σχεδίασε τα κόκκαλα του Νάπιερ.¹⁵

2.2 ΓΕΝΙΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

2.2.1 Η πρώτη γενιά ηλεκτρονικών υπολογιστών (1946 - 1958)

Mark I

Οι ανάγκες του πολέμου, στα μέσα του 20ου αιώνα για πολύπλοκους υπολογισμούς σε προβλήματα μεταφοράς, διοίκησης και άλλα, κάνουν πιο επιτακτική την ανάγκη κατασκευής μιας ικανής υπολογιστικής μηχανής.

Ο πρώτος υπολογιστής, ο Z3 του Γερμανού καθηγητή Konrad Zuse, κατασκευάστηκε το 1941 και λειτουργούσε κάτω από την επίβλεψη ενός εξωτερικού

---

¹⁵B. Mosharruf, F. Mosharruf, 1999

προγράμματος σε διάτρητη χαρτοταινία και οι πράξεις γινόταν στο δυαδικό σύστημα με κινητή υποδιαστολή.

Η μηχανή αυτή καταστράφηκε στον βομβαρδισμό του Βερολίνου το 1944. Την ίδια χρονιά από την άλλη πλευρά του Ατλαντικού, στο Harvard, γεννήθηκε ο Mark I. Πιο συγκεκριμένα, ο Mark I ήταν προϊόν συνεργασίας του φυσικού Howard Aiken και της IBM. Ο υπολογιστής αυτός αν και ήταν μια τερατώδης μηχανή, που έκανε θόρυβο και χαλούσε πολύ συχνά, λειτούργησε μέχρι το 1959, ενώ σήμερα εκτίθεται στο πανεπιστήμιο του Harvard.

ABC

Το πρώτο μηχάνημα που μπορεί να χαρακτηριστεί ως ηλεκτρονικός υπολογιστής ήταν ο υπολογιστής ABC που δημιουργήθηκε για την λύση μεγάλων συστημάτων εξισώσεων. Ο υπολογιστής αυτός χρησιμοποιούσε ηλεκτρονικές λυχνίες κενού ως βασικό στοιχείο και δυαδικό σύστημα. Ήταν επινοήση των John Vincent Atanasoff και Clifford Berry.

ENIAC

Το επόμενο βήμα ήταν ο ENIAC (Electronic Numerical Intergrator And Calculator).. Ήταν 2.000 φορές πιο γρήγορος από τον Mark I επιτυγχάνοντας πολλαπλασιασμούς ανά δευτερόλεπτο. Ο ENIAC είχε ένα πολύ σοβαρό μειονέκτημα, κάθε φορά που επρόκειτο να εκτελεστεί ένα διαφορετικό πρόγραμμα, έπρεπε ένα μεγάλο μέρος του να ξηλωθεί ολόκληρο και να επανασυνδεθεί κατάλληλα με εξωτερικές καλωδιώσεις, μια και οι εντολές του δεν φυλάσσονταν εσωτερικά.

EDVAC

Ήταν φανερό ότι η εξέλιξη των μηχανών αυτών δεν ήταν σε καλό δρόμο και χρειαζόταν ανάπτυξη των βάσεων σχεδίασης για να γίνουν πιο ευέλικτες και γρήγορες. Αυτό το έκανε ο John Von Neuman, ο οποίος έθεσε τις βάσεις ενός νέου ηλεκτρονικού υπολογιστή, του EDVAC, που ήταν οι εξής: 1. Θα χρησιμοποιηθεί μόνο η δυαδική αριθμητική. 2. Στην μνήμη θα αποθηκεύονται τα δεδομένα αλλά και το πρόγραμμα που θα εκτελεστεί.

Το πρώτο τρανζίστορ

Μετά τις δημοσιεύσεις του Neuman, πολλές ομάδες ερευνητών ξεκίνησαν έναν αγώνα για την κατασκευή υπολογιστών βασισμένων στις παραπάνω αρχές. Αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών ήταν να κατασκευαστούν μερικά σημαντικά υπολογιστικά συστήματα όπως οι EDVAC, EDSAC, UNIVAC-1, 701 IBM, 102D, D-100, GE-210, GAMMA 3. Ο πιο σημαντικός από τους υπολογιστές αυτούς ήταν ο UNIVAC-1 (UNIVersal Automatic Computer) ο οποίος μπορεί να χαρακτηριστεί σαν υπολογιστής σταθμός. Διότι με την παραγωγή του στις αρχές της δεκαετίας του 50, σηματοδότησε την εισαγωγή των υπολογιστών στην αγορά, που οδήγησε στην μεγάλη σημερινή ανάπτυξη των υπολογιστών. Επίσης, κατασκευάστηκε το πρώτο τρανζίστορ (1947), που αποτέλεσε τη βάση για τους υπολογιστές¹⁶.

2.2.2 Η δεύτερη γενιά Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (1958 - 1964)

IBM 1041

Η δεύτερη γενιά των Ηλεκτρονικών Υπολογιστών χαρακτηρίζεται από την αντικατάσταση των λυχνιών από τα τρανζίστορ. Η εισαγωγή του τρανζίστορ προσφέρει μια σημαντική μείωση του όγκου των μηχανών με ταυτόχρονη ελάττωση της απαιτούμενης ηλεκτρικής ενέργειας και αύξηση της ταχύτητας των υπολογισμών. Οι πρώτες μηχανές της εποχής αυτής ήταν η σειρά 1401 της IBM και η μηχανή GAMMA 60 της Bull.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο της 2ης γενιάς είναι η εμφάνιση των πρώτων γλωσσών υψηλού επιπέδου, για την συγγραφή προγραμμάτων των εφαρμογών, ιδιαίτερης σημασίας για τη γρήγορη διάδοση των Η/Υ. Το 1957 παρουσιάζεται από τον John Backus ο πρώτος μεταγλωττιστής της Fortran, ενώ λίγο αργότερα η γλώσσα Cobol. Πρέπει να σημειωθεί, ότι παράλληλα με την ανάπτυξη των συστημάτων 2ης γενιάς εμφανίστηκε και μια νέα βιομηχανία που βασίστηκε στην ιδέα της ολοκλήρωσης τρανζίστορς και άλλων στοιχείων, σε κυκλώματα που

¹⁶ Δ.Καρολίδης, Κ.Ξαρχάκος,2009

θα μπορούσαν να τοποθετηθούν πάνω σε ένα τεμάχιο πυριτίου ή chip όπως και επικράτησε τελικά.

Στην διάρκεια της χρονικής περιόδου της 2ης γενιάς σημειώθηκαν εμπορικές αποτυχίες. Ενώ στην πραγματικότητα τέθηκαν οι τεχνικές βάσεις που επέτρεψαν την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Επίσης, λόγω της εισαγωγής του τρανζίστορ, οι δυνατότητες των υπολογιστών της γενιάς αυτής έφτασαν σε ταχύτητα τις 200.000 εντολές /δευτερόλεπτο και χωρητικότητα κεντρικής μνήμης 32.000 χαρακτήρων.

2.2.3 Η τρίτη γενιά Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (1964 - 1971)

Το πρώτο ολοκληρωμένο κύκλωμα.

Η τρίτη γενιά των ηλεκτρονικών υπολογιστών χαρακτηρίζεται από τη αντικατάσταση του τρανζίστορ και των άλλων ηλεκτρονικών στοιχείων από τα ολοκληρωμένα κυκλώματα.

Τα ολοκληρωμένα κυκλώματα συγκεντρώνουν μέσα σε μια μικρή επιφάνεια της τάξεως του 1 cm² πάρα πολλά ηλεκτρονικά στοιχεία (τρανζίστορς, διόδους κ.λ.π).

Η είσοδος των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων έδωσε νέες δυνατότητες στους κατασκευαστές, τέτοιες ώστε να χαρακτηριστεί σαν η επανάσταση στην τεχνολογία των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Η αρχή έγινε στις 7 Μαρτίου 1964 όταν η IBM παρουσίασε την σειρά 360 δηλαδή τον υπολογιστή όλων των διευθύνσεων.¹⁷

Η παρουσίαση αυτή είχε δύο άμεσα αποτελέσματα:

1. Το ξεκίνημα ανταγωνισμού.
2. Τη συνειδητοποίηση του προβλήματος των υπολογιστών, δηλαδή του λογισμικού.

---

¹⁷ Δ.Καρολίδης, Κ.Ξαρχάκος,2009

IBM 360

Ο IBM 360 ήταν ο πρώτος υπολογιστής, ο οποίος διέθετε λειτουργικό σύστημα, ένα πρόγραμμα, που ήταν συνδεδεμένο με το συγχρονισμό των διαφόρων οργάνων και την εκτέλεση των προγραμμάτων των χρηστών. Ένα άλλο χαρακτηριστικό του IBM 360 ήταν η εισαγωγή και χρήση των μαγνητικών δίσκων, το οποίο χαρακτηρίζει επίσης την τρίτη γενιά των υπολογιστών.

Την εποχή αυτή η CDC κατασκεύασε το μοντέλο 3600 και λίγο αργότερα το 6600 που ήταν ο ισχυρότερος υπολογιστής την περίοδο 60 - 75, ικανός να εκτελεί πολλά εκατομμύρια πράξεις το δευτερόλεπτο και χρησιμοποιήθηκε κυρίως σε στρατιωτικές υπηρεσίες και την μετεωρολογία. Την περίοδο της τρίτης γενιάς εμφανίστηκαν και οι μίνι υπολογιστές στην ανάγκη για μικρότερους και φθηνότερους υπολογιστές, που ζητούσαν οι μικρότερες επιχειρήσεις.

Την εποχή αυτή όμως παρουσιάζεται μεγάλη ανάπτυξη και στο λογισμικό (software). Αναπτύσσονται και βελτιώνονται οι γλώσσες υψηλού επιπέδου (Cobol, Algol, Fortran κλπ) και ενσωματώνονται στα νέα λειτουργικά συστήματα. Επίσης αυτή την εποχή κάνει και την εμφάνιση της σε πρακτική εφαρμογή η ιδέα του καταμερισμού του χρόνου (timesharing), που είχε αρχικά αναπτυχθεί. Με την βοήθεια αυτής της τεχνικής δίνεται στον κάθε χρήστη η ψευδαίσθηση ότι ο υπολογιστής ασχολείται συνέχεια μαζί του ενώ στην πραγματικότητα του δίνεται μόνο ένα μικρό κλάσμα του συνολικού χρόνου, που όμως είναι αρκετό για τις δυνατότητες του υπολογιστή.

Συμπερασματικά, οι μηχανές της τρίτης αυτής γενιάς έφτασαν τα πέντε εκατομμύρια εντολές το δευτερόλεπτο με κύριες μνήμες ημιαγωγών της τάξης των δύο εκατομμυρίων χαρακτήρων, ενώ έγινε αντιληπτή και η ανάγκη σοβαρής αντιμετώπισης της δημιουργίας προγραμμάτων. Με αποτέλεσμα τη δημιουργία των πρώτων λογισμικών.

2.2.4 Η τέταρτη γενιά Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (1971-2011)

Intel 4004

Η γενιά αυτή χαρακτηρίζεται από πολλές και σημαντικές εξελίξεις. Αρχικά από την κατασκευή ολοκληρωμένων κυκλωμάτων LSI (Large Scale Integration) και VLSI (Very Large Scale Integration), κυκλωμάτων δηλαδή που ενσωματώνουν χιλιάδες ηλεκτρονικά στοιχεία σε επιφάνειες της τάξης του 1cm^2 .

Οι τεχνολογίες αυτές έχουν οδηγήσει σε μείωση του όγκου και του κόστους και αύξηση της χωρητικότητας της μνήμης και της ταχύτητας των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Ένα άλλο χαρακτηριστικό αυτής της εποχής είναι η εισαγωγή της παράλληλης επεξεργασίας που στην κυριολεξία εκτοξεύει την υπολογιστική ισχύ στα δισεκατομμύρια πράξεις το δευτερόλεπτο. Αν και παλαιότερα η παράλληλη επεξεργασία αποτελούσε μονοπώλιο των υπολογιστών, στις μέρες μας όλα σχεδόν τα μικρά συστήματα κάνουν χρήση παράλληλης επεξεργασίας, ανεβάζοντας κατακόρυφα την υπολογιστική τους ισχύ.

Στις αρχές της περιόδου αυτής αναπτύσσεται στο κέντρο ερευνών της Xerox η ιδέα των γραφικών περιβαλλόντων χρήστη (GUIs-Graphical User Interface). Σύμφωνα με αυτά, η επικοινωνία ανθρώπου μηχανής γίνεται ιδιαίτερα φιλική, μιας και οι εντολές προς τον υπολογιστή δίνονται μέσω χειρισμού εικονιδίων, παραθύρων κλπ. Στοιχεία, που ως γνωστόν, σήμερα χρησιμοποιούνται σε μέγιστο βαθμό. Το πιο βασικό όμως χαρακτηριστικό της τέταρτης γενιάς είναι η τεράστια ανάπτυξη των μικροϋπολογιστών και ιδιαίτερα των προσωπικών υπολογιστών (PCs - Personal Computers).

Ας δούμε πιο αναλυτικά την ιστορία των προσωπικών υπολογιστών. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στην χρονική περίοδο της δεύτερης γενιάς των ηλεκτρονικών υπολογιστών άρχισε να υλοποιείται η ιδέα της ολοκλήρωσης τρανζίστορ και άλλων ηλεκτρονικών στοιχείων σε κυκλώματα που θα μπορούσαν να χωρέσουν σε ένα μικρό τεμάχιο πυριτίου (chip).

Η ιδέα αυτή αποδείχτηκε ιδιαίτερα επιτυχημένη, με αποτέλεσμα από το 1965 και μετά να παρατηρείται κάθε χρόνο διπλασιασμός των ηλεκτρονικών στοιχείων που

μπορούσαν να χωρέσουν σε ένα chip (νόμος του Moore). Η πρόοδος αυτή γρήγορα οδήγησε στο εξάρτημα που μπορούσε να αλλάξει πολλά πράγματα στον κόσμο: το μικροεπεξεργαστή (microprocessor), την καρδιά δηλαδή του υπολογιστή σε ένα ολοκληρωμένο κύκλωμα. Ένας πλήρης υπολογιστής μπορεί να κατασκευαστεί από ένα μικροεπεξεργαστή, μια μνήμη και μερικά άλλα κυκλώματα υποστήριξης.

Η ιστορία του μικροεπεξεργαστή φτάνει πίσω γύρω στο 1969, όταν οι μηχανικοί Victor Poor και Harry Pyle της εταιρίας Datapoint ανέπτυξαν ένα πρώτο μοντέλο. Η ανάπτυξη του μοντέλου αυτού, επινοήθηκε σαν εναλλακτική λύση στην κατασκευή υπολογιστών ειδικής χρήσης. Επειδή η Datapoint δεν κατασκεύαζε ηλεκτρονικά στοιχεία οι δύο μηχανικοί μετέφεραν το μοντέλο τους στην IBM.

Έτσι γεννήθηκε ο πρώτος μικροεπεξεργαστής, ο ιστορικός 4004 της Intel.

Altair 8800

Ο 4004 ήταν πολύ περιορισμένων δυνατοτήτων, αλλά ακολούθησε ο ισχυρότερος 8008 το 1971 και ο 8080 το 1974 που από πολλούς θεωρείται σαν ο «προπομπός» των προσωπικών υπολογιστών.

Οι πρώτοι υπολογιστές βασισμένοι σε μικροεπεξεργαστές, που καταγράφηκαν στην ιστορία, είναι ο Scebibi-8H και ο Altair 8800. Συγκεκριμένα, οι υπολογιστές αυτοί μαζί με την ταυτόχρονη ανάπτυξη των Bill Gates και Paul Allen ενός διερμηνευτή της γλώσσας Basic για τους μικροεπεξεργαστές της Intel, θεωρείται από τους περισσότερους η έκρηξη των προσωπικών υπολογιστών. Στην εποχή αυτή κάνουν τα πρώτα τους βήματα και τα λεγόμενα πακέτα εφαρμογών για τους προσωπικούς υπολογιστές. Ένα από τα πρώτα ιστορικά προϊόντα είναι το VisiCalc (1978) το οποίο ήταν ένα πακέτο λογιστικού φύλλου και συνόδευε τον προσωπικό υπολογιστή Apple II.

Με την άφιξη της δεκαετίας του 80, εμφανίστηκαν στην αγορά πολλά επιπλέον αξιόλογα μηχανήματα, η επιτυχία των οποίων ανάγκασε την IBM να εισβάλει στον χώρο παραγωγής προσωπικών υπολογιστών. Η είσοδος της IBM καθιέρωσε κάποια πρότυπα στο χώρο, γεγονός που οδήγησε στην τεράστια ανάπτυξη και εξέλιξη των προσωπικών υπολογιστών.

Apple Macintosh

Το 1984 γίνεται η είσοδος στην αγορά του Apple Macintosh, ο οποίος εισήγαγε στο χαμηλό κόστος χώρο των προσωπικών υπολογιστών, τον πολύ φιλικό τρόπο επικοινωνίας ανθρώπου μηχανής με την χρήση εικονιδίων και παραθύρων διαλόγου.¹⁸

2.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ

Οι υπολογιστές της πρώτης γενιάς των προσωπικών υπολογιστών είχαν ονομασθεί μικροϋπολογιστές (όπως ο Altair 8800) και πωλούνταν σε μικρές ποσότητες σε αυτούς που είχαν τις γνώσεις (ερασιτέχνες, μηχανικούς) να τους συναρμολογούν με έτοιμα σετ εξαρτημάτων, και να τους προγραμματίζουν, αφού ο προγραμματισμός ήταν αρκετά πολύπλοκος. Η δεύτερη γενιά, που έγινε γνωστή και σαν οικιακός υπολογιστής (home computer), είναι κυρίως αυτό που ονομάζουμε σήμερα προσωπικός υπολογιστής. Για πρώτη φορά ο όρος χρησιμοποιήθηκε στο περιοδικό New Scientist το 1964, σε μια σειρά άρθρων με τίτλο : "Ο κόσμος το 1984".

Οι πρώτοι υπολογιστές που μπορούν να ονομαστούν προσωπικοί ήταν οι πρώτοι μη κεντρικοί υπολογιστές LINC και PDP-8. Με τα σημερινά δεδομένα ήταν πολύ μεγάλοι (στο μέγεθος ψυγείου), ακριβοί και είχαν μικρές μαγνητικές μνήμες (περίπου 4096 λέξεις των 12 bit για τον LINC).

Επίσης, ήταν αρκετά μικροί ώστε να τους χρησιμοποιούν μεμονωμένα εργαστήρια, καθώς προσέφεραν το μεγάλο πλεονέκτημα της μη εξάρτησής τους από κεντρικούς υπολογιστές. Με αυτόν τον τρόπο οι χρήστες γλίτωναν από γραφειοκρατία και χρονοβόρες διαδικασίες, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο υπολογιστικός χρόνος για να εκτελεστούν τα προγράμματα που ζητούσε κάθε εργαστήριο. Επιπλέον, ήταν μέτρια αλληλεπιδραστικοί και με λειτουργικό σύστημα γραμμένο ειδικά για τον κάθε τύπο υπολογιστή. Τελικά αυτή η κατηγορία έγινε γνωστή ως μίνι υπολογιστές, συνήθως εξοπλισμένοι με δυνατότητες χρονικού διαμοιρασμού και με εργαλεία ανάπτυξης προγραμμάτων.

---

¹⁸ Δ.Καρολίδης, Κ.Ξαρχάκος, 2009

Η κατηγορία αυτή μεγάλωσε και περιέλαβε στις τάξεις της και τον VAX και μεγαλύτερους μίνι υπολογιστές από τις Data General, Prime και άλλους. Οι μίνι υπολογιστές, έγιναν ένα μοντέλο ενός προσωπικού υπολογιστή, αν και λίγοι από τους κατασκευαστές τους κατάφεραν να επωφεληθούν οικονομικά από αυτό. Τέλος, η ανάπτυξη του μικροεπεξεργαστή άλλαξε τα πάντα, αφού έριξε αρκετά χαμηλά το κόστος αγοράς ενός υπολογιστή.

Η πρώτη γενιά των μικροϋπολογιστών που άρχισε να παρουσιάζεται στα μέσα της δεκαετίας του 1970, οι λεγόμενοι υπολογιστές οικίας, ήταν λιγότερο ισχυροί και με μικρότερη ποικιλία διαθέσιμων προγραμμάτων σε σχέση με τους υπολογιστές που χρησιμοποιούνταν στα γραφεία των επιχειρήσεων, αν και από την άλλη πλευρά, είχαν περισσότερες δυνατότητες στα γραφικά και στον ήχο και γενικά τους χρησιμοποιούσαν ερασιτέχνες που λάτρευαν τους υπολογιστές και μάθαιναν να προγραμματίζουν απλές εφαρμογές, όπως επεξεργαστές κειμένου, παιχνίδια, διασυνδέσεις με BBS, CompuServe.

Η εμφάνιση του προγράμματος επεξεργασίας λογιστικών φύλλων (spreadsheet) VisiCalc, αρχικά για την οικογένεια υπολογιστών Apple II και αργότερα για την οικογένεια των Atari 8-bit, Commodore PET, και IBM PC, συνέβαλε σημαντικά στην διάδοση των προσωπικών υπολογιστών στον κόσμο των επιχειρήσεων. Αργότερα, η εφαρμογή Lotus 1-2-3 που περιελάμβανε επεξεργασία λογιστικών φύλλων βασισμένη στο Visicalc, γραφικά παρουσίασης και μία απλή βάση δεδομένων και η εμφάνιση καλών προγραμμάτων επεξεργασίας κειμένου τους έκανε περισσότερο δημοφιλείς. Επίσης, το χαμηλό κόστος οδήγησε στην γρήγορη εξάπλωσή τους κατά την δεκαετία του 1980.

Την δεκαετία του 1990, η ισχύς των προσωπικών υπολογιστών αυξήθηκε σημαντικά, σε τέτοιο βαθμό που τα όρια ανάμεσα σε αυτούς και τους υπολογιστές πολλών χρηστών κεντρικών υπολογιστών, έγιναν ορατά.

Σήμερα οι χρήστες χωρίζονται και στις παρακάτω κατηγορίες:

1. απλός (τελικός χρήστης)
2. εξειδικευμένος χρήστης (power user)
3. προγραμματιστής

2.3.1 Αρχιτεκτονική

Τα βασικά τμήματα ενός επιτραπέζιου υπολογιστή:

1. Οθόνη
2. Μητρική κάρτα
3. Κεντρικός επεξεργαστής
4. Θύρες επέκτασης
5. Μνήμη RAM
6. Κάρτες γραφικών και επέκτασης
7. Τροφοδοτικό
8. Οπτικό μέσο αποθήκευσης (CD-DVD)
9. Σκληρός δίσκος
10. Πληκτρολόγιο
11. Ποντίκι

Οι προσωπικοί υπολογιστές μπορούν να διαχωριστούν κυρίως με κριτήριο το μέγεθος τους και την "φορητότητα" :

1. Ο επιτραπέζιος υπολογιστής
2. Ο φορητός υπολογιστής

Οι υπολογιστές που προέκυψαν από τον IBM PC και τους συμβατούς με αυτόν είναι οι Apple Macintosh, που έχουν γνωρίσει μεγάλη εξάπλωση, στην συνέχεια ακολουθούν κάποια πρότυπα ώστε το λογισμικό να γίνει ένα μοντέλο. Για παράδειγμα, στην οικογένεια των H/Y να μπορεί να τρέχει, με πιθανή μικρή προσαρμογή, σε κάθε συμβατό H/Y .

Επίσης, η μνήμη και άλλα περιφερειακά, όπως η κάρτα γραφικών και η μονάδα σκληρού δίσκου, είναι εύκολα να αναβαθμιστούν ακόμα και από έναν απλό χρήστη. Μια ευκολία που παρατείνει το χρόνο ζωής του υπολογιστή, αντικαθιστώντας για παράδειγμα τον επεξεργαστή με έναν πιο γρήγορο, παρά το ρυθμό απαξίωσης ενός ολοκαίνουργιου μοντέλου που φθάνει τα 5-6 χρόνια στις μέρες μας.¹⁹

Οι δυνατότητες ενός προσωπικού υπολογιστή μπορούν να αυξηθούν και με την προσθήκη επιπλέον καρτών επέκτασης. Οι σύγχρονες υποδοχές επέκτασης για προσωπικούς υπολογιστές είναι οι εξής τύποι: PCI, AGP ενώ η πολύ παλιά ISA και η επέκταση της EISA έχουν καταργηθεί.

---

¹⁹ Δ.Νικόλ, 2008

Ένας προσωπικός υπολογιστής μπορεί επίσης να αναβαθμιστεί με την πρόσθεση επιπλέον μονάδων αποθήκευσης, όπως DVD-ROM, DVD-R, DVD-RW, flash drive, σκληρό δίσκο εσωτερικό ή εξωτερικό. Τα CD-ROM, CD-R και CDR-W έχουν πλέον καταργηθεί. Τα συνηθέστερα πρωτόκολλα διασύνδεσης για μονάδες αποθήκευσης είναι τα : ATA, Serial ATA, SATA και SCSI

Μητρική κάρτα

Η μητρική πλακέτα (motherboard) είναι η πιο σημαντική ολοκληρωμένη πλακέτα για έναν υπολογιστή. Η Μητρική διαθέτει ειδική θέση για την ΚΜΕ(CPU) Κεντρική Μονάδα Επεξεργασίας και τις μνήμες RAM. Επίσης διαθέτει και ελεγκτή (controller) για τον Σκληρό Δίσκο (Hard Disk Drive) και τις μονάδες δισκέτας (Floppy Disk Drives, 1.44 Mb), όπως και διάφορες θέσεις (slots) επέκτασης όπως (PCI, PCI EXPRESS), στις οποίες τοποθετούνται κάρτες επέκτασης, όπως οι Κάρτες Γραφικών(VGA). Οι μητρικές πλέον διαθέτουν κυκλώματα για τη λειτουργία και την επικοινωνία του υπολογιστή με άλλους υπολογιστές ή με τον χειριστή, όπως το τσίπσειτ υποστήριξης, το BIOS/CMOS, οι θύρες USB και USB 2.0 (οι οποίες επικρατούν σήμερα και είναι σχεδόν για όλες τις χρήσεις), οι κάρτες δικτύου Ethernet για χρήση τοπικού δικτύου, και οι θύρες πληκτρολογίου ή και ποντικιού τύπου PS/2. Αρκετά μοντέλα μητρικών διαθέτουν πλέον ενσωματωμένη (on-board) κάρτα γραφικών, ήχου και δικτύου. Σπανίως πλέον διαθέτουν παράλληλη θύρα (parallel port) και σειριακή θύρα (serial port).

Κεντρική μονάδα επεξεργασίας

Η κεντρική μονάδα του υπολογιστή (central processing unit ή CPU) εκτελεί όλους τους υπολογισμούς.

Μνήμη RAM

Η προσωρινή μνήμη τυχαίας προσπέλασης (Random Access Memory) του υπολογιστή αποθηκεύει δεδομένα και προγράμματα.

Σκληρός δίσκος

Ο σκληρός δίσκος αποτελεί το κεντρικό μέσο αποθήκευσης δεδομένων του υπολογιστή. Σε αυτόν αποθηκεύεται το λειτουργικό σύστημα, επίσης τα αρχεία που επιτρέπουν την εκτέλεση των προγραμμάτων, οι ρυθμίσεις του συστήματος, καθώς και τα προσωπικά αρχεία του χρήστη. Είναι μαγνητικό μέσο αποθήκευσης αν και δίσκοι με τεχνολογία στερεάς κατάστασης (*flash*) είναι στο στάδιο της ανάπτυξης.

Κεντρικό τροφοδοτικό

Μετατρέπει το εναλλασσόμενο ρεύμα του δικτύου σε συνεχές για χρήση από τα διάφορα εξαρτήματα του υπολογιστή. Δίνει τάσεις +12v, -12v, +5v, +3.3V και +5v.

Αν και η πλειοψηφία των προσωπικών υπολογιστών είναι IBM συμβατοί με λειτουργικό Windows ή GNU/Linux, ένα σημαντικό κομμάτι της αγοράς το καταλαμβάνουν και οι υπολογιστές της οικογένειας Macintosh σχεδιασμένοι με διαφορετική αρχιτεκτονική. Από το 2006 η Apple άλλαξε την αρχιτεκτονική των υπολογιστών της χρησιμοποιώντας επεξεργαστές Intel, με αποτέλεσμα οι Apple να μπορούν να τρέχουν εκτός από Mac OS και τα λειτουργικά συστήματα για PC.

Κάποιοι επιπλέον τύποι προσωπικών υπολογιστών που εμφανίστηκαν κατά καιρούς:

1. Amiga (την κατασκεύαζε αρχικά η Commodore, και τώρα η Amiga Inc.)
2. Acorn Archimedes & RiscPC
3. Atari, ST
4. BeOS, BeBox
5. Commodore 64
6. Pegasos
7. Sinclair, ZX80, ZX81, ZX Spectrum 16/48, ZX Spectrum+, ZX Spectrum+, ZX Spectrum 128, ZX Spectrum +2/+3/+2A
8. Sinclair QL
9. Amstrad CPC 464, 664, 6128
10. Oric 1 & Atmos²⁰

---

²⁰ Δ.Νικολός, 2008

2.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

Μέχρι το 1970

1958

Στο Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ ιδρύεται η Υπηρεσία Προηγμένων Έργων Έρευνας (Advanced Research Projects Agency- ARPA) με στόχο την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας στα πλαίσια του Αμερικανικού στρατού.

1961

Γίνεται η πρώτη δημοσίευση που αφορά στη θεωρία Μεταγωγής Πακέτων (Packet Switching) από τον Leonard Kleinrock "Information Flow in Large Communication Nets".

1964

Δημοσιεύεται μελέτη από τον Paul Baran για τα κατανεμημένα δίκτυα μεταγωγής πακέτων : "On Distributed Communications Networks".

1967

Δημοσιεύεται το πρώτο σχέδιο του δικτύου ARPANET από τον L.Roberts. Η δημοσίευση φέρει τον τίτλο "Multiple Computer Networks and Intercomputer Communication».

1969

Χρηματοδοτείται και εγκαθίσταται η πρώτη υλοποίηση του ARPANET με 4 κόμβους (mini computers μνήμης 12K) διαφορετικού λειτουργικού συστήματος και γραμμές ταχύτητας 50kbps. Αργότερα, μέχρι το τέλος του 1971 θα έχουν συνδεθεί στο ARPANET συνολικά 23 κόμβοι.

Δεκαετία του '70

1970

1. Γίνεται η πρώτη δημοσίευση που αφορά στο πρωτόκολλο επικοινωνίας του δικτύου ARPANET από τους C.S. Carr, S. Crocker, V.G. Cerf με τίτλο, "HOST-HOST Communication Protocol in the ARPA Network".
2. Τίθεται σε λειτουργία το δίκτυο ALOHAnet, το οποίο θα συνδεθεί με το ARPANET δύο χρόνια αργότερα.

1972

1. Ανακοινώνεται στην ευρύτερη επιστημονική κοινότητα η λειτουργία του ARPANET και αποφασίζεται η υποστήριξη της έρευνάς του.
2. Ο R.Tomlinson χρησιμοποιεί για πρώτη φορά το σύμβολο @ κατά τη νέα υλοποίηση του προγράμματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του ARPANET.
3. Υλοποιείται το πρώτο σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
4. Επιδεικνύεται για πρώτη φορά η υπηρεσία chat και διαμορφώνονται οι προδιαγραφές της υπηρεσίας telnet.

1973

Το ARPANET έχει γίνει πλέον διεθνές και απαριθμεί περίπου 2000 χρήστες.

1. Λειτουργεί το πρώτο δίκτυο Ethernet με όνομα Alto Aloha System.
2. Διαμορφώνονται οι προδιαγραφές της υπηρεσίας μεταφοράς αρχείων FTP και του πρωτοκόλλου NVP (Network Voice Protocol) που καθιστούν δυνατή την πρώτη τηλε-διάσκεψη στο ARPANET.

1974

Δημοσιεύεται μελέτη με το σχεδιασμό του TCP (Transmission Control Program) από τους V.Cerf και B.Kahn με όνομα "A Protocol for Packet Network Interconnection". Το νέο αυτό πρωτόκολλο επιτρέπει σε διαφορετικά δίκτυα να επικοινωνούν μεταξύ τους, καθώς στηρίζεται στην αρχή της ανοιχτής αρχιτεκτονικής των συνδεδεμένων δικτύων και στην ύπαρξη μιας δυνατής μηχανής.

Την ίδια περίοδο αρχίζουν να λειτουργούν και άλλα δίκτυα, διαφορετικών μεθόδων και αρχιτεκτονικών, που συνδέονται στο ARPANET και τα οποία είναι ανοιχτά σε μεγάλο αριθμό χρηστών. Αυτά είναι:

1975

Λειτουργεί η πρώτη mailing list στο ARPANET, ενώ στο e-mail υλοποιούνται οι δυνατότητες απάντησης και προώθησης μηνυμάτων.

1978

Το πρωτόκολλο TCP χωρίζεται στο TCP και το IP.

1979

Προτείνεται, αν και δεν γίνεται ευρέως αποδεκτή πριν το 1982, η χρήση των emoticons στα e-mail.

Δεκαετία του '80

1982

1. Το TCP και το IP καθορίζονται ως ο συνδυασμός πρωτοκόλλων του ARPANET. Έτσι, γίνεται η πρώτη αναφορά στον όρο "internet" ως ένα συνδεδεμένο σύνολο από δίκτυα που χρησιμοποιούν το TCP/IP.

2. Δημιουργείται το EUnet (European UNIX Network) που συνδέει αρχικά το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Σουηδία, τη Δανία και την Ολλανδία

1984

1. Υλοποιείται το πρώτο DNS (Domain Name System) στο οποίο καταγράφονται 1000 κεντρικοί κόμβοι, εκ των οποίων κάποιοι βρίσκονται στην Ασία. Έτσι πλέον οι υπολογιστές του διαδικτύου αναγνωρίζονται από διευθύνσεις κωδικοποιημένων αριθμών π.χ. 10.12.11.01.

2. Στη Μεγάλη Βρετανία, όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα συνδέονται μέσω του νέου το Joint Academic Network(JANet).

1985

1. Στις ΗΠΑ, όλα τα πανεπιστημιακά ιδρύματα συνδέονται μέσω του νέου Nation Science Foundation Net (NSFNet), το οποίο εξασφαλίζει πρόσβαση σε όλους τους φοιτητές και το προσωπικό των πανεπιστημίων.

2. Παραχωρείται το πρώτο domain name (symbolics.com) και ακολουθούν άλλα, κυρίως από εκπαιδευτικά ιδρύματα.

1986

Σχεδιάζεται το NNTP (Network News Transfer Protocol), που βασίζεται στο TCP/IP.

1988

Υπάρχει πλέον παγκόσμια επέκταση του Διαδικτύου καθώς έχουν δημιουργηθεί εθνικά δίκτυα

1. Εμφανίζεται το πρώτο worm, το οποίο επηρεάζει τη λειτουργία περίπου 6000 από τους 60000 εξυπηρετητές του δικτύου.
2. Υλοποιείται το IRC (Internet Relay Chat).

Δεκάετία του '90

1990

1. Σταματάει η λειτουργία του δικτύου ARPANET. Οι περισσότεροι κόμβοι του διαδικτύου έχουν ήδη συνδεθεί με άλλα δίκτυα.
2. Λειτουργεί ο πρώτος Internet provider, που προσφέρει σύνδεση στο Internet μέσω τηλεφώνου, με το όνομα «The World comes on-line (world.std.com)».
3. Μαζί με χώρες όπως η Αυστρία, η Ισπανία, κ.ά., η Ελλάδα συνδέεται στο Διαδίκτυο μέσω του δικτύου NSFNET.1991

1991 Εδώ πραγματοποιούνται τα εξής:

1. Οι περιορισμοί εμπορικής χρήσης του δικτύου.
2. Ανακοινώνεται η λειτουργία του Gopher.
3. Τίθεται σε λειτουργία ο παγκόσμιος ιστός World-Wide Web (WWW) από το CERN. Ως πρώτος web-server λειτουργεί onxoc01.cern.ch που αργότερα θα μετονομαστεί σε info.cern.ch. Το πρόγραμμα φυλλομετρητής/συντάκτης διατίθεται ελεύθερα και στη 2η έκδοσή του στηρίζεται στη χρήση της γλώσσας HTML (HyperText Markup Language). Έτσι, το διαδίκτυο (ένας χώρος υπολογιστών και καλωδίων) χρησιμοποιείται για να φιλοξενήσει τον παγκόσμιο ιστό (ένα χώρο δεσμών υπερκειμένου).

4. Υλοποιείται ο Archie, η πρώτη μηχανή αναζήτησης και ανάκτησης αρχείων.

1992

1. Δίνεται σε χρήση η εξελιγμένη μηχανή αναζήτησης Veronica και χρησιμοποιείται για πρώτη φορά ο όρος "surfing the Internet" (πλοήγηση στο Διαδίκτυο).

2. Συνδέεται στο NSFNET και η Κύπρος.

1993

Το WWW εμφανίζει ρυθμούς ανάπτυξης 341,634% ετησίως, το gopher ρυθμούς 997%, ενώ αρχίζει να λειτουργεί και το Mosaic X. Η εξέλιξη και η πτώση των τιμών των προσωπικών υπολογιστών (PCs) κάνει το διαδίκτυο γνωστό στο ευρύ κοινό που δεν ανήκει στην πανεπιστημιακή κοινότητα.

1994

Αρχίζουν οι απευθείας συνδέσεις στο Internet ενώ εμφανίζονται και οι πρώτες διαφημίσεις στο hotwired.com

1995

1. Το NSFNET γίνεται ξανά ερευνητικό δίκτυο. Η κίνηση των ΗΠΑ γίνεται από άλλους παροχείς.

2. Στις 23 Μαΐου η εταιρεία SUN ανακοινώνει την πλατφόρμα και τη γλώσσα JAVA. Ακολουθεί η ανάπτυξη της JAVAscript.

3. Ξεκινάει η εμπορική διάθεση των domain names.

4. Εμφανίζονται η VRML (εικονικά περιβάλλοντα) και τα collaborative tools.

1996

Δίνονται 7 νέες καταλήξεις domain, οι: .firm, .store, .web, .arts, .rec, .info, .nom.

1997

Εμφανίζεται η τεχνολογία Push. Αυτή είναι η χρονιά και του Multicasting.

1998

Γίνονται οι πρώτες δημοσιεύσεις για τη γλώσσα XML. Αυτή είναι η χρονιά των portals και του διαδικτυακού εμπορίου.

1999

Πραγματοποιούνται οι πρώτες διαδικτυακές ηλεκτρονικές τραπεζικές συναλλαγές.

Τα τελευταία χρόνια

2000

Δίνονται 7 νέες καταλήξεις domain, οι: .aero, .biz, .coop, .info, .museum, .name, .pro.

2001

Γίνονται οι πρώτες μεταδόσεις με χρήση του Internet2. Υλοποιείται το πλήρες σύνολο χαρακτήρων Unicode.

2002 έως και σήμερα

Δημιουργείται το ταχύτατο Global Terabit Research Network (GTRN). Σημειώνεται εξάπλωση του Internet2, στο οποίο πλέον εφαρμόζεται το IPv6²¹

2.5 ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Όσο, η ανθρώπινη κοινωνία εξελίσσεται τόσο αυξάνουν οι νέες ανάγκες που παρουσιάζονται για συστηματική και ταχύτατη πληροφόρηση, από τη μια και για την επεξεργασία των πληροφοριών, από την άλλη. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής παίζει καθοριστικό ρόλο στην επεξεργασία, στην διαχείριση και στην διάδοση των πληροφοριών.

Δεδομένα ονομάζουμε μια ομάδα από γεγονότα, σύμβολα, αριθμούς, λέξεις που περιγράφουν ή αντιπροσωπεύουν αντικείμενα, καταστάσεις, έννοιες, ποσότητες, ιδέες, λειτουργίες.

---

²¹ Δ.Καρολίδης,Κ.Ξαρχάκος, 2009

Όλα τα παραπάνω είναι στοιχεία που περιγράφουν την πραγματικότητα, τον κόσμο που μας περιβάλλει, και μπορούμε να τα συλλέξουμε από διάφορες πηγές και με πολλούς τρόπους. Όσο αυτά τα στοιχεία δεν είναι κατάλληλα οργανωμένα, δε σημαίνουν κάτι. Αν όμως τα συσχετίσουμε κατάλληλα, αν τα επεξεργαστούμε, αποτελούν την πρώτη ύλη για την παραγωγή χρήσιμων και αξιοποιήσιμων πληροφοριών.

Επεξεργασία των δεδομένων είναι αυτή η διαδικασία με την οποία τροποποιούμε, οργανώνουμε, διαμορφώνουμε τα δεδομένα ή, ακόμα, εφαρμόζουμε αριθμητικές ή λογικές πράξεις, προκειμένου να παράγουμε κάποια πληροφορία.

Η πληροφορία, λοιπόν, προκύπτει σαν αποτέλεσμα της επεξεργασίας των δεδομένων και προσπαθούμε να την αντλήσουμε από αυτά, με σκοπό να αυξήσουμε τις γνώσεις μας, να πάρουμε κάποια απόφαση ή να λύσουμε κάποιο πρόβλημα.

Για να μας βοηθήσουν οι υπολογιστές στην επίλυση προβλημάτων ή να εκτελέσουν διάφορες εργασίες, πρέπει να μπορούν να δέχονται δεδομένα, να τα επεξεργάζονται, να τα αποθηκεύουν και να μας παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της επεξεργασίας σε μορφές κατανοητές και χρήσιμες για μας.

Στο σύγχρονο και γεμάτο δυσκολίες επιχειρηματικό περιβάλλον, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλούνται ή πιο σωστά είναι υποχρεωμένες να βρουν τρόπους ώστε να ελαττώσουν τα λειτουργικά έξοδα και να βελτιώσουν τα οικονομικά τους μεγέθη.

Στο πλαίσιο αυτό, εργασίες που δεν συνεισφέρουν έσοδα στην επιχείρηση είναι απαραίτητο να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό, όσον αφορά στο κόστος που απαιτείται για την πραγματοποίησή τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι λογιστικές και φορολογικές εργασίες και υποχρεώσεις που οφείλει να διεκπεραιώνει μια ΜΜΕ. Πρέπει να αναφερθεί ότι, τα χρήματα που δαπανώνται για αυτές τις εργασίες δεν επιστρέφονται, δεν προσφέρουν κάτι στα κέρδη, δεν προσθέτουν στα έσοδα, δεν αυξάνουν τις πωλήσεις. Τα παραπάνω ισχύουν αναμφισβήτητα όταν οι λογιστικές εργασίες γίνονται μέσω του παραδοσιακού και χειρόγραφου τρόπου.

Τα προγράμματα Μηχανογραφημένης Λογιστικής και Εμπορικής διαχείρισης, απλοποιούν τα πάντα και δίνουν τη δυνατότητα στην επιχείρηση να περιορίσει τα λειτουργικά έξοδα και να μειώσει στο ελάχιστο δυνατό το χρόνο και τον κόπο που απαιτείται για την ολοκλήρωση των σχετικών εργασιών.

Ωστόσο, οι εφαρμογές μηχανογραφημένης λογιστικής δεν σταματούν εκεί. Αξιοποιούν την εργασία που θεωρείται απαραίτητη, προς όφελος της επιχείρησης, των πωλήσεων και του τζίρου.

Επίσης, συγκεντρώνουν αριθμούς και μεγέθη που μέχρι τώρα θεωρούνταν "άχρηστα" και τα μετατρέπουν σε καθαρή γνώση, απαραίτητη για τη χάραξη εμπορικής πολιτικής, στρατηγικής και σχεδιασμού. Δεν είναι τυχαίο, το ότι η συγκεκριμένη κατηγορία λογισμικού διεκδικεί μαζί με τα προγράμματα αυτοματισμού γραφείου, τον τίτλο του πιο χρήσιμου λογισμικού για ΜΜΕ, γεγονός που αντικατοπτρίζεται και στο ότι 5 στις 10 ΜΜΕ στην Ελλάδα δηλώνουν (σε πρόσφατες έρευνες) ότι χρησιμοποιούν συστηματικά προγράμματα μηχανογραφημένης λογιστικής. Τα προγράμματα μηχανογραφημένης λογιστικής, σε συνεργασία με τις εφαρμογές Εμπορικής μεταχείρισης, προσφέρουν ολοκληρωμένες λύσεις σε μια επιχείρηση, και προκειμένου να αντεπεξέλθει με αξιοπιστία και ταχύτητα στις σύγχρονες λογιστικές, φορολογικές και εμπορικές απαιτήσεις.

Ειδικότερα, τα εν λόγω προγράμματα επιτρέπουν σε μια επιχείρηση να διαχειρίζεται ηλεκτρονικά:

1. Τα Βιβλία Α' κατηγορίας (αγορών), Β' κατηγορίας (εσόδων - εξόδων), Γ' κατηγορίας (γενική και αναλυτική λογιστική, Λογιστικό Σχέδιο)..
2. Όλες τις οικονομικές κινήσεις της (αγορές, δαπάνες, πάγια, έσοδα, αξιόγραφα, επιταγές, πιστωτικά σημειώματα), μέσα από μία και μόνο καταχώριση και την αυτόματη ταξινόμηση, επεξεργασία και διασταύρωσή τους.
3. Τις κινήσεις και την εποπτεία του ταμείου (εισπράξεις, πληρωμές, υπόλοιπο), ανά πάσα στιγμή.
4. Τον έλεγχο του ισοζυγίου, τη διαχείριση του ΦΠΑ (περιοδικής και εκκαθαριστικής δήλωσης), των καταστάσεων ΚΕΠΥΟ, την καταχώριση ειδικών φόρων.
5. Τη δημιουργία και την εκτύπωση παραστατικών κάθε είδους, βιβλίων εσόδων -εξόδων, δηλώσεων ΦΠΑ, καταστάσεων ΚΕΠΥΟ, σύμφωνα με τις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και τις επιθυμίες της κάθε εταιρίας.

6. Την αποθήκη, τους πελάτες και τους προμηθευτές με τρόπο λεπτομερή και αναλυτικό (σε συνεργασία με εφαρμογές Εμπορικής μεταχείρισης).
7. Τη δημιουργία ισολογισμού και το λογιστικό και εξωλογιστικό προσδιορισμό των καθαρών κερδών.
8. Τα στοιχεία της επιχείρησης (επωνυμία, διεύθυνση, τηλέφωνο, ΑΦΜ, ΔΟΥ κλπ) μέσω μίας μόνο καταχώρισης, της αρχικής, η οποία μεταφέρεται άμεσα και αυτόματα σε όλες τις επόμενες εφαρμογές – ενέργειες. Ενώ παράλληλα υπάρχει η δυνατότητα διαγραφής ή τροποποίησης των ίδιων στοιχείων.

Τα παραπάνω χαρακτηρίζονται γενικές εφαρμογές και περιέχονται στην πλειονότητα των προγραμμάτων μηχανογραφημένης Λογιστικής. Υπάρχουν όμως και άλλες, πιο εξειδικευμένες λύσεις, που στόχο έχουν να καλύψουν τις ιδιαίτερες ανάγκες μιας επιχείρησης. Οι εφαρμογές αυτού του είδους δεν περιέχονται συνήθως στη βασική έκδοση του εκάστοτε προγράμματος, αλλά στις ενισχυμένες εκδόσεις.

Τέτοιες εφαρμογές αφορούν στη δυνατότητα συναλλαγών σε ξένα νομίσματα, τον προγραμματισμό των εκροών και την πρόβλεψη των εισροών, τα αποτελέσματα χρήσης, την κοστολόγηση της παραγωγής, τη μαζική τιμολόγηση, τη διαχείριση εκπτώσεων και πολλά άλλα όπως:

1. Γεν. Λογιστική
2. Έσοδα - Έξοδα
3. Αξιόγραφα
4. Προϋπολογισμοί
5. Φορολογία Εισοδήματος
6. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
7. Πάγια
8. Μεταχείριση Λογιστικού Γραφείου
9. Παράλληλη μεταχείριση ξένου νομίσματος & Ευρώ με πραγματική ισοτιμία στο σύνολο των λειτουργιών.
10. Απόλυτη ασφάλεια δεδομένων λόγω χρήσης Βάσης δεδομένων RDBMS.
11. Εύχρηστο γραφικό περιβάλλον με όλα τα χαρακτηριστικά και τα βοηθήματα των windows (on line help, combos, checks, drop down menus, ημερολόγιο, organizer, calculator, κλπ).

12. Σύστημα αναζήτησης , που δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να ανατρέξει σε όποιο αρχείο, κίνηση, λογαριασμό, κλπ επιθυμεί, ορίζοντας οποιαδήποτε από τα πεδία της εφαρμογής.
13. Δυνατότητα δημιουργίας φορμών και εκτυπώσεων, για την πλήρη κάλυψη των αναγκών πληροφόρησης της διοίκησης κάθε επιχείρησης
14. Δημιουργία γραφικών παραστάσεων και διαγραμμάτων, όπως επιθυμεί ο χρήστης.
15. Δυνατότητα εκτύπωσης σε εκτυπωτές injekt, laser και επιπλέον σε dot matrix με draft mode για ταχεία ολοκλήρωση των εκτυπωτικών εργασιών.
16. Πλήρως εναρμονισμένο με την Ελληνική νομοθεσία.
17. Ταχύτατη και ασφαλέστατη επεξεργασία και διαχείριση μεγάλου όγκου δεδομένων.
18. Δυνατότητα διαχείρισης απεριόριστου αριθμού εταιριών.
19. Λειτουργία on-line και real - time από όλες τις εφαρμογές (ταυτόχρονες ενημερώσεις παντού).
20. Τήρηση ημερολογίων σχεδιασμένων σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε επιχείρησης/ πελάτη.
21. Ανάπτυξη λογιστικού σχεδίου μέχρι το 10ο βαθμό.
22. Παράλληλη τήρηση πολλαπλών χρήσεων.
23. Δημιουργία reports όπως επιθυμεί ο χρήστης.
24. Όλες οι εκτυπώσεις που απαιτούνται από τη νομοθεσία, απλά, γρήγορα και με απόλυτη ακρίβεια (Ημερολόγια, Ισοζύγια, κλπ).

Είναι γεγονός ότι η σχέση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με την πληροφορική βασίζεται σε εφαρμογές, οι περισσότερες από τις οποίες λειτουργούν σε περιβάλλον DOS με αποτέλεσμα να μην μπορούν να εκμεταλλευθούν τις δυνατότητες που ένα σημερινό πληροφοριακό σύστημα, μπορεί να τους παρέχει.

Η μικρομεσαία επιχείρηση όμως λειτουργεί και αυτή σε ένα έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον, το οποίο έχει τα χαρακτηριστικά των μεγάλων επιχειρήσεων αλλά σε μικρότερη κλίμακα. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον από τα πρώτα ζητούμενα είναι η πληροφορία και η αξιοποίησή της και η αυξημένη παραγωγικότητα.

Σημεία που επιτυγχάνονται με τα σύγχρονα πληροφοριακά συστήματα όπως είναι τα συστήματα ERP, τα οποία λειτουργούν σε περιβάλλον WINDOWS. Σήμερα υπάρχουν στην αγορά πληροφορικής προϊόντα προσαρμοσμένα στην ανάγκη αυτή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που το βασικό τους χαρακτηριστικό είναι η εύκολη εγκατάσταση και η αφομοίωση των δυνατοτήτων τους πολύ γρήγορα. Με την εξέλιξη αυτή οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανταποκρίθηκαν θετικά και σε συνδυασμό με προγράμματα χρηματοδότησης με διάφορες εκδοχές, που κατέστησαν τις επιχειρήσεις αυτές βασικούς αποδέκτες τέτοιων λύσεων.

Για μια σύγχρονη επιχείρηση, τα συστήματα ERP αποτελούν το βασικό εργαλείο υποδομής, ενώ παράλληλα τους επιτρέπουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και τις προκλήσεις στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης της αγοράς. Στην ομάδα των προγραμμάτων μηχανογραφημένης λογιστικής σε περιβάλλον WINDOWS.

Υπάρχουν σήμερα στο εμπόριο πολλές λύσεις οι οποίες καλύπτουν βασικά:

1. Εμπορική μεταχείριση (παραστατικά αγορών και πωλήσεων, πληρωμές, εισπράξεις, γραμμάτια - επιταγές, καρτέλες, υπόλοιπα ειδών κ.τ.λ.).
2. Λογιστική μεταχείριση Επιχειρήσεων με βιβλία Β κατηγορίας (δημιουργία βιβλίου Εσόδων - Εξόδων).
3. Λογιστική μεταχείριση Επιχειρήσεων με βιβλία Γ κατηγορίας (δημιουργία βιβλίων Γενικής Λογιστικής (Ημερολόγιο, Γενικό Καθολικό). Λογιστικά Φύλλα (διαχείριση οικονομικών στοιχείων, γραφικές παραστάσεις, ανάλυση οικονομικών δεδομένων κ.τ.λ.).

Εκτός από τα παραπάνω, τα περισσότερα πακέτα μηχανογραφημένης λογιστικής περιλαμβάνουν και άλλες εφαρμογές που στόχο έχουν να καλύψουν ειδικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες, όπως, για παράδειγμα, διαχείριση παγίων, χρηματοοικονομικό προγραμματισμό, συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, φάκελο εισαγωγών, μαζική τιμολόγηση, διαχείριση εντατικής λιανικής, διαχείριση παραγωγής, διαχείριση παρτίδων, και διαχείριση serial numbers.²²

---

²² Δ.Καρολίδης,Κ.Ξαρχάκος, 2009

Η χρήση τέτοιων πακέτων έχει πολλά πλεονεκτήματα γιατί:

1. Καλύπτει πλήρως όλο το φάσμα των εμπορικών συναλλαγών μιας επιχείρησης.
2. Συνδυάζει και αξιοποιεί τις πληροφορίες, δίνοντας τη δυνατότητα στη διοίκηση να αποφασίζει σωστά και έγκαιρα.
3. Προσφέρει λύσεις σε εξειδικευμένες ανάγκες και δραστηριότητες.

Σημαντικές εταιρείες που προσφέρουν τέτοιες λύσεις σήμερα στην ελληνική αγορά , είναι ο όμιλος εταιρειών Delta Singular (www.deltasingular.gr), η Unisoft (www.unisoft.gr) και η Union Programming Group (www.union.gr). Η Delta Singular έχει δημιουργήσει το ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ένα ελληνικό πρόγραμμα μηχανογράφησης για εμπορικές και παραγωγικές επιχειρήσεις, το MARKET PLUS για την επιχειρηματική οργάνωση και μηχανογράφηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και άλλα επίσης σημαντικά προγράμματα. Η Unisoft έχει δημιουργήσει αντίστοιχα το Eurofasma, το οποίο είναι ανάλογο του ΚΕΦΑΛΑΙΟ, καθώς και άλλες συμπληρωματικές εφαρμογές για επιχειρήσεις. Η Union Programming Group είναι μία εταιρεία υψηλής εξειδίκευσης στον χώρο της ανάπτυξης προϊόντων λογισμικού για λογιστικά γραφεία και μικρομεσαίες επιχειρήσεις και όλες οι εφαρμογές του προγράμματος της UNION χαρακτηρίζονται από την απλότητα στη χρήση. Από την άλλη όμως θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε πως ειδικά στις μέρες μας, υπάρχουν στην αγορά πολλές επιχειρήσεις λογιστικών πληροφοριακών συστημάτων, οι οποίες προσφέρουν λογιστικά προγράμματα στις ανάγκες κάθε επιχείρησης και κάθε λογιστηρίου.

Ηλεκτρονικά Προγράμματα

Επίσης στο εμπόριο υπάρχουν προγράμματα τα οποία προσφέρουν τις εξής δυνατότητες στο χρήστη : 1) εύκολη μεταφορά αρχείων, 2) γρήγορη εκπόνηση εργασιών ,3) υποστήριξη εξ αποστάσεως ,4) παρουσιάσεις πιο συγκεκριμένα δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη να κάνει ομαδικές εργασίες, παρουσιάσεις και συζητήσεις με κοινή χρήση την επιφάνεια εργασίας. Τέτοια προγράμματα είναι η Σύνδεση Απομακρυσμένης Επιφάνειας Εργασίας και το TeamViewer τα οποία επιτρέπουν σε κάποιον να κάθεται μπροστά σε έναν υπολογιστή και να συνδέεται με έναν απομακρυσμένο υπολογιστή σε κάποια άλλη θέση, ο οποίος έχει πρόσβαση σε όλα τα προγράμματα και τα αρχεία.

2.6 ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Π_186/92) περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για τη μηχανογραφική τήρηση των λογιστικών βιβλίων και τη μηχανογραφική έκδοση των στοιχείων. Με ειδικά άρθρα που θα αναλύθουν και θα δούμε παρακάτω αποκλειστικά στη μηχανογράφηση. Ο νομοθέτης προχώρησε σε ένα σημαντικό βήμα εκσυγχρονισμού με ταυτόχρονη προσαρμογή της νομοθεσίας στη σύγχρονη πραγματικότητα. Στα σημεία που ακολουθούν αναφέρονται τα άρθρα του Κ.Β.Σ. που σχετίζονται με τη μηχανογράφηση και επιχειρείται σύντομη ανάλυση των διατάξεων αυτών.

ΑΡΘΡΟ 22 - ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΓΕΝΙΚΑ

Όταν η τήρηση των βιβλίων και η έκδοση των στοιχείων του επιτηδευματία καλύπτεται μηχανογραφικά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 22 - 25, ενώ όταν η τήρηση των βιβλίων και η έκδοση των στοιχείων καλύπτεται με χειρόγραφο τρόπο εφαρμόζονται οι διατάξεις του γενικού μέρους του κώδικα. Αυτό σημαίνει ότι παρέχεται η δυνατότητα στον επιτηδευματία να κάνει παράλληλη χρήση και των δύο συστημάτων. Σε αυτό το σημείο πρέπει να επισημάνουμε ότι ο επιτηδευματίας δεν μπορεί το ίδιο βιβλίο άλλοτε να το τηρεί μηχανογραφικά και άλλοτε χειρόγραφα ή ένα στοιχείο να το εκδίδει μηχανογραφικά με τη συμπλήρωση ορισμένων μόνο δεδομένων και τα λοιπά δεδομένα να συμπληρώνονται χειρόγραφα

ΑΡΘΡΟ 23 - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΤΩΝ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ

Οι κυριότερες υποχρεώσεις των χρηστών είναι :

1. Αναλυτικό εγχειρίδιο οδηγιών.

Το αναλυτικό εγχειρίδιο οδηγιών πρέπει να καλύπτει τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ., να είναι διατυπωμένο στην ελληνική γλώσσα και να προσαρμόζεται – ενημερώνεται αμέσως σε κάθε αλλαγή των διατάξεων του Κ.Β.Σ. και του προγράμματος. Σημειώνεται ότι δεν υπάρχει κανένας περιορισμός στον τρόπο γραφής του εγχειριδίου.

2. Διάθεση κατάλληλου προσωπικού για τη χρήση του λογισμικού κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Η διάθεση του κατάλληλου προσωπικού από τον επιτηδευματία για τη χρήση του λογισμικού κατά τη διάρκεια του ελέγχου έχει την έννοια ότι το ελεγκτικό όργανο δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τον Η/Υ χωρίς την παρουσία υπεύθυνου οργάνου της επιχείρησης. Όλες οι πληροφορίες που θα ζητηθούν από τους ελεγκτές θα πρέπει να παραδοθούν εκτυπωμένες από τον εξουσιοδοτημένο χρήστη του λογιστηρίου.

3. Υποχρεώσεις λογιστικών γραφείων.

Σε περίπτωση που η μηχανογραφική τήρηση των βιβλίων γίνεται από λογιστικό γραφείο, ο επιτηδευματίας δεν έχει υποχρέωση να έχει αναλυτικό εγχειρίδιο οδηγιών χρήσης του λογισμικού ή να διαθέτει το κατάλληλο προσωπικό στο φοροτεχνικό έλεγχο. Τις υποχρεώσεις αυτές τις έχει μόνο το λογιστικό γραφείο.

4. Υποχρέωση διαφύλαξης βιβλίων και στοιχείων, εγχειριδίου οδηγιών χρήσης του λογισμικού και των ηλεκτρομαγνητικών μέσων αποθήκευσης.

Η διαφύλαξη των ηλεκτρομαγνητικών μέσων αποθήκευσης έχει σημασία για τη διασφάλιση του επιτηδευματία και για να μην χάσει σε περίπτωση βλάβης τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί και αποτελούν τη βάση της επιχείρησης του. Επίσης τα βιβλία, τα στοιχεία και τα λοιπά δικαιολογητικά των εγγράφων στα βιβλία διατηρούνται έξι χρόνια από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που αφορούν.²³

2.6.1 Οι τεχνικές προδιαγραφές είναι :

1. Προσαρμογή του Ε.Γ.Λ.Σ.

Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας το πρόγραμμα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στο Ε.Γ.Λ.Σ. ώστε να υπάρχει η δυνατότητα ανάπτυξης κωδικών αριθμών και τίτλων λογαριασμών.

2. Μεταβλητοί φορολογικοί συντελεστές.

Το πρόγραμμα που χρησιμοποιεί ο επιτηδευματίας θα πρέπει να του εξασφαλίζει τη δυνατότητα αλλαγής των μεταβλητών φορολογικών συντελεστών σε περίπτωση διαφοροποίησης τους, χωρίς να χρειάζεται παρέμβαση προγραμματιστή.

3. Αυτόματη ετήσια προοδευτική αρίθμηση ημερολογιακών εγγραφών.

Η αρίθμηση αυτή πρέπει να γίνεται αυτόματα κατά τη λογιστικοποίηση κάθε ημερολογιακής εγγραφής και μέσα στην προθεσμία ενημέρωσης των βιβλίων του

---

²³ Β.Γαλάνης, 1999

επιτηδευματία, δηλαδή μέχρι τη δέκατη πέμπτη ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση ή λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και των ταμειακών πράξεων από τη διενέργεια τους. Ωστόσο δεν πρέπει να παραβιάζεται η προθεσμία καταχώρησης των στοιχείων στα βιβλία σε σχέση με την ημερομηνία έκδοσης τους. Η διάταξη αυτή αναφέρεται σε πρωτογενείς εγγραφές στα ημερολόγια της τρίτης κατηγορίας, σαν συνέπεια δεν απαιτείται να δίνεται αριθμηση για τις καταχωρήσεις στα υπόλοιπα βιβλία του επιτηδευματία.

4. Αυτόματη ενημέρωση των βιβλίων.

Το πρόγραμμα πρέπει να εξασφαλίζει υποχρεωτικά την ενημέρωση των βιβλίων του επιτηδευματία με το περιεχόμενο των στοιχείων που εκδίδονται μηχανογραφικά από το ίδιο το σύστημα.

5. Ειδικό ακυρωτικό σημείωμα.

Το λογισμικό του Η/Υ πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα ακύρωσης λανθασμένου στοιχείου και εγγραφών με την άμεση μηχανογραφική έκδοση του ειδικού ακυρωτικού σημειώματος. Το σημείωμα αυτό είναι αθεώρητο και μπορεί να εκδίδεται από το ίδιο πακέτο μηχανογραφικών εντύπων από το οποίο εκδίδονται και άλλα φορολογικά στοιχεία. Επίσης πρέπει να αναγράφονται σε αυτό τα απαραίτητα δεδομένα για τη διόρθωση των λανθασμένων εγγράφων.

6. Διαχωρισμός οικονομικών πράξεων παλιάς και νέας διαχειριστικής περιόδου.

Η μεταφορά των υπολοίπων των λογαριασμών της διαχειριστικής περιόδου που έληξε στους λογαριασμούς της νέας διαχειριστικής περιόδου πρέπει να εξασφαλίζεται από το πρόγραμμα. Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι δεν αποκλείεται από τις διατάξεις του κώδικα η σταδιακή μεταφορά των εκκαθαρισμένων υπολοίπων στους λογαριασμούς της νέα χρήσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Υπάρχουσα Ελληνική Εμπορική Νομοθεσία, η Εργατική και Ασφαλιστική Νομοθεσία, χαρακτηρίζονται από την τεράστια πολυνομία, αλλά και από τις άπειρες διευκρινιστικές διαταγές που εκδίδει η Δημόσια Διοίκηση. Επίσης χαρακτηρίζεται από την πολύ συχνή μεταβολή της.

Οι δυσκολίες αυτές αντιμετωπίζονται με τις αρχές και τις μεθόδους της Ταξινόμησης, της Ανάλυσης και της Σύνθεσης και του οργανωμένου Ευρετηρίου.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί πώς, έχει αναπτυχθεί η Ταξινόμηση της Νομοθεσίας και της Λογιστικής Εργασίας σε δώδεκα βασικά κεφάλαια,. Όπου το κάθε ένα από τα οποία χωρίζεται σε δεκάδες υποκεφάλαια και θέματα, τα οποία παρέχουν άμεσες απαντήσεις σε κάθε συγκεκριμένο, τεχνικό και επιστημονικό θέμα.

Εδώ παραθέτουμε τον πίνακα με τα δέκα τέσσερα βασικά κεφάλαια της Νομοθεσίας και της Λογιστικής Εργασίας.:

ΒΑΣΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

<u>A/A</u>	<u>ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ</u>	<u>ΝΟΜΟΣ</u>
1	ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	ΠΔ.1123/1980
2	ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ – ΜΗΤΡΩΟ	ΠΔ. 186/1992
3	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	N.2238/1994
4	ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)	N.2859/2000, N.3427/2005
5	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΩΝ – ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	N.3299/2004
6	ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, ΟΕ, ΕΕ, Κ/Ε, ΕΠΕ.	N.3190/1955
7	ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ & ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	N.2190/1920 N.3463/2006
8	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ – ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	N.1587/1950 N.2961/2001
9	ΛΟΙΠΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΕΣ - ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	N.1676/1986, ΤΕΛΗ ΧΑΡΤ/ΜΟΥ
10	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ – ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ	ΠΟΛ. 1037/2005, N.2523/1997
11	ΕΡΓΑΤΙΚΗ -- ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	

NOMΟΘΕΣΙΑ

12 ΥΠΟΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

13 ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ –
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

14 ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

3.1 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Τήρηση βιβλίων

Ο Νόμος που αφορά εταιρίες , απαιτεί από τους συμβούλους να μεριμνήσουν ώστε να τηρούνται τα λογιστικά βιβλία ,τα οποία κρίνονται αναγκαία για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων, καθώς και για την κατάρτιση κάθε εταιρείας ενός πλήρους συνόλου οικονομικών καταστάσεων, όπως ορίζεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Έλεγχος

Ο Νόμος που θεσπίζει τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών από νόμιμους ελεγκτές εφαρμόζεται αναφορικά με τον έλεγχο:

1. των εταιρειών που ιδρύονται σύμφωνα με τον νόμο που αφορά εταιρίες
2. των συνεταιρισμών που εγγράφονται σύμφωνα με τον νόμο των Ομμορύθμων , Ετερορρύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών.
3. των συνεργατικών εταιρειών
4. των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου
5. οποιωνδήποτε προσώπων που ιδρύονται μέσα στο κυπριακό δίκαιο ή άλλου κράτους μέλους ή τρίτης χώρας και των οποίων οι λογαριασμοί υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο στην Κύπρο.

Τιμολόγηση

Τα στοιχεία που πρέπει να αναγράφονται στα τιμολόγια αναφέρονται στον νόμο σχετικά με τον κανονισμό του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας .

Απογραφή

Τα αποθέματα υπολογίζονται και ελέγχονται με βάση τα σχετικά Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.²⁴

3.1.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Οι κύριες λογιστικές απαιτήσεις και απαιτήσεις ελέγχου που πρέπει να ικανοποιούν οι επιχειρήσεις είναι οι εξής:

1. ορισμός ανεξάρτητου ελεγκτή , ο οποίος θα επιτελεί τα καθήκοντά του από τη μια γενική συνέλευση στην επόμενη.
2. ετήσια έκθεση και οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες κατατίθενται στο Μητρώο Εταιρειών. Οι καταστάσεις πρέπει να συντάσσονται χρησιμοποιώντας τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS) και να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του νόμο που αφορά εταιρίες.
3. Ενοποιημένη οικονομική κατάσταση για θυγατρικές εταιρίες, με εξαίρεση τις περιπτώσεις απαλλαγής βάσει των προτύπων IFRS.
4. Σύνδεσμος Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου.

Τήρηση βιβλίων

Ο νόμος που αφορά εταιρίες , θεωρεί ότι δεν τηρούνται κατάλληλα λογιστικά βιβλία, αν τα τηρούμενα βιβλία δεν είναι επαρκή για την παρουσίαση αληθινής και δίκαιης εικόνας των υποθέσεων της εταιρείας όπως και την εξήγηση των συναλλαγών της.

Απογραφή

Τουλάχιστον μια φορά το χρόνο πρέπει να γίνεται απογραφή με τον τρόπο που αναφέρεται στο σχετικό Διεθνές Πρότυπο Ελέγχου.

Ετήσιοι λογαριασμοί

Ο νόμος που αφορά εταιρίες ,προβλέπει ότι οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται το αργότερο 18 μήνες μετά τη σύσταση της εταιρείας και στη συνέχεια τουλάχιστον μια φορά ανά ημερολογιακό έτος.

²⁴ Βαρδάκης-Μοσχολέα-Παπαναστασάτος,1999

Φύλαξη και υποβολή εγγράφων

Ο νόμος που αφορά εταιρίες, προβλέπει ότι τα λογιστικά βιβλία φυλάσσονται στο εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας ή σε άλλο τόπο και είναι πάντοτε ανοικτά για επιθεώρηση από τους διευθυντές. Κάθε χρόνο οι εταιρίες πρέπει να αποστέλλουν στον Έφορο Εταιρειών ετήσια έκθεση μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις.

Ο νόμος Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων, προβλέπει ότι τα λογιστικά βιβλία και αρχεία πρέπει να φυλάσσονται για περίοδο τουλάχιστον επτά ετών.

Έλεγχος, δημοσιοποίηση και δημοσίευση

Ο νόμος Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών, προβλέπει ότι ο έλεγχος διενεργείται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου τα οποία υιοθετεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΠΟΡΟΙ

Το Τμήμα του Εφόρου Εταιρειών έχει κατάλογο των ατόμων και εταιρειών που έχουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος, ο οποίος είναι διαθέσιμος για επιθεώρηση από το κοινό.

Αναζήτηση στον κατάλογο εγγεγραμμένων οργανισμών

1. Νομοθετικά κείμενα
2. Ο νόμος που αφορά εταιρίες.
3. Νόμος που προνοεί για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών από νόμιμους ελεγκτές και νόμιμα ελεγκτικά γραφεία
4. Ο νόμος Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων του 1978 μέχρι 1999 (Νόμος 4/78 όπως τροποποιήθηκε)

3.1.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Σύστημα φορολογίας

Οι εταιρείες φορολογούνται με βάση τον νόμο φόρου εισοδήματος, όπως έχει τροποποιηθεί, και η φορολογία εισπράττεται με βάση τον νόμο βεβαιώσεως και εισπράξεως φόρων, που αφορά τόσο φυσικά, όσο και νομικά πρόσωπα (εταιρικός φόρος).

1. Νόμος του φόρου εισοδήματος

Μια εταιρεία θεωρείται ότι έχει τη φορολογική της κατοικία στην Κύπρο όταν η διοίκηση και ο έλεγχός της ασκούνται εντός της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το φορολογητέο εισόδημά της περιλαμβάνει τόσο το εγχώριο εισόδημα όσο κι εκείνο του εξωτερικού. Οι εταιρείες που δεν έχουν τη φορολογική τους κατοικία στην Κύπρο φορολογούνται μόνο για το εγχώριο εισόδημά τους.²⁵

Άμεσοι φόροι

Όλες οι εταιρείες υπόκεινται σε εταιρικό φόρο με ενιαίο συντελεστή 10%, με εξαίρεση τους ημικρατικούς οργανισμούς για τους οποίους ο συντελεστής είναι 25%.

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Τα κέρδη και τα μερίσματα που καταβάλλει ναυτιλιακή εταιρεία η οποία είναι εγγεγραμμένη στην Κύπρο, έχει πλοία υπό κυπριακή σημαία και διεξάγει δραστηριότητες σε διεθνή ύδατα απαλλάσσονται από την επιβολή φόρου εισοδήματος. Κυπριακές ή διεθνείς επιχειρήσεις (άτομα ή εταιρείες) που διαχειρίζονται πλοία ή πληρώματα πλοίων μπορούν να επιλέξουν να φορολογούνται με συντελεστή ύψους 4,25% ή με συντελεστές ίσους με 25% των συντελεστών φόρου χωρητικότητας των αλλοδαπών πλοίων που βρίσκονται υπό διαχείριση και τα οποία είναι εγγεγραμμένα εκτός Κύπρου. Η Κύπρος έχει υπογράψει 32 συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας που καλύπτουν 40 χώρες.

Έμμεσοι φόροι

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) που καταβάλλεται στην Κύπρο επιβάλλεται σε κάθε φορολογητέα παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιείται

---

²⁵ Ν.Παπαγιάννης, 2011

στην Κύπρο, πλην των εξαιρουμένων από το φόρο σχετικών συναλλαγών. Κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί φορολογητέες παραδόσεις αγαθών, παροχές υπηρεσιών, ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ή πωλήσεις από απόσταση υποχρεούται να εγγραφεί στο Μητρώο ΦΠΑ, μέσω σχετικής αίτησης στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο ΦΠΑ πριν το τέλος της σχετικής προθεσμίας από τη δημιουργία της υποχρέωσης.

3.1.2.1 ΛΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Φορολογική εγγραφή

Κάθε εταιρεία, καθώς και κάθε φυσικό πρόσωπο που έχει φορολογική υποχρέωση με βάση τη σχετική νομοθεσία υποχρεούνται επιπλέον να εγγράφονται το συντομότερο δυνατό στο Μητρώο Φορολογουμένων του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και να παίρνουν Αριθμό Φορολογικής Ταυτότητας (Α.Φ.Τ.).

Οι παραπάνω διαδικασίες μπορούν να πραγματοποιηθούν, είτε στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία Φόρου Εισοδήματος, είτε στα γραφεία της Υπηρεσίας Μονοθυριδικής Πρόσβασης του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ανεξάρτητα από το είδος δραστηριότητας του φορολογούμενου. Η εγγραφή στο Μητρώο Φόρου Προστιθέμενης Αξίας είναι δυνατή και μέσω της Μονοθυριδικής Πρόσβασης του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (ΤΕΕΕΠ).

Υποβολή της φορολογικής δήλωσης

Κάθε εταιρεία οφείλει να υποβάλει τη Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας, το αργότερο μέχρι τις 31/12 του έτους που ακολουθεί το φορολογικό έτος στο οποίο αναφέρεται το εισόδημα. Τα φυσικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στις πιο πάνω διατάξεις, οφείλουν να υποβάλουν Δήλωση Εισοδήματος Αυτοεργοδοτούμενου, ανάλογα με την περίπτωση τους, ενώ κάθε εταιρεία ή φυσικό πρόσωπο το οποίο εργοδοτεί υπαλλήλους (τουλάχιστον ένα άτομο) οφείλει να υποβάλλει στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, τη Δήλωση Εργοδότη. Τα νομικά πρόσωπα είναι υποχρεωμένα να υποβάλλουν προσωρινή δήλωση φορολογίας μέχρι την 1η Αυγούστου του τρέχοντος φορολογικού έτους, καθώς και να υποβάλλουν φορολογική δήλωση μαζί με τους λογαριασμούς, από εγκεκριμένους λογιστές μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που ακολουθεί.

1. Κανονιστική Διατακτική Πράξη 29.1997
2. Κανονιστική Διατακτική Πράξη 179.1997
3. Κανονιστική Διατακτική Πράξη 108.2005

Κάθε εταιρεία/εργοδότης κρατεί μηνιαίως από το μισθό των υπαλλήλων της το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στο ετήσιο εισόδημα και υποβάλλει μέχρι τις 30 Απριλίου του έτους που ακολουθεί τη δήλωση εργοδότη. Επίσης, τα πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο ΦΠΑ υποχρεούνται να υποβάλλουν φορολογική δήλωση για κάθε τριμηνιαία φορολογική περίοδο.

Όλα τα φορολογικά έντυπα και λοιπά στοιχεία είναι διαθέσιμα από τα κατά τόπους γραφεία του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και στο διαδίκτυο. Σε πολλές περιπτώσεις η υποβολή δήλωσης μπορεί να γίνει και ηλεκτρονικά μέσω :

1. Φορολογικά έντυπα - Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων
2. Υπηρεσία TAXISnet

ΠΟΡΟΙ

Οι επιχειρηματίες μπορούν να βρουν όλες τις πληροφορίες για τις υποχρεώσεις τους σχετικά με το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και τις συναφείς διαδικασίες στην Υπηρεσία ΦΠΑ του υπουργείου Οικονομικών. Αξίζει να αναφερθούν τα παρακάτω:

1. Υπηρεσία ΦΠΑ Νομοθετικά κείμενα
2. Ο νόμος Φορολογίας του Εισοδήματος 230(Ι)/2002
3. Ο νόμος Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Αρ. 52/1980, όπως τροποποιήθηκε).
4. Ο νόμος Φορολογίας Ακινήτου Ιδιοκτησίας(Αρ. 24/1980, όπως τροποποιήθηκε)
5. Οι νόμοι Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας του 2002 ως 2009
6. Ο νόμος Χαρτοσήμων (Αρ. 19/1963, όπως τροποποιήθηκε)
7. Ο νόμος Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων (Αρ. 4/1978, τροποποιήθηκε)

8. Οι νόμοι Φόρου Προστιθέμενης Αξίας 2000-2009 και Κανονισμοί

3.1.3 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιβλέπει τις συνθήκες απασχόλησης στην Κύπρο. Επιπλέον, τα δικαιώματα των εργαζομένων κατοχυρώνονται με συλλογικές συμβάσεις στους διάφορους επαγγελματικούς κλάδους.

Παρακάτω θα αναφερθεί η περίπτωση της Κύπρου:

Συνθήκες απασχόλησης

Το πλαίσιο των συνθηκών απασχόλησης στην Κύπρο εξηγείται διεξοδικά στον ιστότοπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Συμβάσεις απασχόλησης

Στην Κύπρο η κύρια μορφή απασχόλησης είναι η πλήρης απασχόληση, αορίστου χρόνου. Οι όροι εργοδότησης στις περισσότερες περιπτώσεις καθορίζονται από συλλογικές συμβάσεις.

Συλλογικές συμβάσεις

Σε περίπτωση σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου, οι όροι εργοδότησης καθορίζονται από το συμβόλαιο εργοδότησης (μισθός, άλλα ωφελήματα, ωράριο, άδειες, διάρκεια σύμβασης κ.ο.κ) και εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία.

Νόμος για την εργασία ορισμένου χρόνου

Γενικότερα, σε όλες τις περιπτώσεις εργοδότησης προσωπικού πρέπει να υπάρχει σαφής ενημέρωση του εργοδοτούμενου από τον εργοδότη για τους όρους της σχέσης εργασίας.

Απασχόληση αλλοδαπών

Το Υπουργείο Εσωτερικών, βάσει του νόμου Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως, εγγυάται στους ευρωπαϊούς πολίτες και τις οικογένειές τους το δικαίωμα διαμονής στη Δημοκρατία της Κύπρου.

Υπουργείο Εσωτερικών-νόμος Αλλοδαπών και Μεταναστών

Η Κύπρος έχει υπογράψει διμερείς συμφωνίες στον τομέα των κοινωνικών ασφαλίσεων με χώρες όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελλάδα, η Αίγυπτος, ο Καναδάς, η Αυστρία, η Σλοβακία, η Ελβετία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Ολλανδία και η Βουλγαρία.

Κείμενα συμφωνιών

Πρέπει να τηρούνται ορισμένοι ελάχιστοι κανόνες, ειδικά σε ό,τι αφορά την αποφυγή των διακρίσεων, την ισότητα των φύλων και την ασφάλεια και την υγεία.

3.1.3.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καλύπτει υποχρεωτικά κάθε πρόσωπο που ασκεί βιοποριστικό επάγγελμα στην Κύπρο. Κύπριοι που απασχολούνται με Κύπριο εργοδότη στο εξωτερικό και πρόσωπα που διακόπτουν την υποχρεωτική ασφάλιση τους δικαιούνται να ασφαλιζονται προαιρετικά. Οι ασφαλισμένοι του Σχεδίου κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες, σε μισθωτούς, αυτοτελώς εργαζομένους και προαιρετικά ασφαλισμένους. Ακολουθεί η παρακάτω διαδικασία:

1. Σχέδιο κοινωνικών ασφαλίσεων
2. Ηλεκτρονικό σύστημα πληρωμής εισφορών
3. Τα διάφορα έντυπα αίτησης είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή.
4. Έντυπα αίτησης. Κατά κανόνα δεν επιτρέπεται η επιστροφή εισφορών του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άδειες εργασίας για αλλοδαπούς εργαζόμενους

Οι μη Κύπριοι εργαζόμενοι θα πρέπει να λάβουν Πιστοποιητικό Εγγραφής Αλλοδαπού από την τοπική αστυνομία. Οι ευρωπαίοι πολίτες λαμβάνουν αυτόματα το πιστοποιητικό. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες και τα προσόντα των οποίων, που

ορίζονται από το νόμο , θα πρέπει να καταθέσουν αίτηση στον αρμόδιο φορέα έκδοσης της απαραίτητης άδειας εργασίας όπως και οι κύπριοι πολίτες. Δεν επιτρέπεται στις επιχειρήσεις η πραγματοποίηση διακρίσεων με βάση την εθνικότητα ενός προσώπου.

ΠΟΡΟΙ

Η ευρωπαϊκή πύλη για την απασχόληση, EURES, παρέχει στους εργοδότες πληροφορίες και υποστήριξη για τις προσλήψεις σε όλη την ΕΕ. Παράλληλα με τις υπηρεσίες που παρέχει σε όσους αναζητούν εργασία, βοηθά τους επιχειρηματίες να βρουν προσωπικό από όλες τις χώρες της ΕΕ. Στις παραμεθόριες περιοχές, η EURES παρέχει πληροφορίες για τη διασυνοριακή μετακίνηση και βοηθά τους εργαζόμενους και τους εργοδότες να επιλύσουν τα προβλήματα που τυχόν υπάχουν.

Αξίζει να σημειωθούν τα παρακάτω:

1. Σχετικά με την EURES
2. Σύμβουλοι Eures Νομοθετικά κείμενα
3. Νομοθεσία Τμήματος Εργασίας
4. Νόμος Αλλοδαπών και Μεταναστών (Τροποποίηση) Νο.8 (1) 2007
5. Νομοθεσία κοινωνικών ασφαλίσεων

3.1.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ο νόμος Στατιστικής του 2000, πλήρως εναρμονισμένος με τους αντίστοιχους νόμους που ισχύουν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζει το νομοθετικό πλαίσιο για τη συλλογή, επεξεργασία και διάδοση των στατιστικών δεδομένων στην Κύπρο.

Ο περί Στατιστικής Νόμος

Φορείς στατιστικής

Ο κεντρικός φορέας των επίσημων απογραφών και στατιστικών είναι η Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας (CYSTAT). Έρευνα με ειδικό θέμα το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα οποιασδήποτε δημόσιας υπηρεσίας, μπορεί να διεξαχθεί από τα αρμόδια τμήματα αφού τηρηθεί η σχετική διαδικασία.

Το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει Στατιστικό Συμβούλιο από έντεκα μέλη, το οποίο παρέχει συμβουλές στη Στατιστική Υπηρεσία για την ετοιμασία και εφαρμογή των προγραμμάτων στατιστικής.

Είδη στατιστικών

Τα δεδομένα που συλλέγονται χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για στατιστικούς σκοπούς, εκτός εάν έχει δοθεί έγκριση για άλλες χρήσεις. Είναι επίσης δυνατή η μεταβίβασή τους στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για την παραγωγή στατιστικών της ΕΕ.

Η Στατιστική Υπηρεσία παρέχει στατιστικά δεδομένα σύμφωνα με την καθορισμένη Πολιτική Διάδοσης και Τιμολόγησης Στατιστικών Δεδομένων.

3.1.4.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Υποβολή στατιστικών στοιχείων

Η κυπριακή νομοθεσία δεν υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία για τις δραστηριότητές τους. Η παροχή στοιχείων γίνεται, όμως, υποχρεωτική όταν η Στατιστική Υπηρεσία μέσω των εξουσιοδοτημένων λειτουργών της, τα ζητήσει για σκοπούς στατιστικής έρευνας. Υποβολή στατιστικών στοιχείων γίνεται αποστέλλοντας συμπληρωμένο το ερωτηματολόγιο στη Στατιστική Υπηρεσία ή σε εξουσιοδοτημένο λειτουργό της. Το πρόσωπο από το οποίο ζητούνται τα στατιστικά στοιχεία πρέπει να ενημερώνεται για το σκοπό της έρευνας, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά τη διάρκειά της.

ΠΟΡΟΙ

Η κύρια πηγή στατιστικών στοιχείων είναι ο διαδικτυακός τόπος της CY Σ ΤΑΤ, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις ανακοινώσεις, τα στατιστικά στοιχεία ταξινομημένα κατά θέμα και ηλεκτρονικές εκδόσεις.

3.1.5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Σταθεροποίηση της επιχείρησης

Οι λανθασμένες εκτιμήσεις σχετικά με την οικονομική πορεία μιας επιχείρησης είναι ένα σύνηθες φαινόμενο. Παρόλ' αυτά το κράτος της Κύπρου έχει προνοήσει και έχει λάβει μέτρα διευκόλυνσης για τους επιχειρηματίες που βρίσκονται αντιμέτωποι με οικονομικές δυσχέρειες. Η πρόσβαση σε διάφορες πηγές χρηματοδότησης μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των οικονομικών δυσκολιών.

Χρηματοδότηση — Κύπρος. Όταν υπάρχει η ανάγκη να γίνει η αίτηση πτώχευσης, τότε πρέπει να ξεκινήσει η διαδικασία το συντομότερο δυνατόν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Ασφάλιση ανάλογη με τις αποδοχές

Το Σχέδιο Κοινωνικής Ασφάλισης χρηματοδοτείται από εισφορές των εργοδοτών, των ασφαλισμένων και του Κράτους, όπως αυτές ορίζονται από τον νόμο.

3.1.5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού της Κύπρου παρέχει διάφορα σχέδια και οικονομικές χορηγίες καθώς και σχέδια ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας για τα οποία, κατόπιν ανακοίνωσης, μπορούν οι επιχειρηματίες να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους με γραπτή αίτηση.

1. Αρχείο σχεδίων και παροχών του υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
2. Σχέδια χορηγιών προς επιχειρήσεις που ασχολούνται με γεωργικά προϊόντα .
3. Σχέδια χορηγιών προς επιχειρήσεις που ασχολούνται με βιομηχανικά προϊόντα .
4. Σχέδια χορηγιών προς επιχειρήσεις που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικού εμπορίου και κυπριακών εμπορικών κέντρων στο εξωτερικό .

3.1.6 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Σε γενικές γραμμές, οι μεγάλες επιχειρήσεις απευθύνονται στις χρηματαγορές για να δημιουργήσουν επενδύσεις, οι μικρές επιχειρήσεις έχουν δυνατότητες χρηματοδότησης από περιορισμένες μόνο πηγές.

Τραπεζικά δάνεια

Προτού προχωρήσουν σε δανεισμό, οι τράπεζες εκτιμούν τους σχετικούς κινδύνους των επιχειρήσεων αφού υπολογίσουν την προβλεπόμενη ανάπτυξή τους και τη δυνατότητά τους για αποπληρωμή. Αρνούνται να παράσχουν δάνειο εάν αυτό συνδέεται με ενδεχόμενο υψηλό κίνδυνο και χαμηλή απόδοση, κάτι που ισχύει συχνά για τα μικρότερα δάνεια.

Ένας τρίτος μπορεί να διευκολύνει τη χορήγηση δανείου από την τράπεζα μέσω ενός συστήματος εγγυήσεων, στο πλαίσιο του οποίου καλύπτει τμήμα των κινδύνων που αναλαμβάνει η τράπεζα.

Ίδια κεφάλαια

Οι μικρές εταιρίες που αντιπροσωπεύουν πολύ μεγάλο κίνδυνο για τις τράπεζες και δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν δάνεια μπορούν να αποκτήσουν κεφάλαιο πουλώντας μετοχές της επιχείρησης. Οι επενδυτές παρέχουν κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου σε μικρές, καινοτόμες επιχειρήσεις με δυνατότητες υψηλής ανάπτυξης, εάν αναμένουν σημαντικό κέρδος από το μερίδιό τους στις εταιρίες.

Συνδυασμοί δανείων-κεφαλαίων

Γνωστή και ως ενδιάμεση χρηματοδότηση ή ίδια κεφάλαια ονομάζονται οι συνδυασμοί δανείων και ιδίων κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται συχνά για τη χρηματοδότηση επέκτασης ή μεταβίβασης ιδιοκτησίας εταιριών, όπου οι κίνδυνοι για τους επενδυτές είναι εύκολο να εκτιμηθούν. Τρία είναι τα μέρη που συμμετέχουν στη μεταβίβαση ιδιοκτησίας: ο επενδυτής, που παρέχει τον συνδυασμό δανείου και ιδίων κεφαλαίων, ο πωλητής, ο οποίος κατά γενικό κανόνα λαμβάνει μετρητά, και ο αγοραστής, ο οποίος αποκτά σημαντικό ποσοστό των μετοχών της εταιρίας και αναλαμβάνει ένα λογικό μέρος του χρέους της. Παρότι, αυτό το είδος

χρηματοδότησης, λόγω του περίπλοκου χαρακτήρα του, προβλέπεται συνήθως μόνο για συναλλαγές άνω των 5 εκατομμυρίων ευρώ, η ενδιάμεση χρηματοδότηση χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο σε συναλλαγές μικρότερης αξίας.

Επιδοτήσεις

Για να ενθαρρυνθούν οι εταιρίες ώστε να εστιάσουν τις προσπάθειές τους σε συγκεκριμένους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως είναι η καινοτομία και το περιβάλλον, η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις παρέχουν κίνητρα με τη μορφή επιδοτήσεων, συνήθως συγχρηματοδοτώντας δραστηριότητες στο πλαίσιο έργων.

3.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κατάρτιση και περιεχόμενο Προϋπολογισμού

Κάθε Υπουργείο και κάθε Ανεξάρτητη Υπηρεσία αποστέλλει στον Υπουργό στο καθορισμένο έντυπο και στην ημερομηνία που ορίζει ο Υπουργός τις προβλέψεις των εσόδων και δαπανών του Υπουργείου ή της Ανεξάρτητης Υπηρεσίας, ανάλογα με την περίπτωση, για το επόμενο οικονομικό έτος ή αν το ζητήσει ο Υπουργός, για τα επόμενα οικονομικά έτη. Κατά την κατάρτιση των προβλέψεων τηρούνται οι ακόλουθοι βασικοί κανόνες: (1) Τα έσοδα και οι δαπάνες του Προϋπολογισμού πρέπει να ταξινομούνται κατά Υπουργείο, Τμήμα ή Ανεξάρτητη Υπηρεσία κατά Κεφάλαια και Άρθρα ανάλογα με την προέλευση και φύση τους, όπως ορίζεται από τον Υπουργό, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, των νομοσχεδίων που κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και τη γενική πολιτική της Κυβέρνησης. (2) Ειδικότερα οι προβλεπόμενες δαπάνες πρέπει να υπολογίζονται στο όριο που συνδέεται με την αποτελεσματικότητα του σκοπού για τον οποίο γίνεται η πρόβλεψη και να λαμβάνεται πρόνοια για την πρόβλεψη όλων των υπηρεσιών, σύμφωνα με την πολιτική και τις οδηγίες του Υπουργού.

3.2.1 ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Έσοδα του Προϋπολογισμού

Έσοδα του Προϋπολογισμού είναι τα χρηματικά ποσά που εισπράττονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους που αναφέρεται στον Προϋπολογισμό άσχετα με τη χρονική περίοδο στην οποία αυτά ανάγονται

Είσπραξη δημόσιων εσόδων.

Η ευθύνη της είσπραξης των δημοσίων εσόδων ανατίθεται σε ελέγχοντες λειτουργούς και ενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε καθορισμένες διαδικασίες και μεθόδους. Οι δημόσιοι υπόλογοι εκδίδουν για κάθε είσπραξη επίσημη απόδειξη, ο τύπος της οποίας ορίζεται από το γενικό λογιστή και η είσπραξη δεν θεωρείται ότι έγινε, αν δεν έχει εκδοθεί πρώτα ο ορισμένος τύπος απόδειξης.

Οι υπόλοιπες λεπτομέρειες της είσπραξης των δημοσίων εσόδων και δημοσίων χρημάτων, οι σχετικές οδηγίες, η εποπτεία και ο έλεγχος των δημοσίων υπολόγων, στην απουσία ειδικής νομοθετικής πρόνοιας θα καθορισθούν με Κανονισμούς. Σε περίπτωση που πιστοποιηθεί με τον καθορισμένο τρόπο ότι η είσπραξη ορισμένων δημοσίων εσόδων ή δανείων, είναι αδύνατη, αυτά μπορούν να κηρυχθούν ως μη εισπράξιμα και να διαγραφούν με τον καθορισμένο τρόπο.

Δαπάνες Προϋπολογισμού

Δαπάνες του Προϋπολογισμού είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός, άσχετα με το χρόνο στον οποίο έχει δημιουργηθεί η υποχρέωση για πληρωμή. Οι λογιστικές διευθετήσεις δαπανών με διορθωτικά δελτία θεωρούνται ως δαπάνες του Προϋπολογισμού.

Εξειδίκευση πιστώσεων

Η εξειδίκευση πιστώσεων για τον Προϋπολογισμό γίνεται με τον ετήσιο νόμο Προϋπολογισμού.

Διάθεση πιστώσεων

Καμία πράξη εξουσιοδότησης δαπανών δεν υπογράφεται από ελέγχοντες λειτουργούς εκτός αν υπάρχει ανάλογη πίστωση και γίνεται μέσα στα όρια προβλεπομένων κονδυλίων του Προϋπολογισμού ή του ποσού που έχει εκχωρηθεί με τμηματική πίστωση.

Ποινική ευθύνη Ελεγχόντων Λειτουργών

Ανεξάρτητα από την αστική ή πειθαρχική ευθύνη αυτού, λειτουργός που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπανών κατά παράβαση του άρθρου 8 διαπράττει ποινικό αδίκημα κατά την έννοια του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα και κάθε υπεύθυνος για την εξουσιοδότηση αυτή λειτουργός διώκεται ανάλογα.

Διενέργεια δαπανών.

Για την διενέργεια οποιωνδήποτε δαπανών απαιτείται η έκδοση με τον καθορισμένο τρόπο δελτίου πληρωμής πάνω στον καθορισμένο τύπο:

Νοείται ότι ο γενικός λογιστής δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις που αφορούν δαπάνες με σταθερό και διαρκή ή περιοδικό χαρακτήρα, να επιτρέψει την πληρωμή τους με άλλο τρόπο. Για κάθε πληρωμή που γίνεται με δελτίο ή με άλλο τρόπο πρέπει να δίνονται τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την απαίτηση κατά του Κράτους. Ο ελέγχων λειτουργός και οι αρμόδιοι για την πληρωμή δελτίου λειτουργοί ευθύνονται για κάθε πληρωμή που γίνεται με δελτίο το οποίο εκδίδεται κατά παράβαση του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών.²⁶

Εξουσιοδότηση έκδοσης ενταλμάτων προκαταβολής.

Χωρίς επηρεασμό των διατάξεων του εδαφίου , ο Υπουργός έχει εξουσία, προς το δημόσιο συμφέρον, να εξουσιοδοτεί την έκδοση προκαταβολών κάτω από τέτοιους όρους και τέτοιες προϋποθέσεις, σύμφωνα με καθορισμένους κανονισμούς, σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, άλλους οργανισμούς και άλλα Ταμεία του Δημοσίου, τα ποσά των οποίων ανακτώνται με τη συνήθη διαδικασία της δημόσιας οικονομικής διαχείρισης: Εννοείται πως οποιαδήποτε προκαταβολή, το ύψος της οποίας υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων χιλιάδων ευρώ συνολικά και για τον ίδιο

²⁶ Μ.Λεοντάρη, 1995

σκοπό, δεν δύναται να εξουσιοδοτηθεί εκτός αν προηγουμένως τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Πριν από την έκδοση οποιασδήποτε προκαταβολής ο Υπουργός δύναται να ζητήσει στοιχεία ή και να επιβάλει τέτοιους όρους που κρίνει σκόπιμους αναφορικά με τα οικονομικά του οργανισμού ή άλλου Ταμείου του Δημοσίου στο οποίο πρόκειται να εκδοθεί η προκαταβολή και ειδικότερα στη χρήση για την οποία η προκαταβολή προορίζεται. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο εδάφιο χορηγείται με την έκδοση από τον Υπουργό εντάλματος προκαταβολής στο γενικό λογιστή της Δημοκρατίας. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο εδάφιο χορηγείται με την έκδοση από τον Υπουργό εντάλματος προκαταβολής στο γενικό λογιστή της Δημοκρατίας. Προκαταβολές σε υπαλλήλους για αγορά μηχανοκίνητων οχημάτων, για αντιμετώπιση εξόδων διανυκτερεύσεως στο εξωτερικό και προσωρινές χρεώσεις για διευκόλυνση των λογιστικών διαδικασιών του Κράτους, καθώς και αμφισβητήσιμες χρεώσεις εξόδων μέχρι να εκκαθαρισθούν και τα παρόμοια, εξουσιοδοτούνται από το γενικό λογιστή κατά τον καθορισμένο τρόπο και τύπο.

Ο Γενικός Λογιστής μεριμνά για τη συμμόρφωση με τους όρους έκδοσης των προκαταβολών που περιλαμβάνει και την είσπραξη τους. Οι προκαταβολές δεν πρέπει να είναι αντίθετες με τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου ή με τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Καταθέσεις σε πίστη του Δημοσίου

Καταθέσεις χρημάτων που γίνονται σε πίστη του Δημοσίου από τρίτους για ειδικούς σκοπούς ή προσωρινές καταθέσεις που γίνονται με σκοπό τη διευκόλυνση των λογιστικών διαδικασιών του Κράτους, καθώς και αμφισβητήσιμες πιστώσεις εσόδων, κατατίθενται σε λογαριασμούς καταθέσεων μέχρι να εκκαθαρισθούν. Η δημιουργία τέτοιων λογαριασμών καταθέσεων υπόκειται πάντοτε στην έγκριση του γενικού λογιστή της Δημοκρατίας

3.3 ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Κατάρτιση και περιεχόμενο απολογισμού

Ο γενικός λογιστής με βάση τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί μέχρι το τέλος του οικονομικού έτους, καταρτίζει απολογισμό στον οποίο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Προϋπολογισμού των κρατικών εσόδων και δαπανών κάθε οικονομικού έτους, που περιλαμβάνει τα έσοδα και δαπάνες των άλλων Ταμείων του Δημοσίου. Ο απολογισμός παρουσιάζει, όσο αφορά τα έσοδα, το σύνολο των εσόδων που έχουν προϋπολογισθεί, εισπραχθεί ή είναι καθυστερημένα και όσο αφορά τις δαπάνες, το σύνολο των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, δαπανήθηκαν, των οφειλών που εκκρεμούν, των αδιάθετων πιστώσεων ως και οποιωνδήποτε άλλων στοιχείων που ο Υπουργός κρίνει αναγκαίο να περιληφθούν στον απολογισμό. Στον απολογισμό, τα έσοδα και οι δαπάνες κατατάσσονται όπως στον Προϋπολογισμό.²⁷

Κατάθεση απολογισμού στη Βουλή των Αντιπροσώπων

Τηρουμένης της διάταξης του εδαφίου του άρθρου 81 του Συντάγματος ο απολογισμός κατατίθεται από τον Υπουργό στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

3.4 ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Σύσταση και διάκριση λογαριασμών

Οι λογαριασμοί του Δημοσίου διακρίνονται σ' αυτούς που εμφανίζουν την υλοποίηση του Προϋπολογισμού και σ' αυτούς που απεικονίζουν την εκτός Προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση. Οι λογαριασμοί που απεικονίζουν την εκτός Προϋπολογισμού χρηματική διαχείριση εμφανίζονται στον απολογισμό όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13 του Συντάγματος.

---

²⁷ Μ.Λεοντάρη, 1995

3.5 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Εξουσίες και καθήκοντα Γενικού Λογιστή

Ο γενικός λογιστής κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του, διευθύνει και επιβλέπει, όπως κρίνει κατάλληλα, τους λογαριασμούς του Πάγιου Ταμείου, τους λογαριασμούς άλλων Ταμείων του Δημοσίου, των δημοσίων χρημάτων, του ενεργητικού και παθητικού τούτων και της περιουσίας του Δημοσίου και εξακριβώνει κατά την κρίση του ότι (1)οι λογαριασμοί τηρούνται επακριβώς και κατάλληλα, (2) δίδονται πλήρεις εξηγήσεις ως προς τη διάθεση δημοσίων χρημάτων και ότι οι μέθοδοι και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται είναι επαρκείς για τη διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου σχετικά με τη βεβαίωση των εισπράξεων και κατάλληλης διάθεσης των δημοσίων εσόδων και δημοσίων χρημάτων, (3) όλα τα χρήματα που δαπανούνται και βαρύνουν το Πάγιο Ταμείο, χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς που έχουν νόμιμα προβλεφθεί και οι δαπάνες γίνονται μέσα στα όρια που έχουν εξουσιοδοτηθεί κατά τρόπο οικονομικό και σύμφωνα με τις αρχές της ορθολογιστικής οικονομικής διαχείρισης και σε αντίθετη περίπτωση τερματίζει οποιαδήποτε αντικανονική ή άσχετη πληρωμή, (4) τηρεί τα αναγκαία βιβλία και αρχεία, είτε χειρόγραφα είτε με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, και εφαρμόζονται μέθοδοι και διαδικασίες που είναι επαρκείς για τη διασφάλιση του ελέγχου της περιουσίας του Δημοσίου.

(5) εκδίδει και τηρεί κατάλληλους Κανονισμούς, για τις απαραίτητες διαδικασίες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της κατάλληλης παραλαβής, αποθήκευσης και χορήγησης υλικών και άλλου είδους περιουσίας του Δημοσίου, οποιασδήποτε φύσεως.

Διεύθυνση και επίβλεψη άλλων λογαριασμών.

Ο γενικός λογιστής διευθύνει και επιβλέπει όπως κρίνει κατάλληλα, οποιουσδήποτε άλλους λογαριασμούς αρχών τοπικής διοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και άλλων οργανισμών, ιδρυμάτων και ταμείων για την

τήρηση των οποίων γίνεται ειδική πρόνοια με νόμο ή όταν η εποπτεία ζητείται από τον οργανισμό, ίδρυμα ή ταμείο και τυγχάνει της έγκρισης του Υπουργού. Ο γενικός λογιστής δύναται, με την έγκριση του Υπουργού, να απαιτεί από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει χορηγία ή εγγύηση ή δάνειο από το Πάγιο Ταμείο, όπως παράσχει σ' αυτόν όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για την εξακρίβωση του τρόπου κατά τον οποίο έχει διατεθεί το ποσό της χορηγίας ή της εγγύησης ή του δανείου. Οποιοσδήποτε που παρεμποδίζει με οποιοδήποτε τρόπο την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του γενικού λογιστή ή αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε παράκληση ή αίτηση ή απαίτηση που έχει διατυπωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου, είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι 2.000 ευρώ ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι ένα χρόνο ή και στις δύο ποινές.²⁸

Εξουσίες αναφορικά με την άσκηση των λειτουργιών του Γενικού Λογιστή

Κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του ο γενικός λογιστής έχει το δικαίωμα (1) πλήρους και ελεύθερης προσπέλασης σ' οποιοδήποτε εύλογο χρόνο σε όλους τους λογαριασμούς, βιβλία, διπλότυπα, έγγραφα, μετρητά, χαρτόσημα, χρεόγραφα, υλικά του Δημοσίου και υπηρεσιακούς φακέλους που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τους λογαριασμούς του Δημοσίου και το μέρος όπου φυλάσσονται οι λογαριασμοί αυτοί, τα βιβλία, τα έγγραφα και όλα τα πιο πάνω αντικείμενα και περιουσιακά στοιχεία, (2) να ζητήσει από πρόσωπα που έχουν τον έλεγχο ή που έχουν σχέση με οποιοδήποτε τρόπο και που ασχολούνται με δημόσιους λογαριασμούς, την παράδοση σε αυτόν των βιβλίων, των λογαριασμών, των διπλοτύπων, των φακέλων και γενικά των εγγράφων ή άλλων μηχανογραφημένων συστημάτων και υπηρεσιακών φακέλων, και να κρατήσει τα εν λόγω βιβλία, λογαριασμούς, διπλότυπα, φακέλους και γενικά τα έγγραφα και υπηρεσιακούς φακέλους για εύλογο χρονικό διάστημα που θα χρειάζονται και όχι πέραν των 6 μηνών, (3) να φροντίζει να διεξάγεται εξέταση ή έρευνα σχετικά με την οικονομική διαχείριση σε οποιοδήποτε δημόσιο γραφείο της Δημοκρατίας και να λαμβάνει χωρίς καταβολή οποιοδήποτε τέλους, αποσπάσματα από οποιοδήποτε βιβλίο, μητρώο ή άλλο έγγραφο του εν λόγω Γραφείου. Οποιοσδήποτε που παρεμποδίζει με

---

²⁸ Κ.Κάντζος,2011

οποιοδήποτε τρόπο την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων του γενικού λογιστή ή αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με οποιαδήποτε παράκληση ή αίτηση ή απαίτηση που έχει διατυπωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου, είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι 2.000 ευρώ ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι ένα χρόνο ή και στις δύο ποινές.²⁹

Εξουσία στο Γενικό Λογιστή να ζητά πληροφορίες.

Ο γενικός λογιστής, έχει εξουσία να απαιτεί από οποιοδήποτε κρατικό υπάλληλο ή λειτουργό τέτοιες πληροφορίες σχετικά με την οικονομική διαχείριση και πάνω σε θέματα στα οποία έχει γνώση λόγω της θέσης ή υπηρεσίας του, τις οποίες ο κρίνει αναγκαίες για την άσκηση των εξουσιών και των καθηκόντων του και ο υπάλληλος ή λειτουργός οφείλει να συμμορφώνεται με τέτοια απαίτηση. Κρατικός υπάλληλος ή λειτουργός που αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί χωρίς δικαιολογία με οποιαδήποτε απαίτηση του γενικού λογιστή που διατυπώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου, είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε χρηματική ποινή μέχρι 1.000 ευρώ ή σε ποινή φυλάκισης μέχρι έξι μήνες ή και στις δύο ποινές.

Κοινοποίηση και καταγγελία προσώπων

Αν ο γενικός λογιστής κατά την άσκηση των εξουσιών και εκτέλεση των καθηκόντων του κατά οποιοδήποτε χρόνο διαπιστώσει ή παρατηρήσει ότι (1) έγιναν παρατυπίες στην είσπραξη, φύλαξη ή διάθεση χρημάτων ή στους λογαριασμούς που αφορούν αυτά, ή (2) έγιναν παρατυπίες κατά τη λήψη, φύλαξη, έκδοση, αγορά, πώληση, μεταβίβαση ή παράδοση γραμματοσήμων, χαρτοσήμων, χρεογράφων, υλικών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων ή στους λογαριασμούς που αφορούν αυτά, ή (3) υπήρξε απώλεια ή βλάβη περιουσίας που δεν γνωστοποιήθηκε κατάλληλα κοινοποιεί αυτά αμέσως στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο Υπουργό ή στην οικεία αρχή ή οργανισμό, ανάλογα με την περίπτωση, και στο Γενικό Ελεγκτή. Σε περίπτωση που διεξάγεται επιθεώρηση λογαριασμών ή άλλης περιουσίας του

---

²⁹ Κ.Κάντζος,2011

Δημοσίου και προκύπτει ότι υπάλληλος ή λειτουργός έχει ενεργήσει κατά τρόπο που να δημιουργεί εύλογες υποψίες για διάπραξη αδικήματος, ο γενικός λογιστής καταγγέλλει αυτόν στον αρχηγό αστυνομίας και κοινοποιεί αυτό στον αρμόδιο Υπουργό, στον Υπουργό Οικονομικών και στο Γενικό Ελεγκτή.

Τοποθέτηση υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου σε Γραφεία.

Ο γενικός λογιστής, με την έγκριση του Υπουργού, δύναται να επιβάλλει και να εισπράττει για τις υπηρεσίες που παρέχει για οποιουσδήποτε μη κυβερνητικούς λογαριασμούς, δικαιώματα και έξοδα τα οποία θα κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο.

Διαβεβαίωση υπαλλήλων του Γενικού Λογιστηρίου για την τήρηση εχεμύθειας.

Κάθε υπάλληλος του γενικού λογιστηρίου της Δημοκρατίας πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του δίνει και υπογράφει ενώπιον του γενικού λογιστή τη διαβεβαίωση εχεμύθειας.³⁰

3.6 ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Σύναψη δανείου από το Δημόσιο.

Εδώ εξαιρούνται οι διεθνείς συμφωνίες δανείου των οποίων η σύναψη διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 169 του Συντάγματος, δηλαδή η σύναψη από το Δημόσιο κάθε άλλης συμφωνίας δανείου κατά την έννοια του άρθρου 2 για ποσό το οποίο υπερβαίνει σε κάθε περίπτωση το συνολικό ποσό των δύο εκατομμυρίων ευρώ, δεν δεσμεύει τη Δημοκρατία εκτός μόνο αν κυρωθεί με νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Όταν οποιαδήποτε συμφωνία που αφορά τη σύναψη δανείου κυρωθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, κάθε οφειλή που πηγάζει από τη συμφωνία αυτή για την οποία η Δημοκρατία καθίσταται υπόχρεη, απεικονίζεται στον Προϋπολογισμό της Δημοκρατίας σε σχέση με κάθε οικονομικό έτος και βαρύνει το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 166 του

---

³⁰ Κ.Κάνζος,2011

Συντάγματος. Οι διατάξεις του εδαφίου δεν εφαρμόζονται σε εμπορικές πιστώσεις που η προθεσμία εξόφλησης τους δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.

Συμβάσεις.

Νόμιμος κρατικός εκπρόσωπος για τη διεξαγωγή σύμβασης δανείου, είναι ο Υπουργός ή άλλο γενικά ή ειδικά εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.

Βιβλίο δανείων

Ο γενικός λογιστής τηρεί βιβλίο παρακολούθησης είτε χειρόγραφο είτε με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα των δανείων που παραχωρούνται τα οποία παρουσιάζονται στον απολογισμό όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13.

Παροχή Εγγυήσεων

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εδαφίου του άρθρου 28 του Συντάγματος, ο Υπουργός έχει εξουσία να παρέχει εγγυήσεις από μέρους της Δημοκρατίας για αποπληρωμή δανείων ή πιστώσεων που έχουν συναφθεί ή χορηγηθεί ανάλογα με την περίπτωση σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή άλλους οργανισμούς στους οποίους η Δημοκρατία έχει συμφέρον είτε ως μέτοχος είτε ως εγγυητής των κεφαλαίων του νομικού αυτού προσώπου ή οργανισμού, ή ασκεί έλεγχο στη διοίκηση αυτών. Καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο η παροχή της εγγύησης κατά την κρίση του Υπουργού προάγει την οικονομία της Δημοκρατίας ή το δημόσιο συμφέρον. Το ύψος των εγγυήσεων για το οποίο ο Υπουργός έχει εξουσία παροχής εγγυήσεων καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο γενικός λογιστής τηρεί βιβλίο παρακολούθησης, είτε χειρόγραφο είτε ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα, των εγγυήσεων που παραχωρούνται και οι οποίες παρουσιάζονται στον απολογισμό όπως αυτός προβλέπεται στο άρθρο 13.

Έκταση εφαρμογής του Νόμου 44 του 1974.

Από την ημερομηνία έναρξης της ισχύς του Νόμου Άρσεως Αμφιβολιών και του νόμου της Εξουσίας της Δημοκρατίας, χορηγεί εγγυήσεις για δάνεια ή πιστώσεις σε τρίτους. Ο νόμος του 1974 θα εξακολουθήσει να ισχύει, να ερμηνεύεται, να

εφαρμόζεται και να προσαρμόζεται κατά το μέτρο που είναι αναγκαίο, προς τις διατάξεις του Νόμου αυτού.³¹

3.7 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Υποβολή εκθέσεων από οργανισμούς.

Ο Υπουργός δύναται να απαιτήσει όπως κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή άλλο πρόσωπο που λαμβάνει κρατική επιχορήγηση, δάνειο ή εγγύηση, και να του υποβληθεί χωρίς καθυστέρηση και σε χρονικό διάστημα, έκθεση των λογαριασμών του και έκθεση σ' ότι αφορά στον τρόπο που χρησιμοποιήθηκε η επιχορήγηση, το δάνειο ή η εγγύηση. Αντίγραφα των εκθέσεων κοινοποιούνται από τα ενδιαφερόμενα νομικά πρόσωπα στο γενικό λογιστή και γενικό ελεγκτή και κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Διαγραφή μη εισπράξιμων δημοσίων χρημάτων και υλικών.

Ο Υπουργός έχει εξουσία σε σχέση με τα δημόσια χρήματα και υλικά του Δημοσίου όπως (1) διαγράφει απώλειες ή ελλείμματα δημοσίων χρημάτων, αξιών και την αξία υλικών του Δημοσίου που απωλέσθηκαν, ελλείπουν, κηρύχθηκαν ως μη χρησιμοποιήσιμα ή παλαιά μέχρι 20.000 ευρώ για κάθε περίπτωση, και (2) εγκαταλείπει απαιτήσεις για είσπραξη μη εισπράξιμων ποσών των δημοσίων χρημάτων και άλλων οφειλών στο Δημόσιο, δανείων ή καταβολών που έγιναν πέραν από τα εγκεκριμένα ποσά σύμφωνα με τους κανονισμούς μέχρι 20.000 ευρώ για κάθε περίπτωση. Για ποσά πέραν αυτών που αναφέρονται στο (1) και (2) του εδαφίου, η διαγραφή ή εγκατάλειψη δεν ισχύει εκτός αν τύχει της έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Κανονισμοί.

Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού και ειδικότερα (1) για τον καθορισμό

---

³¹ Δ.Βασιλείου,2009

οποιοδήποτε ζητήματος το οποίο χρήζει ή είναι επιδεκτικό καθορισμού, (2) για τη ρύθμιση του λογιστικού συστήματος του κράτους και ειδικότερα για τη ρύθμιση της τήρησης των λογιστικών βιβλίων, λογαριασμών δημόσιας διαχείρισης και γενικά των εγγράφων που αφορούν στη διαχείριση των δημόσιων εσόδων και δαπανών, των δημόσιων χρημάτων, υλικών και άλλου είδους περιουσίας του Δημοσίου οποιασδήποτε φύσης, (3) για τη ρύθμιση των εκθέσεων που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού ή στην εκτέλεση τους, (4) για τη ρύθμιση της άσκησης εποπτείας και ελέγχου των δημόσιων υπολόγων μέχρι την έκδοση κανονισμών, σύμφωνα με το άρθρο αυτό οι υφιστάμενες Δημοσιονομικές Διατάξεις και κανονισμών αποθηκών που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, θα εξακολουθήσουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται στο μέτρο που δεν είναι αντίθετοι με τις διατάξεις του νόμου αυτού.

Καθορισμός έναρξης και λήξης οικονομικού έτους.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, το οικονομικό έτος θα αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και θα λήγει την 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Σχέση με τους ετήσιους περί Προϋπολογισμού Νόμους

Ο νόμος ισχύει και εφαρμόζεται διαχρονικά σε κάθε θέμα το οποίο ρυθμίζεται από τον ετήσιο νόμο Προϋπολογισμού.

Νομικές απαιτήσεις

Παρότι η ισχύουσα νομοθεσία απαλλάσσει από τον έλεγχο τις εταιρείες μικρού μεγέθους, υπάρχουν και άλλες σχετικές διατάξεις που απαιτούν έλεγχο των λογαριασμών όλων των εταιρειών. Στις 30 Απριλίου 2009 ψηφίσθηκε συγκεκριμένος νόμος που καθιερώνει υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών από νόμιμους ελεγκτές και νόμιμα ελεγκτικά γραφεία, εναρμονίζοντας την Ελληνική Νομοθεσία με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή. Ο νόμος αυτός δεν έχει τεθεί ακόμα σε ισχύ.

3.8 ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ -International Accounting Standards - IAS) είναι λογιστικές πρακτικές υπό τη μορφή νόμων με τους οποίους καλούνται να εναρμονιστούν υποχρεωτικά οι ελληνικές επιχειρήσεις, μετά από οδηγία. Μετά από μια μικρή καθυστέρηση στην επιτακτικότητα της εφαρμογής τους, καθίστανται υποχρεωτικά από το 2006 . Αρχικά για τις εισαγόμενες , αλλά και λοιπές εταιρίες. Τα ΔΛΠ περιλαμβάνουν οδηγίες που αλλάζουν τον αρχικό λογιστικό τους προσανατολισμό και είναι πλέον γνωστά ως Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRS).

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι:

1. **ΔΛΠ 1:** Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων
2. **ΔΛΠ 2:** Αποθέματα
3. **ΔΛΠ 7:** Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
4. **ΔΛΠ 8:** Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη
5. **ΔΛΠ 10:** Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού
6. **ΔΛΠ 11:** Κατασκευαστικές Συμβάσεις
7. **ΔΛΠ 12:** Φόροι Εισοδήματος
8. **ΔΛΠ 14:** Οικονομικές Πληροφορίες Κατά Τομέα
9. **ΔΛΠ 16:** Ενσώματα Πάγια
10. **ΔΛΠ 17:** Μισθώσεις
11. **ΔΛΠ 18:** Έσοδα
12. **ΔΛΠ 19:** Παροχές σε Εργαζόμενους
13. **ΔΛΠ 26:** Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
14. **ΔΛΠ 20:** Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης
15. **ΔΛΠ 21:** Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος
16. **ΔΛΠ 23:** Κόστος Δανεισμού
17. **ΔΛΠ 24:** Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
18. **ΔΛΠ 27:** Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

19. ΔΛΠ 28: Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις
20. ΔΛΠ 29: Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
21. ΔΛΠ 30: Γνωστοποιήσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις Τραπεζών και Όμοιων Χρηματοοικονομικών Ιδρυμάτων
22. ΔΛΠ 31: Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες
23. ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση
24. ΔΛΠ 33: Κέρδη ανά Μετοχή
25. ΔΛΠ 34: Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις
26. ΔΛΠ 36: Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού
27. ΔΛΠ 37: Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις
28. ΔΛΠ 38: Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού
29. ΔΛΠ 40: Επενδύσεις σε Ακίνητα
30. ΔΛΠ 41: Γεωργία³²

Κύρια Όργανα Κατάρτισης Διεθνών Λογιστικών Προτύπων

Τα βασικά όργανα κατάρτισης των προτύπων είναι:

1. Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
2. Το Σώμα Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB)
3. Η Συμβουλευτική Επιτροπή Προτύπων (SAC)
4. Η Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (IFRIC)
5. Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και η εταιρική νομοθεσία

Τα μητρώα των πάγιων περιουσιακών στοιχείων, διαφοροποιούνται μόνο στις περιπτώσεις που διαφοροποιείται η λογιστική από τη φορολογική βάση των παγίων, δηλαδή στις περιπτώσεις που η λογιστική και η φορολογική αξία των επιμέρους πάγιων στοιχείων δεν ταυτίζονται.

---

³² Χ.Βλάχος-Α.Λουκάς, 2007

Στις περιπτώσεις αυτές ο νόμος θέτει δύο εναλλακτικές προσεγγίσεις στη διάθεση των επιχειρήσεων: η πρώτη προσέγγιση βασίζεται στην απεικόνιση της φορολογικής βάσης των παγίων (εφόσον διαφοροποιείται από τη λογιστική τους βάση) σε ιδιαίτερο Φορολογικό Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων της εταιρείας (για παράδειγμα, με τη δημιουργία ξεχωριστών πεδίων).

Η δεύτερη προσέγγιση βασίζεται στην απεικόνιση των διαφορών σε ιδιαίτερο Μητρώο Φορολογικών Διαφορών Πάγιων, Περιουσιακών Στοιχείων, ανάλογου με το Καθολικό Φορολογικών Διαφορών. Μετά την υιοθέτηση των ΔΛΠ δεν επηρεάζεται ο χρόνος και ο τρόπος είσπραξης και απόδοσης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, δεδομένου ότι με ρητή νομοθετική διάταξη ο κρίσιμος χρόνος (για σκοπούς ΦΠΑ) συνεχίζει να είναι εκείνος της έκδοσης του σχετικού τιμολογίου, δηλαδή ο χρόνος κατά τον οποίο μια απαίτηση καθίσταται οριστική. Σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, ο ν. 3229/2004 παρέχει τη δυνατότητα απόκλισης από το ΕΓΛΣ για την σωστή εφαρμογή των ΔΛΠ και επιβάλλει την απόκλιση, στην περίπτωση σύγκρουσης των κανόνων αποτίμησης. Στην εταιρική νομοθεσία ρυθμίζονται θέματα που αφορούν λογιστικά μεγέθη ή μεγέθη που προκύπτουν από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Με τον όρο λογιστικά μεγέθη εννοούμε τα νομισματικά ποσά που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ή υποσύνολα ή σύνολα των ποσών αυτών. Οι διατάξεις αυτές είναι ιδιαίτερης σπουδαιότητας από τη σκοπιά της εταιρικής διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, η καθαρή περιουσία της επιχείρησης, για σκοπούς μέτρησης των απολεσθέντων κεφαλαίων και ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της εταιρείας, είναι εκείνη που προκύπτει από την εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα διανεμητέα κέρδη, για σκοπούς καταβολής μερίσματος, είναι εκείνα που προκύπτουν από την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.³³

Οι ρυθμίσεις αυτές είναι απαραίτητες και λογικές εφόσον από τη στιγμή που, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τα «πραγματικά» κέρδη και την «πραγματική» καθαρή περιουσία της επιχείρησης. Άλλωστε, θα ήταν ανόητο να μπορεί μια επιχείρηση να διανέμει ανύπαρκτα κέρδη ή να συνεχίζει τη λειτουργία, εφόσον δεν είναι αναγκασμένη από τη φορολογική

³³ Χ.Βλάχος-Λ.Λουκάς, 2007

νομοθεσία να δημιουργήσει επαρκείς προβλέψεις για απαιτήσεις που έχουν καταστεί επισφαλείς και πιθανολογείται ότι δεν θα εισπραχθούν ποτέ. Σύμφωνα με την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, το άρθρο 136 του ν. 2190/1920 παρέχει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα σύνταξης ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Έτσι ανακόπτεται η άσκοπη πρακτική της ένωσης και δημοσιοποίησης δύο εκθέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, δηλαδή μιας «ενοποιημένης» και μιας «απλής».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

4.1 ΙΔΕΟΛΟΓΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε το θέμα των κοινωνικών αναγκών από τη σκοπιά της οικονομικής και ιδεολογικής τους διαχείρισης, δια μέσου των στρατηγικών του σχεδιασμού και της συμμετοχής και να υποδείξουμε την κεντρική θέση, που κατέχει κάθε φορά η θεωρητική τους σύλληψη μέσα στις σχετικές κρατικές πολιτικές, ακόμα και όταν δεν γίνεται αναφορά σε αυτές. Βασική μας υπόθεση, είναι πως τα περιεχόμενα των δύο εννοιών κοινωνικές ανάγκες και συμμετοχή, οι θεωρίες των οποίων τοποθετούνται και λειτουργούν κοινωνικά, προσδιορίζονται μέσα σ' ένα κοινό ιδεολογικό πλαίσιο αναφοράς.

4.2 ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ»

Κύριο επίπεδο της ανάλυσης αποτελεί η στιγμή της συνειδητοποίησης της έκφρασης της ανάγκης, με δύο βασικές συνέπειες: 1 να αναγνωρίζονται σαν κοινωνικές ανάγκες οι ανάγκες που εκφράζονται από ένα μεγάλο αριθμό ατόμων. 2 να περιορίζεται το πρόβλημα των κοινωνικών αναγκών στη σφαίρα της κατανάλωσης. Η οικονομική ζωή εμφανίζεται σαν το μέσο για την ικανοποίηση αναγκών που γεννιούνται έξω από αυτή. Η πολιτισμική προσέγγιση των κοινωνικών αναγκών, στην προσπάθεια της να ερμηνεύσει τη διαφοροποίηση τους από τη μια κοινωνία στην άλλη και στο εσωτερικό της κάθε μιας, καταφεύγει στην προτεραιότητα του ρόλου της κουλτούρας και των συστημάτων αξιών στη διαμόρφωση των αναγκών, αδυνατεί όμως να συλλάβει την εσωτερική κίνηση σύμφωνα με την οποία οι κοινωνικές ανάγκες μετασχηματίζονται ιστορικά.

Αντίθετα, η φουξιοναλιστική προσέγγιση ξεκινά από μια υλιστική και τεχνικίστικη αντίληψη προσανατολισμένη στο μέλλον. Ταξινομεί με ουδέτερο τρόπο τις ανάγκες σε φυσικές και κοινωνικές, σ' αυτές που οφείλονται στις επιταγές της φύσης και σ' αυτές που διαμορφώνονται από την κοινωνική ζωή και την κουλτούρα. Οι ανάγκες του εργαζόμενου, του παραγωγικού ανθρώπου και ο τρόπος της ικανοποίησής τους οφείλει να συντελεί στην λειτουργία του κοινωνικού συστήματος, να διασφαλίζει την ισορροπία του και να μεγιστοποιεί την αποδοτικότητα του. Είναι

φανερό πως, η πολιτισμική προσέγγιση προσκρούει στην ποικιλία των πολιτιστικών διαφορών και στην αδράνεια των ιδεολογιών που κληρονομούνται από το παρελθόν.

4.3 ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Εφόσον οι κοινωνικές ανάγκες εκφράζουν τις ανάγκες του μέσου ανθρώπου, η ικανοποίηση τους περνά μέσα από το γενικό συμφέρον, συμφέρον που ακριβώς το κράτος μπορεί όχι μόνο να προασπίζεται, αλλά και να γνωρίζει καλύτερα από τους πολίτες του και τις επί μέρους κοινωνικές ομάδες. Από τη στιγμή λοιπόν που οι κοινωνικές ανάγκες έχουν καταγραφεί και ιεραρχηθεί από τους ειδικούς, ο μηχανισμός του κράτους αναλαμβάνει να δώσει ή να εφαρμόσει κατά περίπτωση τις κατάλληλες απαντήσεις: ο πληθυσμός ανάγεται σε ένα σύνολο νοικοκυριών μονάδων κατανάλωσης, που η καθημερινή τους ζωή έχει αναλυθεί σε λειτουργίες πρωτεύουσες και δευτερεύουσες. Σε κάθε μια από αυτές τις λειτουργίες έχει αντιστοιχηθεί και μία ανάγκη. Προκύπτει έτσι ένα ιεραρχημένο σύστημα αναγκών στο οποίο ανταποκρίνεται ένα ιεραρχημένο σύστημα απαντήσεων..

Ο γεωγραφικός και ο κοινωνικός χώρος θεωρούνται σε σχετική αντιστοιχία: οι υπηρεσίες και ο κοινωνικός εξοπλισμός, εφόσον πρόκειται για την κάλυψη αναγκών που ικανοποιούνται με τη συλλογική κατανάλωση, υπολογίζονται και εντάσσονται μέσα στο χώρο με βάση κάποιες άλλες μονάδες, όπως η γειτονιά, η συνοικία κλπ. Η εκτίμηση των αναγκών, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή του εμφανίζονται σαν διαδικασίες πολιτικά ουδέτερες και αποτελούν έργο των ειδικών. Η ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών συναρτάται με την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού του κράτους, ενώ η οικονομική βάση παρέχει τα υλικά μέσα για την πραγματοποίηση των στόχων.³⁴

4.4Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ» ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Οι ανάγκες του καταναλωτή θεωρούνται προφανείς και δεδομένες, αναπόσπαστες από την ανθρώπινη φύση, και η σφαίρα της κατανάλωσης αποκτά καθοριστική σημασία, καθώς είναι αυτή που προσανατολίζει κατάλληλα την

---

³⁴ Β.Γιούλτσης, 1985

οικονομική ζωή, έτσι ώστε να παράγονται τα αγαθά που θα ανταποκριθούν σε αυτές τις ανάγκες. Η οικονομική δραστηριότητα εμφανίζεται έτσι αποσυνδεδεμένη από την κοινωνική ζωή, και αποτελεί αντικείμενο μιας ξεχωριστής επιστήμης, ενώ η κοινωνιολογία αναλαμβάνει να μελετήσει τους νόμους της δεύτερης. Με βάση την ίδια λογική, οι έννοιες της αναγκαιότητας, του ορθολογισμού, αντιστοιχούνται στην οικονομική ζωή.

4.5ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η αστική ιδεολογία αναζήτησε τη λύση των παραπάνω αντιφάσεων μέσα από τη μελέτη των ψυχοκοινωνιολογικών κινήτρων των καταναλωτικών συμπεριφορών που διαταράσσουν την ομαλή λειτουργία του συστήματος προσφορά ζήτηση, και μέσα από οικονομικές θεωρίες αυτονομούν τη δομή της κατανομής των εισοδημάτων από τις δομές της παραγωγής. Αλλά το κράτος, εκτός από το έργο της καταστολής ή του συμβιβασμού των διεκδικήσεων με αντικείμενο τις κοινωνικές ανάγκες, αναλαμβάνει ορισμένες ρυθμίσεις της κατανάλωσης, είτε επηρεάζοντας την αγοραστική δύναμη των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων, με φορολογικές ελαφρύνσεις και με τις μορφές του έμμεσου μισθού, είτε οργανώνοντας ορισμένες κοινωνικοποιημένες μορφές κατανάλωσης, συλλογικές εξυπηρετήσεις ή έργα κοινωνικού εξοπλισμού.

Μαζί με την ίδρυση νέων δημόσιων θεσμών εξελίσσονταν το επίπεδο και το είδος της λαϊκής κατανάλωσης, και διερυνόταν το φάσμα των κοινωνικών αναγκών που αναγνωρίζονταν από το κράτος. Οι θεσμικές αλλαγές της κρατικής διαχείρισης των κοινωνικών αναγκών σ' όλο αυτό το διάστημα γίνονται κάτω από την πίεση των ταξικών αγώνων, παραμένουν όμως στη λογική της διατήρησης της κοινωνικής τάξης. Από την άποψη αυτή, είναι χαρακτηριστικό πως η ανάπτυξη του συστήματος κοινωνικής προνοίας γίνεται με ρυθμούς σε εποχές κοινωνικών αναταραχών που συνοδεύουν περιόδους ύφεσης ή γρήγορου μετασχηματισμού των όρων παραγωγής, όπως στη διάρκεια της μεγάλης οικονομικής κρίσης στη δεκαετία του '30 στην Ευρώπη και στην Αμερική.³⁵

---

³⁵ Ι.Πέτρου, 2007

4.6ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ» ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ

Αν και η έννοια της κοινωνικής ανάγκης δεν χρησιμοποιείται από τον Μαρξ με αυστηρότητα, με αποτέλεσμα να προσλαμβάνει συχνά διαφορετικά νοήματα, είναι σαφές πως για τον ιστορικό υλισμό δεν υπάρχουν ανάγκες που να μην παράγονται από τη λειτουργία και την αναπαραγωγή του τρόπου παραγωγής.. Η ατομική κατανάλωση του εργάτη παραμένει λοιπόν στοιχείο της παραγωγής και αναπαραγωγής του κεφαλαίου, αδιάφορο αν συντελείται μέσα ή έξω από το εργοστάσιο, το εργαστήρι κλπ., ακριβώς όπως είναι αδιάφορο αν το καθάρισμα της μηχανής γίνεται στη διάρκεια της εργασίας ή στη διάρκεια ορισμένων διαλειμμάτων του. Το πρόβλημα λοιπόν των αναγκών αποτελεί ουσιαστικό πρόβλημα της κοινωνικής αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης.

4.7ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Ωστόσο ο Μαρξ δεν εγκαταλείπει την έννοια της ανάγκης, γιατί μπορεί να περιγράψει μια συγκεκριμένη κοινωνική πραγματικότητα. Η κατανόηση της εξέλιξης των αναγκών όμως είναι δυνατή μόνο στη βάση της ανάλυσης του τρόπου παραγωγής και της αναπαραγωγής του: Οι ίδιες οι φυσικές ανάγκες όπως η τροφή, ο ιματισμός, η θέρμανση, η κατοικία κλπ. διαφέρουν ανάλογα με τις κλιματικές και άλλες φυσικές ιδιομορφίες μιας χώρας. Από την άλλη, η ίδια η έκταση των λεγόμενων απαραίτητων αναγκών, όπως και ο τρόπος της ικανοποίησής τους, είναι ιστορικό προϊόν και γι' αυτό εξαρτιέται κατά ένα μεγάλο μέρος από τη βαθμίδα του πολιτισμού μιας χώρας.

Η ιστορική φύση των αναγκών αποτελεί έκφραση της αντιφατικής ενότητας των σχέσεων παραγωγής και των παραγωγικών δυνάμεων μέσα στα πλαίσια της ταξικής πάλης.³⁶

---

³⁶ Β.Γιούλτση, 1985

Η ανάπτυξη των αναγκών μαζί με την πληθυσμιακή αύξηση επιφέρουν την προοδευτική επέκταση της αναπαραγωγής, η οποία καθιστά αναγκαία τη συσσώρευση και ευνοεί την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων.³⁷

4.8ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΜΕΣΟ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ

Η δημόσια παρέμβαση αποδεικνύεται απαραίτητη για την κάλυψη αναγκών (παιδείας - εξειδίκευσης, στέγης, υγείας, συγκοινωνίας κλπ.) που δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από τη μορφή του ατομικού μισθού. Παρόμοια, οι ανάγκες που ικανοποιούνται από την ατομική ή τη συλλογική κατανάλωση, δεν μπορούν να βιωθούν από τους εργαζόμενους σαν αντικειμενικές απαιτήσεις της παραγωγής. Έτσι οι διεκδικήσεις που εκφράζονται στην ταξική πάλη εμφανίζονται περισσότερο ή λιγότερο σαν αγώνας για την εξασφάλιση κάποιων κοινωνικών πλεονεκτημάτων. Ωστόσο η κοινωνικοπολιτική αποτελεσματικότητα δεν πορεί να εξαρτάται, μόνο με τη διεκδίκηση της ικανοποίησης των αναγκών που παραπέμπουν πάντα στις αντικειμενικές απαιτήσεις του τρόπου παραγωγής.

4.9 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Κύριο σημείο της κοινωνικής πολιτικής παρέμενε η εργοδοσία, ενώ οι κοινότητες και οι δήμοι είχαν περιορισμένες αρμοδιότητες στο θέμα. Επιπλέον η ίδια η εργοδοσία ασκούσε συνήθως τον έλεγχο της λειτουργίας της κοινωνικής ζωής, μέσα στον εργατικό οικισμό, καθώς μπορούσε να επιβάλλει κυρώσεις και να φτάσει μέχρι και την έξωση και συγχρόνως την απόλυση των εργατών που δεν συμπεριφέρονταν με ευπρέπεια στην εκτός εργασίας ζωή τους. Μ' αυτόν τον τρόπο οι εργάτες εξαρτιόνταν από την εργοδοσία, καθώς η δράση τους, μπορούσε να έχει σοβαρές συνέπειες για τη ζωή τους έξω από τον τόπο δουλειάς.

Η μετατόπιση του αστικού ιδεολογικού λόγου από το πεδίο της ηθικής στο πεδίο της επιστήμης, γίνεται αισθητή από τις αρχές του 20ου αιώνα, Έτσι, στη δεκαετία του 1900, την εποχή που στις αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες οι μικροαστικές και μεσαίες τάξεις αρχίζουν να εγκαταλείπουν το κέντρο της πόλης και να αποικούν τα προάστια.

---

³⁷ Ν.Κατριβέσης, 1996

4.10 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙΔΕΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Στη δεκαετία του '60 έχουμε μια σημαντική εξέλιξη στην πολιτικοϊδεολογική αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών, όχι μόνο στο επίπεδο των ακαδημαϊκών συζητήσεων, αλλά και στο επίπεδο των θεσμών και του κοινού αισθήματος. Σε μια δημοκρατική αντίληψη, πρέπει ξεκινώντας από την αρχή, να δίνεται η δυνατότητα στον πληθυσμό να ανασυγκροτείται και να εκφράζεται από τη μικρότερη τοπική μονάδα έως την πρωτεύουσα της χώρας, παίρνοντας έτσι στα χέρια του τον ίδιο του τον προορισμό. Ενώ οι ενδιάμεσες μονάδες πρέπει να δίνουν τη δυνατότητα σ' αυτό το ανερχόμενο ρεύμα να περνά ελεύθερα.

Από την αρχή του αιώνα η συμμετοχή των θεσμών και τη συνεργασία των ειδικών του μεσοπολέμου, περνάνε στη συμμετοχή των τεχνικών, της διοίκησης, των εκπροσώπων των κοινωνικών επιστημών, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των ίδιων των κατοίκων. Το σύστημα του σχεδιασμού ταυτίζεται με μια διαδικασία λήψης αποφάσεων που οδηγεί στην οργάνωση και στον προσχεδιασμό μιας δράσης ικανής να συμβιβάσει διαφοροποιημένα κοινωνικά συμφέροντα. Η λαϊκή συμμετοχή, προσδίδει στο σχεδιασμό τον επιθυμητό βαθμό δημοκρατικότητας, και εξασφαλίζει την κοινωνική συναίνεση. Η διοικητική αποκέντρωση, η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης, η ίδρυση νέων θεσμών και βαθμίδων συμμετοχής, δίνουν μια πραγματική εικόνα με τη διατύπωση κοινωνικών αιτημάτων που εμφανίζονται.³⁸

4.11 ΝΕΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Ωστόσο νέα φαινόμενα παρεμβαίνουν και αποδεικνύουν πως αυτή η εμφάνιση ιδεών, μπορεί να οδηγήσει στην ενσωμάτωση της κοινωνικής αμφισβήτησης. Το πιο χαρακτηριστικό από αυτά τα φαινόμενα είναι η τοποθέτηση της τεχνικής γνώσης. Η γλώσσα της επιστήμης και των τεχνικών εμποδίζει προοδευτικά τη γλώσσα του Δικαίου και παρεμποδίζει τους πολιτικούς προσανατολισμούς που θα ξεκινούσαν από το μηδέν. Η τεχνική γνώση αποκτά για την τοπική αυτοδιοίκηση την προτεραιότητα

³⁸ Ι.Πέτρου, 2007

απέναντι στις πολιτικές επιλογές, καθώς είναι όλο και πιο δύσκολο να συμμετέχει στη συζήτηση με τους τεχνικούς.

Επιπλέον, τα κοινωνικά αιτήματα διαμορφώνονται τελικά από το κράτος, στο βαθμό που το τελευταίο όχι μόνο συντάσσει τα σταθερότυπα και αποφασίζει για τα κονδύλια που θα διατεθούν σε έργα κοινωνικού εξοπλισμού, αλλά και επηρεάζει και την ιδεολογική λειτουργία των συλλογικών εξυπηρετήσεων, μέσα από τη διάδοση των ιδεολογιών του εκσυγχρονισμού, της ανάπτυξης και της προόδου. Στα πλαίσια αυτά, το αίτημα της λαϊκής συμμετοχής οδηγεί με ακρίβεια, σε μια αναδιάρθρωση των κέντρων εξουσίας και αντιεξουσίας, χωρίς να μπορεί να απειλήσει ουσιαστικά την ισορροπία δυνάμεων και να εξελιχτεί σε πρόταση για τη δημοκρατική διαχείριση των κοινωνικών αναγκών.

Ίσως θα μπορούσαμε να την ερμηνεύσουμε στα πλαίσια μιας νέας φάσης στην ιδεολογικοπολιτική διαχείριση των κοινωνικών αναγκών. Βασικές αρχές της νέας πολιτικής είναι: (1) η μετάθεση της κοινωνικής αμφισβήτησης από τη σφαίρα της παραγωγής στη σφαίρα της κατανάλωσης, καθώς επίσης, ήδη είχε κάνει την εμφάνιση του, ο καταναλωτικός μύθος και η συγκυρία επέτρεπε την αρχή των δυτικών καταναλωτικών προτύπων. (2) Η τεχνική των πολιτικών επιλογών και των κοινωνικών συγκρούσεων, αποδίδονταν στη μέχρι τότε απουσία ενός επιστημονικού ορθολογικού πνεύματος.

(3) Η αντικατάσταση της πολιτικής σχέσης του κράτους και των πολιτών του με μία σχέση πολιτικά ουδέτερη.

Η ανάδειξη της υπεροχής του κοινού συμφέροντος, σε σύγκριση με το ατομικό σε μια περίοδο που αρχίζει να καταρρέει ο μύθος της κοινωνικής ανόδου. Που είχε προκαλέσει, η αυξημένη γεωγραφική και κοινωνική κινητικότητα της προηγούμενης δεκαετίας. Πρόκειται εδώ για μια σειρά μεθόδων που ξεκινώντας από τα προβλήματα του χώρου, καταλήγουν σε πολιτικές και ιδεολογικές ρυθμίσεις πολύ μεγαλύτερου εύρους. Καθώς οι κοινωνικές ανάγκες εμφανίζονται κυρίως σαν ανάγκες που σχετίζονται με την κατανάλωση του χώρου της πόλης, η ρύθμιση του χώρου αναδεικνύεται σε ιδιαίτερα πρόσφορο πεδίο για την κοινωνική συναίνεση και τη δρομολόγηση νέων νόμιμων διαδικασιών. Ταυτόχρονα όμως, η αναγκαιότητα για παρέμβαση σ' αυτό το νέο πεδίο, άσχετα με τα ποια συμφέροντα εξυπηρετεί στην πραγματικότητα, σημαίνει την ανάληψη αυξημένων αρμοδιοτήτων και ευθυνών από το κράτος, γεγονός που επιφέρει τον κοινωνικό έλεγχο των αποτελεσμάτων της δράσης του. Σ' αυτό το κρίσιμο σημείο εισάγεται η συλλογική ευθύνη ή αλλιώς η

συμμετοχή. Δεν αναφέρεται σαν συντελεστής πραγματικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αλλά σαν μέσο για τη μεταβίβαση της κοινοτικής ευθύνης από το κράτος στους πολίτες του. Σ' αυτό το ιδεολογικό πεδίο θα πρέπει οι δυνάμεις να οδηγήσουν στη διεκδίκηση της συμμετοχής στη διατύπωση μιας πρότασης για την ουσιαστική κοινωνική ζωή.³⁹

4.12 Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Αποκατάσταση της διαφάνειας στις λογιστικές καταστάσεις και τους ισολογισμούς των εισαγόμενων εταιριών επιχειρεί η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Συγκεκριμένα με επιστολή της προς το σύνολο των διοικήσεων των εισαγόμενων εταιριών ζητεί τον τερματισμό πρακτικών που αλλοιώνουν ή υποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση των οικονομικών αποτελεσμάτων τους ζητώντας την παροχή μίας πλήρους αντικειμενικής, αληθούς και αξιόπιστης πληροφόρησης ως προς αυτήν.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διευκρινίζει σε πολλά σημεία της επιστολής της, ότι η κρίση έχει ήδη επιπτώσεις στις οικονομικές καταστάσεις των εισαγόμενων εταιριών, ενώ ανοίγει σειρά ζητημάτων σωστών μεθόδων αποτίμησης για ακίνητα, συμμετοχές και υπεραξία εξαγορών (goodwill).

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς θέτει το τέλος στις συνεχείς αναπροσαρμογές των αξιών των ακινήτων, ενώ ζητεί από τις εισαγόμενες εταιρίες να αποτιμούν τις συμμετοχές τους όχι στις λογιστικές αξίες με αποτίμηση. Το σημαντικότερο όμως είναι ότι τόσο για τα ακίνητα όσο και για τις συμμετοχές, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ανοίγει το θέμα της μεθοδολογίας των αποτιμήσεων επισημαίνοντας ότι υπάρχουν ενδείξεις καταστρατήγησης των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Ειδικότερα η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς σημειώνει ότι καταγράφονται περιπτώσεις όπου διενεργούνται αποτιμήσεις ακίνητης περιουσίας σε σύντομο χρονικό διάστημα σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη αποτίμηση και προκύπτουν σημαντικές υπεραξίες χωρίς να επεξηγούνται οι λόγοι που οδήγησαν στις ανατιμήσεις αυτές.

Σε ελάχιστες περιπτώσεις μόνο παρατηρείται μείωση των αξιών των ακινήτων στις οικονομικές καταστάσεις λέγοντας χαρακτηριστικά η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

---

³⁹ Ν.Κατριβέσης, 1996

στην επιστολή της, επισημαίνοντας ότι στην πλειονότητα των εκθέσεων αποτίμησης ακινήτων υιοθετούνται μέθοδοι προσδιορισμού της αξίας διαφορετικές από τη μέθοδο τιμής αγοράς.

Σημειώνεται ότι στη σύσκεψη που έγινε πριν μερικούς μήνες στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με το ΣΟΕΛ και τους εκπροσώπους των μεγαλύτερων ελεγκτικών εταιριών είχε διαπιστωθεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις αποτίμησης ακινήτων, στις οποίες γίνονται αποδεκτές εκτιμήσεις τρίτων με αρκετά υψηλές αποτιμήσεις.

Για παράδειγμα στους ισολογισμούς του 2008 οι ορκωτοί ήταν αυστηροί στον έλεγχο του ονόματος και της παραδοχής του τρίτου εκτιμητή που διενεργούσε την αποτίμηση αξίας εταιριών (θυγατρικών ή συμμετοχών) και ακινήτων των εισαγόμενων καθώς και των βασικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν στην εκτίμηση.

Αντίστοιχα για τις συμμετοχές σε μη εισαγόμενες επισημαίνεται ότι δεν πρέπει να υιοθετείται η λογιστική αξία αλλά να καθορίζεται η αξία μέσω τεχνικών αποτίμησης. Θέτοντας μάλιστα θέμα λογικότητας παραδοχών που χρησιμοποιούνται (ταμειακές ροές, προεξοφλητικό επιτόκιο) με τη μέθοδο της προεξόφλησης ταμειακών ροών.

Ταυτόχρονα σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατόν να αποτιμώνται τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο κόστος κτήσης χωρίς να δικαιολογείται γιατί δεν είναι εφικτή η αποτίμηση στην αξία.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ανοίγει και το τεράστιο θέμα των παγίων στοιχείων και υπεραξίας (goodwill) καθώς όπως σημειώνει η κρίση έχει επιφέρει ουσιώδεις μεταβολές στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων των εισαγόμενων. Παρόλ' αυτά, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς διαπιστώνει ότι ο αριθμός των εισαγόμενων που προβαίνουν σε έλεγχο απομείωσης και σε απομείωση της αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων είναι περιορισμένος.

Επισημαίνοντας μάλιστα ότι πρέπει να δοθεί έμφαση στον έλεγχο των υπεραξιών που προέκυψαν από συνενώσεις επιχειρήσεων πριν από την παρούσα χρηματοοικονομική κρίση. Λόγω της κρίσης πρέπει να εξεταστεί η ενδεχόμενη αναγκαιότητα αναθεώρησης των προβλεπόμενων ταμειακών ροών των εταιριών που έχουν εκτιμηθεί σε προηγούμενες χρονικές περιόδους και αφορούν τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία διενεργείται έλεγχος απομείωσης. Και όλα αυτά με παραδοχές που να ενσωματώνουν χαρακτηριστικά ρίσκου και απόδοσης αντιπροσωπευτικά της παρούσας οικονομικής συγκυρίας.

Λόγω της οικονομικής αστάθειας και των αυξημένων χρηματοοικονομικών κινδύνων για τις εισαγόμενες η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ζητεί να δίνεται έμφαση:

1. Στην ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας με την παράθεση αναλυτικών στοιχείων και υποχρεώσεων προς τρίτους.
2. Στον πιστωτικό κίνδυνο με ανάλυση των απαιτήσεων σε εξυπηρετούμενες, ληξιπρόθεσμες.
3. Στον κίνδυνο αγοράς μέσω ανάλυσης ευαισθησίας για κάθε είδος κινδύνου στον οποίο είναι εκτεθειμένη η εταιρία που δείχνει τις επιπτώσεις στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαιά της.

4.13 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα, διαπιστώθηκε ότι οι δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένες και οι όποιες προσπάθειες γίνονται τα τελευταία χρόνια από διάφορους φορείς δεν ευδοκιμούν, ιδιαίτερα επισημάνεται στην έλλειψη ενός κατάλληλου σχεδίου για τη θεσμική, διοικητική και χρηματοδοτική στήριξη των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται στον τομέα αυτόν.

Πράγματι, τόσο η έννοια όσο και οι δραστηριότητες του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες στην Ελλάδα. Ακόμη και η ιδέα ότι οι διάφορες πρωτοβουλίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που αναπτύσσονται τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχουν αρχίσει να είναι μηδαμινές. Ειδικότερα, η ελληνική κοινωνία εξακολουθεί να εντάσσει τέτοιου τύπου πρωτοβουλίες σε μια φιλανθρωπικού χαρακτήρα προσέγγιση. Αυτό επιβεβαιώνεται επίσης από το γεγονός ότι ο τομέας αυτός δεν εμφανίζεται σε καμία από τις επίσημες στατιστικές ως κατηγορία.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, υπάρχει περιορισμένη γνώση για τις διαστάσεις και τα χαρακτηριστικά των πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται στον τομέα αυτόν στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του δεν έχει επιτρέψει μέχρι σήμερα τη διαμόρφωση ενός σχεδίου για συζήτηση, προβληματισμό αλλά και αντιπαράθεση των προοπτικών του τομέα και κατεπέκταση της συμβολής του στην αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων της ανεργίας, της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού των διακρίσεων που έχουν αρχίσει να εμφανίζονται και

στην Ελλάδα και που πλήττουν ολόένα και μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού. Και βέβαια απροσδιόριστο εξακολουθεί να παραμένει το θεσμικό περιβάλλον των πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται στον τομέα αυτόν στην Ελλάδα. Έτσι, οι προσπάθειες που γίνονται τα τελευταία χρόνια για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων με παραγωγικό χαρακτήρα και επιχειρηματικό προσανατολισμό, στοχεύουν στην επαγγελματική ένταξη ατόμων, που ανήκουν σε διάφορες ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού που είναι αποσπασματικές, ενώ έχουν συνήθως άτυπο ή και παράτυπο χαρακτήρα (αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, ενώσεις, κλπ.) λόγω ότι δεν υπάρχει ένα σαφές σχέδιο για την οργάνωση και λειτουργία τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές τέτοιες προσπάθειες να ακυρώνονται ή να οδηγούνται σε αδράνεια ή και σε παραίτηση. Και αυτό γιατί το θεσμικό πλαίσιο δεν ευνοεί την ίδρυση νέων οργανωτικών μορφών όπως οι «Κοινωνικές Επιχειρήσεις», «Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί» κ.α. Γενικότερα, οι δραστηριότητες της Κοινωνικής Οικονομίας στη χώρα μας εμφανίζουν πολλές αδυναμίες που συνδέονται με την απουσία μιας ισχυρής παράδοσης σ' αυτό τον τομέα. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται εμφανίζουν συμπτώματα λανθασμένης κατάστασης του κλάδου: δηλαδή, επαναλαμβανόμενα λάθη, σπατάλη δυνάμεων, απουσία διάρκειας και μη κεφαλαιοποίηση της εμπειρίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι προσπάθειες και πρωτοβουλίες στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν τα εξής προβλήματα:

1. Έλλειψη θεσμικού πλαισίου και πολύ περισσότερο έλλειψη υποστηρικτικού πλαισίου. Το πρόβλημα αυτό δημιουργεί αρνητικό περιβάλλον για την ανάπτυξη οποιασδήποτε επιχειρηματικής δραστηριότητας από μη κερδοσκοπικούς φορείς, ενώ δεν επιτρέπει την οργάνωση και ανάπτυξη νέων μορφών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας όπως είναι η «Κοινωνική Επιχείρηση», ο «Κοινωνικός Συνεταιρισμός», κ.α. Σημαντική εξαίρεση αποτελούν οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης του ν.2716/99, ο οποίος προβλέπει μια σειρά υποστηρικτικών ρυθμίσεων όπως: αφορολόγητο, δυνατότητα παραχώρησης προς χρήση κινητής και ακίνητης περιουσίας από Ν.Π.Δ.Δ., προνομιακό καθεστώς συμβάσεων, προνομιακό καθεστώς απασχόλησης των ευπαθών ομάδων. Άμεσα αποτελέσματα, αυτής της έλλειψης γενικού θεσμικού πλαισίου

είναι η έλλειψη πηγών χρηματοδότησης και χρηματοδοτικής ενίσχυσης με το κράτος καθώς και δημόσιας αναγνώρισης.

2. Η ανάγκη υποστήριξης και συμβουλευτικής στην καθημερινή λειτουργία των φορέων της Κοινωνικής Οικονομίας αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα για την ενίσχυση και την ανάπτυξη του τομέα αυτού καθώς και τη βασική προϋπόθεση για την αναβάθμιση των υπαρχόντων φορέων και την πιο οργανωμένη και αποτελεσματική λειτουργία τους. Κάποιες πρώτες προσπάθειες δημιουργίας και λειτουργίας δομών υποστήριξης συγκεκριμένων πρωτοβουλιών στην Ελλάδα στο πλαίσιο του Α΄ κύκλου της Κ. Π. EQUAL, έδειξαν ήδη την αναγκαιότητα και χρησιμότητα μιας κεντρικής δομής υποστήριξης των φορέων της κοινωνικής οικονομίας.
3. Στο σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης της αγοράς αλλά και γενικότερα, ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι φορείς της κοινωνικής οικονομίας είναι το πρόβλημα της δικτύωσης και της ανάπτυξης συμμαχιών τόσο στο εσωτερικό του τομέα όσο και ευρύτερα. Η δικτύωση των φορέων είναι ιδιαίτερα απαραίτητη τόσο για θέματα διεκδίκησης και προβολής όσο και για την ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών δράσεων και πρωτοβουλιών. Τέλος, η δικτύωση είναι πάρα πολύ περιορισμένη τόσο σε τοπικό όσο και εθνικό επίπεδο.
4. Η σύγχρονη οικονομική συγκυρία απαιτεί, για την ανάληψη της οποιασδήποτε επιχειρηματικής δράσης, κάποιο είδος ενίσχυσης είτε μέσω κρατικών είτε μέσω χρηματοπιστωτικών φορέων. Ωστόσο, στη περίπτωση της Κοινωνικής Οικονομίας, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, κανένας από τους παραπάνω φορείς δεν έχει προβλέψει οποιαδήποτε ενίσχυση. Διαπιστώνεται, ότι η έλλειψη χρηματοδοτικής ενίσχυσης τόσο από το κράτος μέσω προγραμμάτων με τελικούς αποδέκτες τους φορείς της κοινωνικής οικονομίας, όσο και από τους χρηματοπιστωτικούς φορείς, μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων και θεσμών. Μελετώντας κανείς την λειτουργία της αγοράς στη σύγχρονη εποχή, διαπιστώνει ότι για όλες τις μορφές τυπικής επιχειρηματικής δράσης το κράτος έχει αναπτύξει τα αντίστοιχα εργαλεία χρηματοδοτικής υποστήριξης (Αναπτυξιακοί νόμοι για τις μεγάλες επιχειρήσεις, Ταμείο εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των ΜΜΕ κ.α.) και αντίστοιχα χρηματοδοτικά εργαλεία όλοι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

5. Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι φορείς της Κοινωνικής Οικονομίας είναι η έλλειψη εξειδικευμένων και έμπειρων στελεχών. Αυτό στην σημερινή αγορά εργασίας με την υπερπροσφορά εργατικού δυναμικού, ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας αντιμετωπίζει ένα σημαντικό πρόβλημα στην κάλυψη των αναγκών του για εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Συγκεκριμένα, θέσεις όπως υπεύθυνου κοινωνικού μανάτζμεντ, έμπειρων στελεχών διοίκησης παρόμοιων φορέων καθώς και απλών στελεχών στα νέα επαγγελματικά αντικείμενα που δημιουργεί η ανάπτυξη δραστηριοτήτων της κοινωνικής οικονομίας, αναδεικνύουν την ανάγκη για εξειδικευμένα αλλά ταυτόχρονα και πιστοποιημένα στελέχη.
6. Τα αρνητικά στερεότυπα που έχουν δημιουργηθεί στη χώρα μας στο παρελθόν από ανοργάνωτη και αναποτελεσματική ανάπτυξη κάποιων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο χώρο της Κοινωνικής Οικονομίας, αλλά και από την αναποτελεσματική διαχείριση των διάφορων μορφών συνεταιριστικών δραστηριοτήτων (κυρίως στον χώρο των αγροτικών συνεταιρισμών), έχουν δημιουργήσει ένα αρνητικό κλίμα και ένα αναποτελεσματικό προφίλ για τους φορείς του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας.

Ο τομέας αυτός δημιουργείται από την κοινωνία ως ο μη κερδοσκοπικός τομέας και οι φορείς του ταυτίζονται συνήθως με την φιλανθρωπική δράση του.

Βέβαια τα στερεότυπα αυτά, αρνητικά ή λανθάνοντα, εμποδίζουν πολλές φορές την σωστή προβολή του τομέα αλλά και την ανάπτυξη συνεργασιών με οικονομικό συμφέρον μεταξύ φορέων της κοινωνικής οικονομίας και φορέων του ιδιωτικού τομέα. Η καταπολέμηση αυτών των αρνητικών στερεοτύπων, λόγω της έλλειψης δικτύωσης αλλά και ενός Φορέα Υποστήριξης και Προώθησης του τομέα, δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα στη χώρα μας, σε αντίθεση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Για το λόγο αυτό απαιτείται προσπάθεια προκειμένου η Κοινωνική Οικονομία στη χώρα μας να βγει από το περιθώριο και να τοποθετηθεί στο επίκεντρο των πολιτικών για την προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

4.14 ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Το κράτος μπορεί να πραγματοποιήσει έσοδα με τρεις τρόπους :

1ος τρόπος. Να εκμεταλλευθεί την εξουσία που έχουν τα Δημόσια έσοδα που πραγματοποιούνται με την άσκηση της κρατικής κυρίαρχης εξουσίας. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω ένας από τους τρεις τρόπους για να αντλήσει το κράτος έσοδα είναι να εκμεταλλευθεί τον κυρίαρχο λόγο του , την κυρίαρχη εξουσία του .Τα έσοδα που προκύπτουν από αυτόν τον τρόπο ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες :

- 1. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ.:** Φόροι είναι οι οικονομικές εισφορές που υποχρεούνται να πληρώσουν οι ιδιωτικοί φορείς στο κράτος με βάση τους κανόνες - νομοθεσία που ισχύει μονομερώς και αναγκαστικά ,δηλαδή χωρίς να έχουν το δικαίωμα οι ιδιωτικοί αυτοί φορείς να απαιτήσουν ειδική και άμεση οικονομική ή υλική αντιπαροχή από το Δημόσιο για τις εισφορές αυτές

Αναφέρεται μονομερή γιατί δεν αποτελεί τίμημα για την αγορά μία συγκεκριμένη δημόσιας υπηρεσίας ή αγαθού .Αναφέρεται αναγκαστικό γιατί όλοι όσοι συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος είναι υποχρεωμένοι να πληρώσουν τους φόρους χωρίς αυτό να αποτελεί ποινή .Δεν πρέπει να το συγχέουμε δηλαδή με τις ποινές που επιβάλλουν τα δικαστήρια ή άλλοι φορείς για την παραβίαση της Νομοθεσίας .Μπορεί να λέμε ότι δεν υπάρχει άμεση αντιπαροχή από το δημόσιο προς την πληρωμή ενός φόρου υπάρχει όμως έμμεση αντιπαροχή αφού τα δημόσια αγαθά που θα παραχθούν θα τα απολαμβάνουν όλοι , θα είναι δηλαδή ωφέλιμα σε όλη την κοινωνία .

2. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΣΕ ΦΥΣΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Ορισμένες φορές το κράτος για κυρίως κοινωνικοοικονομικούς λόγους παραχωρεί ορισμένα προνόμια σε φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα. Παλαιότερα οι πρακτικές όπου το κράτος παραχωρούσε το δικαίωμα: εξόρυξης κοιτασμάτων σε μία περιοχή, τηλεπικοινωνιακών αναγκών, ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), στην Τράπεζα της Ελλάδος να εκδίδει χρήμα και άλλα πολλά. Όλοι αυτοί πλήρωναν κάποιο αντάλλαγμα για τα προνόμια αυτά.

3. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Είναι τα έσοδα που πραγματοποιεί το δημόσιο για λόγους δημόσιου συμφέροντος και απαιτεί την προηγούμενη χορήγηση άδειας από τον ενδιαφερόμενο

να ασκήσει ορισμένο επάγγελμα και εφόσον πληροί τις οριζόμενες από τους νόμους προϋποθέσεις :- Δηλαδή, άδειες μηχανικού, λογιστή, για την λαϊκή αγορά και τόσων άλλων επαγγελμάτων. Συμπεριλαμβάνονται και οι άδειες = έσοδα από την έκδοση αδειών θήρας και αλιείας κ.λ.π.

ΤΕΛΗ

Τα τέλη αποτελούν εισφορά των ιδιωτικών φορέων στο Δημόσιο από ειδική και άμεση οικονομική αντιπαροχή του Δημοσίου. Τέτοια τέλη είναι, τα τέλη καθαριότητας και τέλη έκδοσης διαβατηρίων. Όμως τα τέλη δεν έχουν μονομερή και αναγκαστικό χαρακτήρα όπως έχουν οι φόροι , για αυτό τον λόγο το ύψος τους τέλους ορίζεται συνήθως από το κόστος παραγωγής της αντίστοιχης υπηρεσίας.

4. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ Η ΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΟΙΝΟ.

Αφορά παλαιότερες κυρίως πρακτικές, ιδιαίτερα προς τις Τράπεζες .

5. Η ΕΚΔΟΣΗ ΝΕΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ)

Παλαιότερα το κράτος για να εξυπηρετήσει τις αυξανόμενες συναλλακτικές του ανάγκες ή για να χρηματοδοτήσει το έλλειμμα του προϋπολογισμού , προέβαινε σε έκδοση νέου χρήματος.

2ος τρόπος. Σύμφωνα με τους κανόνες της ανταλλακτικής οικονομίας, δηλαδή πώληση προϊόντων και άλλοι τρόποι.

Τα δημόσια έσοδα που πραγματοποιούνται κατά τους κανόνες της ανταλλακτικής οικονομίας είναι τα έσοδα που πραγματοποιεί το κράτος όχι ως φορέας άσκησης κυριαρχικής εξουσίας αλλά ως επιχειρηματίας συναλλασσόμενος με τους ιδιώτες δηλαδή τους πολίτες, τις επιχειρήσεις κ.ά.. Τέτοια έσοδα είναι και κατατάσσονται σε 3 κατηγορίες :

1. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ .

Είναι τα έσοδα τα οποία πραγματοποιεί το κράτος από την πώληση των αγαθών και υπηρεσιών που παράγουν οι δημόσιες επιχειρήσεις.

Τέτοια έσοδα είναι από πώληση των ειδών κρατικού μονοπωλίου (όπως ήταν τα σπίρτα) , τις υπηρεσίες Σιδηροδρόμων , του Ηλεκτρισμού κ.λ.π .

Ωστόσο δεν είναι απαραίτητο αυτές οι επιχειρήσεις να λειτουργούν με κέρδος αφού εξυπηρετούν ευρύτερους κοινωνικού σκοπούς. Όμως, πρέπει να τονίσουμε ότι η επίτευξη κέρδους είναι πλέον απαραίτητη προκειμένου όλες οι εναπομείναντες δημόσιες επιχειρήσεις να μπορούν να εκσυγχρονίζονται και να βρίσκονται εντός ανταγωνισμού αφού πλέον σε πολλά από τα παλαιά μονοπωλιακά δημόσια αγαθά έχει εισέλθει στην παραγωγή τους και ο ιδιωτικός τομέας.

2. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ .

Είναι τα έσοδα από τόκους καταθέσεων του δημοσίου στις Τράπεζες , των δανείων που χορηγεί το Κράτος σε ιδιωτικούς φορείς , τα έσοδα από μισθώματα που εισπράττει ως εκμισθωτής δημοσίων ακινήτων , έσοδα από εκποίηση ακινήτων κ.λ.π .

3. ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ .

Έσοδα από προαιρετικά δάνεια που εκδίδει το κράτος , έσοδα από χρεολύσια δανείων που χορήγησε το κράτος σε διάφορους οικονομικούς φορείς .

3ος τρόπος. Δωρεές - προσφορές .

Ο τρίτος τρόπος άντλησης εσόδων από το Κράτος δεν απαιτεί ιδιαίτερη ανάλυση. Είναι τα έσοδα του κράτους από δωρεές και προσφορές των ιδιωτών προς αυτό , είτε με την μορφή χρήματος είτε με την μορφή ακίνητης περιουσίας (κληρονομίες - προσφορές για κοινωνικούς λόγους όπως για παράδειγμα η παραχώρηση οικοπέδου για ανέγερση γηροκομείου κ.λ.π) .

1. Αξιολόγηση των ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ .

Όλα τα έσοδα καταγράφονται στον προϋπολογισμό όπως και τα έξοδα και οι δαπάνες. Από την μελέτη ενός προϋπολογισμού μπορεί να προκύψει η σύνθεση των δημοσίων εσόδων. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα έσοδα του κράτους δηλαδή τα έσοδα από τους φόρους τα οποία αποτελούν περίπου το 70-80 % του εσόδων του Κράτους .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΝΕΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ

5.1 ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1987 Ίδρυση της Data Communication ΕΠΕ από τον Παναγιώτη Βασιλειάδη (Computer Science, York University, Canada) και τη Ζωή Δουζένη (Computer Science, York University, Canada) με έδρα το Χαλάνδρι Αττικής.

Κύριο αντικείμενο δραστηριότητας η ανάπτυξη και διάθεση στην ελληνική αγορά προϊόντων τυποποιημένου λογισμικού για την κάλυψη των εμπορικών, λογιστικών και φορολογικών αναγκών επιχειρήσεων και λογιστικών γραφείων.

Κορμός της φιλοσοφίας της Data Communication ήταν και είναι η επιλογή της αγοράς, ή σε βάθος μελέτη και ο εντοπισμός των αναγκών της, ο σχεδιασμός και υλοποίηση της κατάλληλης μηχανογραφικής εφαρμογής / λύσης που χαρακτηρίζεται από τρεις βασικές αρχές:

1. Μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας του χρήστη με εύχρηστες και φιλικές προς το χρήστη εφαρμογές λογισμικού.
2. Υψηλή ποιότητα και απόλυτη αξιοπιστία των εφαρμογών
3. Υψηλή ποιότητα υποστήριξης του πελάτη σε κάθε πρόβλημά του, οποιαδήποτε στιγμή.

Υλοποιώντας τη φιλοσοφία της, η Data Communication ξεκινά τη δραστηριότητά της από την αγορά των λογιστικών γραφείων, μια ιδιαίτερα απαιτητική αγορά με ειδικές ανάγκες όσον αφορά την ταχεία καταχώρηση των παραστατικών, την παράλληλη διαχείριση μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων, καθώς και τον αυτόματο υπολογισμό και εκτύπωση μεγάλου αριθμού έντυπων ειδικών προδιαγραφών (φορολογικών δηλώσεων).

1988 Παρουσίαση της ειδικής σειράς “Meridian” για λογιστικά γραφεία. Με το πρόγραμμα Meridian Έσοδα -Έξοδα για τήρηση βιβλίων Β’ κατηγορίας η Data Communication είναι η πρώτη εταιρία λογισμικού που υπολογίζει αυτόματα τα στοιχεία και τυπώνει με επιτυχία στα έντυπα της εφορίας (ΦΠΑ, και

Φορολογίας Εισοδήματος) προσφέροντας στους λογιστές σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας του γραφείου τους.

1989 Παρουσίαση της εφαρμογής για τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας Meridian γενική λογιστική.

1990 Παρουσίαση του προγράμματος εμπορικής διαχείρισης Business για επιχειρήσεις μεσαίου και μικρού μεγέθους (με βιβλία Α, Β και Γ κατηγορίας).

1992 Δημιουργία της νέας σειράς προϊόντων Premium και παρουσίαση του προγράμματος Premium Μισθοδοσία που απευθύνεται σε επιχειρήσεις και λογιστικά γραφεία .

1996 Σύναψη συνεργασίας της Data Communication με τις εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ με στόχο την ανάπτυξη, για λογαριασμό τους, ηλεκτρονικών εκδόσεων των βιβλίων τους.

1997

1. Σύναψη συμφωνίας συνεργασίας με τις Εκδόσεις Πάμισος / Περιοδικό Λογιστής και δημιουργία της εφαρμογής CD ΠΑΜΙΣΟΣ, της πρώτης ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων με σύστημα αυτόματης ανεύρεσης της ζητούμενης πληροφορίας που περιλαμβάνει όλη τη φορολογική, εργατική, εταιρική νομοθεσία με συνεχή ενημέρωση και

εμπλουτισμό της ύλης.

2. Έγκριση της ένταξης του επενδυτικού προγράμματος της Data Communication ύψους περίπου € 1.000.000 στον αναπτυξιακό νόμο 1892/90 (Ανάπτυξη Λογισμικού – Συστήματα Υψηλής Τεχνολογίας)⁴⁰

Η έγκριση του επενδυτικού προγράμματος δίδεται με πιστοποίηση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας & Τεχνολογίας όσον αφορά τις χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες ανάπτυξης λογισμικού. Αντικείμενο της επένδυσης είναι η δημιουργία νέων εφαρμογών εξειδικευμένου λογισμικού με στόχο την Ελληνική και τη διεθνή αγορά.

3. Δημιουργία της σειράς GO! που απευθύνεται σε μικρές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που ξεκινούν τη μηχανοργάνωση τους και διακρίνονται για την απλότητα λειτουργίας και την πλήρη κάλυψη των τυποποιημένων αναγκών της μικρού μεγέθους επιχείρησης.

1998

1. Δημιουργία της σειράς προϊόντων Meridian Φορολογία Ακινήτων και παρουσίαση προγράμματος για τον υπολογισμό του Φόρου Ακινήτου Περιουσίας.

2. Υιοθέτηση νέων τεχνολογιών αιχμής και μεθόδων ανάπτυξης λογισμικού με στόχο τη δημιουργία της νέας γενιάς εφαρμογών λογισμικού τεχνολογίας Windows της Data Communication

1999

1. Παρουσίαση της σειράς Challenger ERP (διαχείριση επιχειρησιακών πόρων για επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους). Η νέα σειρά έχει αναπτυχθεί με εργαλεία σύγχρονης τεχνολογίας object oriented (Power Builder) και λειτουργεί σε περιβάλλον Windows, έχει αρχιτεκτονική Client / Server και χρησιμοποιεί σχεσιακή βάση δεδομένων (RDBMS).

2001

1. Παρουσίαση του Συστήματος Εμπορικής Διαχείρισης WinEra.

---

⁴⁰ Δ.Κούης, Μ.Δενδρινός, 2010

Ολοκληρωμένη διαχείριση του εμπορικού και οικονομικού κυκλώματος επιχειρήσεων μεσαίου και μεγάλου μεγέθους. Η σειρά λειτουργεί σε περιβάλλον Windows, με αρχιτεκτονική client server, χρήση σχεσιακής βάσης δεδομένων (RDBMS).

2. Παρουσίαση της εμπορικής διαχείρισης WinGo. Εμπορική και λογιστική διαχείριση επιχειρήσεων μικρού μεγέθους σε περιβάλλον Windows. Εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας για την τυπική μικρού και μεσαίου μεγέθους Ελληνική επιχείρηση που θέλει να οργανωθεί σωστά για να αναπτυχθεί.

1. Παρουσίαση της εφαρμογής Μισθοδοσία Premium - Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που υπολογίζει αυτόματα αμοιβές προσωπικού βάσει συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

2002

1. Εμπλουτισμός του συστήματος Winera με πρόσθετες συμπληρωματικές εφαρμογές (modules): Σειριακοί Αριθμοί, Παρτίδες, Ειδικά Χαρακτηριστικά, Σύνθεση - Αποσύνθεση, Ισολογισμός.

2. Ανάπτυξη της ειδικής εφαρμογής Remote Communications που καθιστά δυνατή την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ Κεντρικού και Υποκαταστημάτων μιας επιχείρησης και την αυτόματη, αμφίδρομη ενημέρωση των δεδομένων. Η επικοινωνία επιτυγχάνεται αυτόματα μέσω Internet με χρήση απλής τηλεφωνικής γραμμής.

2003

1. Εμπλουτισμός της σειράς WinEra με τις συμπληρωματικές εφαρμογές:
  2. Προϋπολογισμοί
  3. Πωλητές
  4. Φορητή Τιμολόγηση.

2004

1. Σύναψη συνεργασίας με τη Microsoft σε επίπεδο Microsoft Partner με στόχο την προώθηση του Microsoft Navision και τη χρήση της σχεσιακής βάσης δεδομένων Microsoft SQL Server στις εφαρμογές της Data Communication.
2. Παρουσίαση της σειράς Premium HRM και ειδικότερα της Premium HRM – Μισθοδοσία. Η σειρά λειτουργεί σε περιβάλλον Windows, με αρχιτεκτονική client server, χρήση σχεσιακής βάσης δεδομένων (RDBMS).

2005

1. Παρουσίαση του συστήματος Premium HRM – Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων & Μισθοδοσίας
2. Δημιουργία ειδικής έκδοσης της Premium HRM – Μισθοδοσία για οργανισμούς του Δημοσίου Τομέα.

2006

- Εμπλουτισμός της σειράς Academia Financials με τις εφαρμογές: Διαχείριση Έργων – Κέντρα Κόστους
Διαχείριση Οικοδομικών Έργων
Αναλυτική Λογιστική
- Παρουσίαση της ενότητας του Premium HRM – Μισθοδοσία: Διαχείριση Έργων - Κέντρα Κόστους
- Παρουσίαση στην αγορά του WinEra ERP και εμπλουτισμός της σειράς με νέες συμπληρωματικές ενότητες:
1. Διαχείριση Παραγωγής
  2. Βιομηχανική Κοστολόγηση
  3. Κοστολόγηση Εισαγωγών - Εξαγωγών
  4. Φόρος Ανακύκλωσης
  5. Διαχείριση Έργων – Κέντρα Κόστους

6. Διαχείριση Οικοδομικών Έργων

7. Analysis Services (επεξεργασία στατιστικών στοιχείων με τη μέθοδο των «κύβων»)

Σύναψη συμφωνίας με τη Microsoft για τη δημιουργία από τη Data Communication ενός νέου συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων, ως οριζόντια εφαρμογή πάνω στο Microsoft Dynamics NAV το οποίο θα περιέχει όλη τη λειτουργικότητα που είναι απαραίτητη για τις ελληνικές αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις.

2007

1. Παρουσίαση του InnoEra ERP. Βασίζεται στο Microsoft Dynamics NAV. Παρέχει όλη την απαραίτητη λειτουργικότητα ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των ελληνικών αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, των κλάδων εμπορίου και παροχής υπηρεσιών, καθώς και των αναγκών που προκύπτουν από τη φορολογική νομοθεσία.
2. Δημιουργία νέου εταιρικού portal για τους λογιστές, καθώς και τους πελάτες και συνεργάτες.

2009

1. Δημιουργία του DC Retail System: σύστημα διαχείρισης λιανικών πωλήσεων που απευθύνεται σε μεμονωμένες επιχειρήσεις και δίκτυα καταστημάτων ανεξαρτήτως μεγέθους και αντικειμένου δραστηριότητας.
2. Δημιουργία του Business Analysis: εφαρμογή επιχειρηματικής ευφυΐας (Business Intelligence) που δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη με τη μέθοδο των κύβων (OLAP Cubes), απλά και γρήγορα, να διαμορφώνει αναλύσεις λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που βρίσκονται στη

5.2 ΚΑΡΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Η κυβέρνηση θα έχει αντικαταστήσει την αστυνομική ταυτότητα ως το τέλος του 2011 με την Κάρτα του Πολίτη, στην οποία θα περιέχονται τα στοιχεία ταυτότητας του κατόχου και θα χρησιμοποιείται σε όλο το εύρος της καθημερινής ζωής του, με αντικατάσταση πληθώρας προσωπικών εγγράφων και πιστοποιητικών στις συναλλαγές του με το Δημόσιο.

Μετά τις σοβαρές επιφυλάξεις της Εκκλησίας και πολλών φορέων, η νέα κάρτα δεν θα έχει barcode και δεν θα περιλαμβάνει άλλα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως ΑΜΚΑ ή ΑΦΜ, ενώ η ηλεκτρονική συναλλαγή με υπηρεσίες του Δημοσίου θα είναι προαιρετική και θα γίνεται μόνο με τη συναίνεση του πολίτη. Σύμφωνα με τα σχέδια του υπουργείου Εσωτερικών, οι δυνατότητες που προσφέρει η κάρτα θα μπορούν να αξιοποιηθούν και από επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, αλλά και με τις τράπεζες. Με την κάρτα θα επιτρέπεται η πρόσβαση στο δημοτολόγιο, τις φορολογικές, ασφαλιστικές και αγροτικές υπηρεσίες. Δεν θα περιέχει στοιχεία του φορολογικού φακέλου, αλλά μέσω αυτής και του ΑΦΜ του κατόχου θα είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύστημα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Ανάλογα θα μπορεί κανείς, να έχει πρόσβαση μέσω του ΑΜΚΑ στον ιατρικό του φάκελο ή με τον αριθμό δημοτολογίου σε πιστοποιητικά. Τέλος, θα χρησιμοποιείται και ως ταξιδιωτικό έγγραφο για τις μετακινήσεις εντός της Ζώνης Σένγκεν.

Η νέα κάρτα, που θα έχει το σχήμα πιστωτικής, θα αποτελέσει τη βάση στις συναλλαγές των πολιτών με τη δημόσια διοίκηση, εφόσον όμως οι πολίτες το επιθυμούν. Με την κάρτα, θα επιτρέπεται η πρόσβαση στα πληροφοριακά συστήματα που έχει το κράτος και έτσι θα υπάρχει πρόσβαση σε ηλεκτρονικά πιστοποιητικά τα οποία θα αξιοποιούνται στις ηλεκτρονικές συναλλαγές με τη διοίκηση. Θα αποτελεί, δηλαδή, την ψηφιακή ταυτότητα των πολιτών στο Διαδίκτυο, επιτρέποντας την ηλεκτρονική αυθεντικοποίησή τους, με σκοπό την πρόσβαση όσων

⁴¹ Δ.Κούης, Μ.Δενδρινός, 2010

πολιτών το επιθυμούν σε σημαντικό εύρος ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται ή θα αναπτυχθούν από τη δημόσια διοίκηση. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, η Κάρτα του Πολίτη ότι, θα αποτελέσει ένα βασικό στοιχείο για τη ταχύτερη μετάβαση στην ψηφιακή δημόσια διοίκηση και θα συμβάλει στη βελτίωση της ταχύτητας και της ασφάλειας των υπηρεσιών που παρέχονται στον πολίτη-δημότη, τον πολίτη-ασφαλισμένο, τον πολίτη-φορολογούμενο, τον πολίτη-αγρότη, και τον πολίτη-φοιτητή.

Στην κάρτα θα ενσωματωθούν ΑΦΜ, ΑΜΚΑ, εκλογικός αριθμός, αλλά και δεδομένα που έχουν σχέση με την υγεία (ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος), ώστε ο πολίτης να εξυπηρετείται παντού και χωρίς γραφειοκρατία.

Στο μέλλον σχεδιάζεται να ενταχθεί και η ηλεκτρονική «υπογραφή» των πολιτών. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, στόχος είναι να ψηφιστεί μέσα στο καλοκαίρι και να ενεργοποιηθεί το 2012, ενώ δεν αποκλείεται να εφαρμοσθεί νωρίτερα στους μετανάστες, καθώς υπάρχει σχετική ευρωπαϊκή οδηγία. Η Κάρτα Πολίτη θα αποτελέσει το βασικό μέσο για την ταχεία ηλεκτρονική διεκπεραίωση υποθέσεων και συναλλαγών των πολιτών με το Δημόσιο Τομέα.

Η Κάρτα Πολίτη, επίσης, θα παρέχει και τη δυνατότητα δημιουργίας ψηφιακής υπογραφής εγγράφων στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας. Με τον τρόπο αυτό, θα μπορεί να υποστηριχθεί το πρώτο βήμα στο μακρύ δρόμο της μετάβασης στην ψηφιακή, φιλική στο περιβάλλον, Δημόσια Διοίκηση.

Παράλληλα, οι δυνατότητες που προσφέρει η Κάρτα Πολίτη θα μπορούν να αξιοποιηθούν και από επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, με σκοπό την επέκταση υφιστάμενων και την ανάπτυξη νέων καινοτομικών υπηρεσιών που θα αποσκοπούν στη βελτίωση της ζωής των πολιτών. Τέτοιες δράσεις εκτιμούνται, ότι θα περιλαμβάνουν την ασφαλή πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, την ανάπτυξη και παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κ.λπ.

Στα 160 εκατ. ευρώ υπολογίζεται ότι θα ανέλθει ο προϋπολογισμός του εγχειρήματος αντικατάστασης των αστυνομικών ταυτοτήτων των Ελλήνων με την Κάρτα του Πολίτη, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις, που διατύπωσε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο γενικός γραμματέας Επικοινωνιών Σωκράτης Κάτσικας, στο περιθώριο του διπλού συνεδρίου για την ασφάλεια του Διαδικτύου και την ηλεκτρονική δημοκρατία, στη Θεσσαλονίκη.

Διευκρίνισε, βέβαια, ότι τα 160 εκατ. είναι τάξη μεγέθους, καθώς το τελικό κόστος θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες. Επίσης, θεωρείται σχεδόν αδύνατη η πλήρης προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών.

Σύμφωνα με τον ίδιο, σημαντικές αποφάσεις εξακολουθούν να βρίσκονται σε εκκρεμότητα, με αποτέλεσμα να παραμένει ασαφές το πότε οι πολίτες θα χρησιμοποιούν την κάρτα.

Το στοιχείο που περιλαμβάνει η νέα κάρτα είναι ότι η νέα κάρτα, δεν πλαστογραφείται. Ωστόσο, η κάρτα, που θα χρησιμεύει και ως ταξιδιωτικό έγγραφο, δεν μπορεί να εγγυηθεί την πλήρη προστασία των προσωπικών δεδομένων.

5.2.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Πρέπει να σημειώσουμε εδώ πώς, οι οριστικές αποφάσεις για τα τεχνικά χαρακτηριστικά της κάρτας δεν έχουν ακόμη ληφθεί. Ωστόσο, η εφαρμογή της κάρτας ταυτίζεται με την ενσωμάτωση τσιπ μνήμης (δηλ. που «διαβάζεται» χωρίς να χρειάζεται να εισαχθεί σε κάποια συσκευή, γεγονός που μηδενίζει τις πιθανότητες υποκλοπής στοιχείων).

Παράλληλα, η κάρτα θα διαθέτει ολογράφηματα ασφαλείας, μικροσκοπική γραφή και εκτυπώσεις με laser, ώστε η πλαστογράφησή της να είναι σχεδόν αδύνατη.

Σημείο διαφωνίας για τους συμμετέχοντες στο όλο εγχείρημα αποτελεί το θέμα της χρήσης ενός ή πολλών «αναγνωριστικών» (identifiers) για την κάρτα, που σχετίζεται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών.

Στο συνέδριο των πανεπιστημίων Μακεδονίας και Ανατολικού Λονδίνου, ο Σ. Κάτσικας εξήγησε ότι όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, πλην Γερμανίας και Αυστρίας, έχουν μέχρι στιγμής επιλέξει για τις κάρτες πολίτη τη χρήση ενός αναγνωριστικού (unique identifier), ενώ σε σχεδόν όλες, εκτός Ισπανίας και Ιταλίας, όλοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στα στοιχεία του χρήστη, χωρίς να απαιτείται η σύναίνεσή του. Ωστόσο, στην Ελλάδα κάτι τέτοιο δεν θα ισχύει.

Στην περίπτωση της χρήσης του ενός αναγνωριστικού (identifier), σημείωσε, είναι πιο εύκολος ο έλεγχος των προσωπικών δεδομένων του πολίτη. Οι κυβερνήσεις προτιμούν τη χρήση ενός αναγνωριστικού για τον ίδιο λόγο που ο

πολίτης δεν τη θέλει, στην περίπτωση της Ελλάδας όμως φαίνεται ότι θα προτιμηθούν τα πολλαπλά αναγνωριστικά, αλλά η τελική απόφαση ακόμα εκκρεμεί.

5.3 ΦΟΡΟΚΑΡΤΑ

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών θα εισαχθεί στη ζωή μας μια νέα κάρτα, η φοροκάρτα, με σκοπό την απαλλαγή των φορολογούμενων από τη συλλογή αποδείξεων. Η συγκεκριμένη κάρτα που δεν θα περιέχει κανένα στοιχείο του φορολογουμένου ώστε να μην υπάρχει η παραμικρή ένσταση από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Δηλαδή, θα καταγράφει απευθείας όλες τις αγορές των καταναλωτών και θα τους απαλλάσσει από την ταλαιπωρία της συλλογής των αποδείξεων που χρειάζονται για να καλύψουν το αφορολόγητο όριο. Το ποσό που θα συγκεντρώσει ο φορολογούμενος από τις φετινές συναλλαγές του μέσω της φοροκάρτας θα το αναγράψει στη φορολογική δήλωση του 2012, σε έναν νέο κωδικό που θα προστεθεί ακριβώς για αυτόν τον λόγο στο έντυπο Ε1. Παράλληλα, η κάρτα θα δίνει τη δυνατότητα στην Εφορία να ελέγχει online τον τζίρο και τον ΦΠΑ των επιχειρήσεων, για να κάνει εν συνεχεία τις σχετικές και απαραίτητες διασταυρώσεις.

Πρέπει να αναφερθεί πώς, η φοροκάρτα θα είναι ανώνυμη και θα έχει τις διαστάσεις μιας συνηθισμένης πιστωτικής κάρτας. Η μπροστινή όψη θα έχει χρώμα λευκό και θα περιέχει την ονομασία «Κάρτα Αποδείξεων» μαζί με το σλόγκαν «δίνω την κάρτα, συλλέγω έξοδα», ενώ η πίσω όψη θα φέρει μια μαγνητική ταινία, όπως κάθε πιστωτική κάρτα. Οι πολίτες θα μπορούν να την προμηθεύονται από την τράπεζα επιλογής τους, χωρίς κόστος.

ΠΩΣ ΘΑ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙΤΑΙ.

Το σημαντικότερο στοιχείο της κάρτας θα είναι ο 10ψήφιος αριθμός της (π.χ. 12 3456 7890), τον οποίο ο καταναλωτής θα πρέπει να στείλει με SMS για την ενεργοποίησή της. Διότι για να χρησιμοποιηθεί η κάρτα θα πρέπει πρώτα να γίνει η αντιστοίχισή της με τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου του φορολογουμένου, ώστε το υπουργείο Οικονομικών να ξέρει σε ποιον κάτοχο αντιστοιχεί για να μπορεί στη συνέχεια να συνδέσει την αξία των αποδείξεων που θα καταγραφούν σε αυτήν με το αφορολόγητο όριο. Ο κάτοχος της κάρτας μπορεί να αποστείλει SMS, γράφοντας τον ΑΦΜ του, εν συνεχεία κενό, και μετά τον 10ψήφιο αριθμό της κάρτας.

Στέλνοντας τα στοιχεία αυτά, θα λάβει μέσα στα επόμενα 15 δευτερόλεπτα ,όπως απορρέει από τη σύμβαση που έχει υπογράψει ιδιωτική εταιρεία με το υπουργείο ενημερωτικό μήνυμα για την επιτυχία ή μη της αντιστοίχισης και την ενεργοποίηση της κάρτας.

Ένας άλλος τρόπος ενεργοποίησης είναι μέσω Διαδικτύου και συγκεκριμένα στην ηλεκτρονική διεύθυνση. Είτε ο καταναλωτής πληρώνει για την αγορά ενός προϊόντος με μετρητά, είτε με πιστωτική - χρεωστική κάρτα, θα δίνει στον καταστηματάρχη την κάρτα του για να την περάσει από τα μηχανήματα POS που χρησιμοποιούνται και σήμερα για τις πιστωτικές κάρτες. Με τη διαδικασία αυτή η συναλλαγή θα καταγράφεται από την τράπεζα, η οποία δεν θα έχει καμία πληροφορία για τον καταναλωτή που έκανε τη συναλλαγή. Το μόνο που θα βλέπει θα είναι ότι σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία (π.χ. 5 Ιουνίου 2011) ο χρήστης με αριθμό κάρτας 12 3456 7890 αγόρασε, για παράδειγμα, μια κουζίνα αξίας 400 ευρώ από τη συγκεκριμένη επιχείρηση. Στο τέλος κάθε ημέρας, η τράπεζα θα δίνει στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ) μία αναλυτική κατάσταση των συναλλαγών που έγιναν με τις φοροκάρτες που εκδόθηκαν από το δίκτυό της. Εκείνη με τη σειρά της θα περνά τα ποσά αυτά στον λογαριασμό αφορολογήτου καθενός από τους κατόχους τους, ενώ παράλληλα θα μπορεί να έχει άμεση εικόνα για τον τζίρο των επιχειρήσεων και άρα για τον ΦΠΑ που οφείλουν. Κάθε καταναλωτής που πραγματοποιεί συναλλαγές με τη φοροκάρτα θα μπορεί να παρακολουθεί ανά πάσα στιγμή, εισάγοντας τους προσωπικούς κωδικούς του, τα ακριβή ποσά που έχει συγκεντρώσει. Δηλαδή, η εφαρμογή θα δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη να γνωρίζει κάθε ημέρα το συνολικό ποσό που έχει συγκεντρώσει στον προσωπικό του λογαριασμό αφορολογήτου μέχρι και το βράδυ της προηγούμενης.

Το ερώτημα που προκύπτει από αυτό είναι το εξής: τι θα συμβαίνει όμως σε περίπτωση που ο καταστηματάρχης πληκτρολογήσει στο μηχάνημα λάθος ποσό; Αν για παράδειγμα γίνει μέσω φοροκάρτας μια αγορά αξίας 50 ευρώ, αλλά πληκτρολογηθεί στο μηχάνημα λάθος ποσό (π.χ. 500 ευρώ), τότε παρέχεται η δυνατότητα να ακυρωθεί αμέσως η συναλλαγή και το ποσό να περαστεί ξανά. Η ίδια ακριβώς διαδικασία ακολουθείται και σε περίπτωση επιστροφής στο κατάστημα ενός προϊόντος με σκοπό την αλλαγή του και την αγορά ενός άλλου, εφόσον η δεύτερη αγορά είναι μικρότερου ύψους από την πρώτη. Αν ο καταναλωτής που θα επιστρέψει το προϊόν αγοράσει ένα άλλο ακριβότερο, τότε απλώς θα περαστεί η διαφορά σαν να πρόκειται για μια νέα συναλλαγή. Καλό είναι πάντως ο καταναλωτής έπειτα από κάθε

συναλλαγή και για λίγες ημέρες να διατηρεί την απόδειξη που πήρε από το κατάστημα. Αυτή η διαδικασία γίνεται, προκειμένου να μπορεί να διασταυρώσει όταν θα εισέρχεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση της ΓΓΠΣ, δηλαδή ότι έχει χρεωθεί στο αφορολόγητό αυτό το συγκεκριμένο ποσό.

Τι πρέπει να αναγράφει η απόδειξη: Η απόδειξη που θα παίρνει στα χέρια του ο καταναλωτής ύστερα από κάθε συναλλαγή με χρήση φοροκάρτας θα πρέπει να αναγράφει τις λέξεις «Ελληνική Δημοκρατία-Υπουργείο Οικονομικών», την επωνυμία ή τον διακριτικό τίτλο του καταστήματος, την ημερομηνία και την ώρα της συναλλαγής (από το POS που χρησιμοποιήθηκε για την έκδοση της απόδειξης), τις λέξεις «Κάρτα Αποδείξεων», τον δεκαψήφιο αριθμό της κάρτας και το ποσό της αγοράς. Άλλα στοιχεία που μπορεί να αναγράφονται, αλλά προαιρετικά, είναι ο ΑΦΜ του καταστήματος, το τηλέφωνο, η διεύθυνση, το e-mail του κ.λπ.

Τι γίνεται σε περίπτωση κλοπής ή απώλειας: Επειδή ακριβώς η κάρτα δεν έχει κανένα προσωπικό δεδομένο, αν κλαπεί ή ο κάτοχός της τη χάσει και τη χρησιμοποιήσει κάποιος τρίτος, απλώς θα προσθέτει πόντους αφορολογήτου στον ιδιοκτήτη. Επομένως, στην ουσία δεν υπάρχει κανένας λόγος κλοπής της κάρτας. Όσο για την περίπτωση απώλειάς της, απλώς θα εκδοθεί καινούργια.

Ανήλικοι που δεν διαθέτουν ΑΦΜ: Τα ποσά από τις συναλλαγές που πραγματοποιεί, για παράδειγμα, ένα παιδί 17 ετών θα προσμετρώνται σε αυτά που έχει μέχρι εκείνη τη στιγμή συγκεντρώσει ο γονέας του. Διότι μία οικογένεια θα μπορεί να ενεργοποιήσει περισσότερες από μία κάρτες, αναλόγως του αριθμού των μελών της. Οι επιπλέον κάρτες θα συνδέονται με τον ΑΦΜ των γονιών.

5.3.1 ΕΠΙΤΩΣΕΙΣ ΦΟΡΟΚΑΡΤΑΣ

Η κάρτα αποδείξεων θα διανέμεται δωρεάν, αλλά η κυβέρνηση δημιουργεί τζίρο (π.χ. από την έκδοση των πλαστικών καρτών, από τα sms μέσω των οποίων θα ενεργοποιούνται οι κάρτες) που θα πληρώσουν οι τράπεζες. Ουσιαστικά, ο πολίτης έχει σχετικά περιορισμένο όφελος, αφού η χρήση της κάρτας είναι προαιρετική. Δηλαδή πρέπει ούτως ή άλλως να συγκεντρώνονται και οι αποδείξεις. Επίσης προβλέπεται πως για κάθε ΑΦΜ μπορούν να εκδοθούν τρεις διαφορετικές κάρτες.

Όσοι ασχολούνται με την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής προσπάθησαν να εξηγήσουν πως τα μεγάλα καταστήματα (που διαθέτουν τα περισσότερα μηχανήματα για να «διαβάζουν» τις συγκεκριμένες κάρτες αποδείξεων) εκδίδουν ούτως ή άλλως αποδείξεις. Το πρόβλημα, λένε, οφείλεται στα μικρότερα καταστήματα και σε επαγγελματίες (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, κ.λπ.) που ούτε κόβουν αποδείξεις ούτε διαθέτουν μηχανήματα για να περάσουν την απόδειξη στην κάρτα. Κανένας όμως δεν μπορεί να φανταστεί ηλεκτρολόγο που θα κυκλοφορεί με μηχανήμα (POS) για να περνάει αποδείξεις.

Νομικά προβλήματα αλλά και παραβίαση προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με πληροφορίες, μπορούν να εμφανιστούν, όπως αναφέρει η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα στην εισαγωγή ηλεκτρονικής κάρτα συναλλαγών από το υπουργείο Οικονομικών.

Στην ηλεκτρονική κάρτα συναλλαγών θα υπάρχουν όλες οι συναλλαγές των φορολογουμένων και ο ΦΠΑ. Η κάρτα, θα χρησιμοποιείται σε κάθε συναλλαγή και θα απαλλάξει τους πολίτες από την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, έκρινε ότι η πρόβλεψη και εφαρμογή της ηλεκτρονικής κάρτας συναλλαγών έπρεπε να γίνει με νόμο και όχι με υπουργική απόφαση όπως έγινε. Ειδικότερα, έπρεπε τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας των στοιχείων να γίνουν με νόμο και εν συνεχεία η υπουργική απόφαση να καθόριζε τις τεχνικές λεπτομέρειες.

Ακόμη, παραβιάζει τα προσωπικά δεδομένα των φορολογουμένων, καθώς και θα γίνεται ταυτοποίηση των αγορών με τους φορολογούμενους και θα δημιουργείται το φορολογικό προφίλ των πολιτών. Επίσης, οι αγορές από τους φορολογούμενους, έχει ως συνέπεια τα προσωπικά τους δεδομένα, να παραμένουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε βάση δεδομένων και υπάρχει κίνδυνος να γίνεται από τρίτους επεξεργασία για άλλους σκοπούς.

Τέλος, από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, θα προταθεί να γίνει διαχωρισμός του ΦΠΑ από τη ηλεκτρονική κάρτα συναλλαγών και τα στοιχεία από την κάρτα αγορών ετησίως να γνωστοποιούνται μαζί με τη φορολογική δήλωση.

Ένας άλλος κίνδυνος της θέσπισης μιας τέτοιας κάρτας είναι η δυνατότητα για την απάτη ταυτότητας (identity theft), το οποίο είναι συχνό φαινόμενο στις χώρες που έχουν θεσπίσει τα συστήματα ηλεκτρονικής αναγνώρισης να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από κάρτες παρόμοιες με τις κάρτες της UEC.

Όμως, εισάγοντας μια τέτοια κάρτα που θα περιέχει λεπτομερή στοιχεία για τους πολίτες, αυτοί εκτίθενται σε αυξημένο κίνδυνο της κλοπής της ταυτότητάς τους.

Η απάτη ταυτότητας (ID fraud), μπορεί να γίνει πρόβλημα, καθώς οι χώρες συνεχίζουν να κινούνται προς τις ηλεκτρονικές ταυτότητες. Πολλές χώρες δεν σκέφτονται προσεκτικά για την ασφάλεια και τις επιπτώσεις στην προσωπική ζωή πριν προχωρήσουν σε ένα τέτοιο σύστημα. Η Ρωσία έχει τρία χρόνια στην διαθεσή της, για να διασφαλίσει ότι το σύστημα των ταυτοτήτων θα είναι όσο πιο ασφαλές γίνεται. Εάν οι κυβερνήσεις ασχολούνται μόνο με τη διαλειτουργικότητα του συστήματος μεταξύ πολλών φορέων, τότε αυτό οδηγεί στην παράβλεψη κινδύνων ασφαλείας, βλάπτοντας τους ίδιους τους ανθρώπους που επιδιώκουν να προστατεύσουν.

5.4 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ

Ένας σύγχρονος και διαδεδομένος τρόπος συναλλαγών, η γνωστή μορφή του λεγόμενου πλαστικού χρήματος, είναι οι πιστωτικές κάρτες. Εκδίδονται από πιστωτικούς οργανισμούς με αποδοχή και αναγνώριση και εξασφαλίζουν στους κατόχους τους τη δυνατότητα αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς να απαιτείται άμεση καταβολή της αξίας τους. Η πιστωτική κάρτα έχει τη μορφή μιας πλαστικής κάρτας η οποία φέρει στη μια πλευρά της με ανάγλυφα στοιχεία τον αριθμό μητρώου και το ονοματεπώνυμο του κατόχου της, τη λήξη ισχύος της, καθώς και το πιστωτικό κατάστημα το οποίο τη χορήγησε. Στην άλλη πλευρά συνήθως υπάρχει η μαγνητική ταινία, θέση για την υπογραφή του κατόχου της και ο λογότυπος του οργανισμού που την εξέδωσε.

Αυτή η μορφή του λεγόμενου πλαστικού χρήματος, δηλαδή σύγχρονου και διαδεδομένου τρόπου συναλλαγών, παρέχει τη δυνατότητα αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών χωρίς άμεση εκταμίευση μετρητών για πληρωμή της αξίας τους. Οι πιστωτικές κάρτες εκδίδονται κυρίως από πιστωτικά ιδρύματα (π.χ. τράπεζες) και μεταξύ άλλων η χρήση τους παρέχει και το ακόλουθο πλεονεκτήματα: λειτουργούν, ως κάρτες ηλεκτρονικών συναλλαγών και παρέχουν την δυνατότητα στους κατόχους τους να διενεργούν τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών

Μηχανών (ΑΤΜ), όπως αναλήψεις, καταθέσεις, μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό κ.ά.

Τα τελευταία χρόνια η μεγάλη διάδοση των πιστωτικών καρτών και ο τραπεζικός ανταγωνισμός έχουν οδηγήσει σε μια συνεχή επέκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών, διευρύνοντας έτσι την κλασική λειτουργία της κάρτας ως μέσου πληρωμών. Έτσι, προστέθηκαν ασφαλιστικές καλύψεις (ταξιδιωτική ασφάλιση, ιατρική και νομική βοήθεια), καταρτίστηκαν ειδικά προγράμματα συνεργασίας τραπεζών με επιχειρήσεις, ώστε να παρέχονται εκπτώσεις για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, και τελευταία άρχισαν να εφαρμόζονται προγράμματα σύνδεσης πιστωτικών καρτών με οργανισμούς, σωματεία, λέσχες, φιλανθρωπικές ή οικολογικές οργανώσεις κ.ά. Η προσπάθεια αυτή εμπλουτισμού των πιστωτικών καρτών με στοιχεία που δεν σχετίζονται άμεσα με την κύρια λειτουργία της αποσκοπεί κυρίως στη διεύρυνση της πελατείας του τραπεζικού φορέα, στην εξυπηρέτηση και ικανοποίηση του πελάτη και στην προβολή του συνεργαζόμενου φορέα (π.χ. ποδοσφαιρικό ή φιλανθρωπικό σωματείο).

5.4.1 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Η πιστωτική κάρτα παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα να πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών χωρίς άμεση καταβολή της αξίας τους, μέσα βέβαια στα πιστωτικά όρια της, από επιχειρήσεις που είναι συμβεβλημένες με τον τραπεζικό οργανισμό που την εξέδωσε. Η δυνατότητα αυτή για ορισμένες κάρτες επεκτείνεται και στο εξωτερικό, ενώ άλλες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για απεριόριστο όριο αγορών, με μόνη προϋπόθεση τη μηνιαία εξόφληση του λογαριασμού. Επίσης, με την πιστωτική κάρτα παρέχεται η δυνατότητα ανάληψης μετρητών 24 ώρες το 24ωρο, ανάλογα βέβαια με το ύψος του πιστωτικού ορίου. Το μηνιαίο όριο ανάληψης μετρητών κλιμακώνεται ανάλογα με το πιστωτικό όριο που έχει ο κάτοχος της κάρτας.

Ακόμη, η πιστωτική κάρτα ως κάρτα ηλεκτρονικών συναλλαγών παρέχει στον κάτοχό της τη δυνατότητα να διενεργεί τραπεζικές πράξεις μέσω των Αυτόματων Ταμειολογιστικών Μηχανών (ΑΤΜ) με συνδεδεμένους τραπεζικούς λογαριασμούς, προσωπικών του ή κοινών, τους οποίους δήλωσε στην αίτησή του ότι επιθυμεί να κινεί. Δηλαδή μέσω των μηχανών αυτόματης εξυπηρέτησης, τις οποίες διαθέτουν σε

ευρύ συνήθως δίκτυο οι τράπεζες, ο κάτοχος της πιστωτικής κάρτας μπορεί να πραγματοποιεί αναλήψεις, καταθέσεις, μεταφορά ποσών από λογαριασμό σε λογαριασμό, εξόφληση της δόσης ή ακόμη να έχει ενημέρωση για το υπόλοιπο των λογαριασμών του ή της πιστωτικής του κάρτας. Εκτός, από αυτές τις κύριες δυνατότητες, παρέχεται και σειρά υπηρεσιών όπως είναι τα πλήρη πακέτα ασφαλιστικών καλύψεων (π.χ. ταξιδιωτική ασφάλιση, ασφάλιση τροχαίου δυστυχήματος κ.ά.), η δυνατότητα λήψης επιπρόσθετου συναλλάγματος για ταξίδια στο εξωτερικό, ευνοϊκά τουριστικά πακέτα με εκπτώσεις στις τιμές των ξενοδοχείων, σε ενοικιάσεις αυτοκινήτων κ.ά. Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις οι κάτοχοι πιστωτικών καρτών ενημερώνονται, μέσω ειδικών περιοδικών που τους αποστέλλονται, για προσφορές καταστημάτων κατά τις οποίες η εξόφληση των άμεσων αγορών που πραγματοποιούνται γίνεται ύστερα από το πέρας αρκετών μηνών ή με πολλές άτοκες μηνιαίες δόσεις (προγράμματα άτοκων δόσεων).

5.4.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει σχετική αίτηση και μετά την έγκριση ανοίγει ένα λογαριασμό στην εκδούσα τράπεζα για την αυτόματη εξόφληση του λογαριασμού της κάρτας. Η αίτηση συνοδεύεται από φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας, καθώς και φωτοτυπία του τελευταίου εκκαθαριστικού της εφορίας ή της τρέχουσας μισθοδοσίας. Προκειμένου να εγκρίνει την αίτηση η τράπεζα εκτιμά ένα σύνολο από κριτήρια, όπως το ύψος και η πηγή του εισοδήματος, η σταθερή επαγγελματική κατάσταση, η τυχόν προηγούμενη πελατειακή σχέση με την τράπεζα. Η κάθε πιστωτική κάρτα έχει ορισμένα όρια πίστωσης, υπάρχουν όμως και ορισμένες, οι οποίες χαρακτηρίζονται συνήθως ως "χρυσές", που έχουν ιδιαίτερα υψηλά πιστωτικά όρια και συνοδεύονται από ακόμη μεγαλύτερες παροχές, πιο ισχυρά ασφαλιστικά πακέτα και πολλά ιδιαίτερα προνόμια.

5.4.3 ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΚΑΡΤΑ VS ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΤΡΗΤΑ

Αξίζει να σημειωθούν τα παρακάτω:

1. ευκολία στις συναλλαγές σε περίπτωση που ο κάτοχός της δεν έχει ή δεν θέλει να έχει μαζί του μετρητά.
2. ασφάλεια στις συναλλαγές, γιατί ο κάτοχος της κάρτας δεν απαιτείται να έχει μαζί του μετρητά διακινδυνεύοντας να τα χάσει

3. εξασφάλιση περιόδου αρκετών ημερών (π.χ. 25 ή 40 ημέρες) χωρίς τόκο, από την ημερομηνία έκδοσης του λογαριασμού έως την ημερομηνία πληρωμής.

5.4.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Σε γενικές γραμμές οι πιστωτικές κάρτες μπορούν να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες: (1) εδώ ανήκουν όσες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στο εσωτερικό της χώρας, (2) οι κάρτες που η ισχύ τους επεκτείνεται και στο εξωτερικό, ενώ (3) ανήκουν οι κάρτες που χαρακτηρίζονται ως "χρυσές", "prestige" κ.ά. και οι οποίες παρέχουν υψηλά πιστωτικά όρια και συνοδεύονται συνήθως από προνόμια και παροχές όπως ισχυρά ασφαλιστικά πακέτα, νομική προστασία κ.ά.

5.4.4.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

Ο προσωπικός αριθμός αναγνώρισης ή P.I.N. (Personal Identification Number) είναι ο απόρρητος κωδικός αριθμός που ισοδυναμεί με την υπογραφή του κατόχου της κάρτας και ο οποίος είναι απαραίτητος σε συνδυασμό με την κάρτα για την πραγματοποίηση συναλλαγών. Ο αριθμός αυτός είναι και πρέπει να παραμένει αυστηρά προσωπικός. Ο κάτοχος της κάρτας πρέπει να τον φυλάσσει με πολύ μεγάλη προσοχή, να μην τον αναγράφει στην κάρτα του ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο και να καταστρέφει τα έντυπα στα οποία αυτός αναγράφεται.

5.4.4.2 ΚΟΣΤΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

Οι εκδότες πιστωτικών καρτών χρεώνουν τους κατόχους των καρτών για τις υπηρεσίες που τους παρέχουν με μια ετήσια συνδρομή, που κυμαίνεται ανάλογα με το είδος της κάρτας και τον εκδότη. Εκτός από τη δαπάνη αυτή υπάρχει και το ετήσιο συμβατικό επιτόκιο, με το οποίο δανειοδοτείται ο κάτοχος της κάρτας, καθώς και ο Ειδικός Φόρος Τραπεζικών Εργασιών (ΕΦΤΕ), που επιβαρύνει τους τόκους. Εκτός από τις επιβαρύνσεις αυτές, ο κάτοχος βαρύνεται συνήθως και με τα έξοδα αποστολής του μηνιαίου λογαριασμού ή και με άλλα διαχειριστικά έξοδα. Για να είναι σε θέση ο καταναλωτής να συγκρίνει τη συνολική Ετήσια Πραγματική Επιβάρυνση (ΕΠΕ) από κάρτα σε κάρτα, το Υπουργείο Εμπορίου έχει υποχρεώσει τους οργανισμούς έκδοσης πιστωτικών καρτών να αναγράφουν στη σύμβαση που

υπογράφει ο πελάτης, εκτός από τους όρους χορήγησης της κάρτας, και την ετήσια πραγματική επιβάρυνση.

5.4.5 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΚΑΡΤΩΝ

Έχοντας στην κατοχή του ένας πολίτης μια πιστωτική κάρτα θα πρέπει να γνωρίζει ότι υπάρχει περίπτωση να εμφανιστούν ορισμένοι κίνδυνοι. Συγκεκριμένα, αρκετοί είναι οι καταναλωτές εκείνοι οι οποίοι έχουν παραπονεθεί για τον ελλιπή έλεγχο της ταυτοπροσωπίας κατόχων και χρηστών καρτών από όργανα των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται αγορές προϊόντων με κάρτες που έχουν κλαπεί ή χαθεί, καθώς και για την ουσιαστική έλλειψη ενημέρωσης από τους υπαλλήλους των τραπεζών, οι οποίοι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν τονίζουν στους πελάτες την ευθύνη τους αλλά και τους κρίσιμους όρους του συμβολαίου.

5.5 ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΗΣ – ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Η πιο γνωστή μέθοδος είναι η χρήση μιας πιστωτικής κάρτας,. Παρόλ' αυτά, υπάρχουν και πάρα πολλοί άλλοι τρόποι για να πραγματοποιήσει κάποιος τις καταθέσεις και τις αναλήψεις. Παρακάτω ακολουθούν κάποιοι από τους κυριότερους ασφαλείς τρόπους συναλλαγών στο διαδίκτυο:

Πιστωτικές κάρτες:

Visa

Η Visa είναι μια ιδιωτική ένωση περισσότερων από 20.000 οικονομικών οργανισμών σε όλο τον κόσμο. Η εταιρεία δημιουργεί κοινά αποδεκτά πρότυπα και προδιαγραφές και προσφέρει την κορυφαία, παγκόσμια πλατφόρμα πληρωμών που λειτουργεί 24 ώρες την ημέρα για 365 μέρες το χρόνο. Όλες οι σοβαρές διαδικτυακές εταιρείες στοιχήματος και καζίνο είναι πιστοποιημένες από τη Visa και δέχονται πληρωμές μέσω του συστήματος της. Ένας ηλεκτρονικός κωδικός υπάρχει εκτυπωμένος πάνω σε κάθε πιστωτική κάρτα και οι συναλλαγές γίνονται με βάση αυτόν, πάντα ηλεκτρονικά.

Οι αμερικανικές τράπεζες μπλοκάρουν τις συναλλαγές με τις εταιρείες στοιχήματος και καζίνο για τους πολίτες της χώρας τους, ωστόσο οι Ευρωπαίοι

μπορούμε να χρησιμοποιούν τις πιστωτικές κάρτες της εταιρείας για να καταθέτουν χρήματα .

Mastercard

Η Mastercard προσφέρει τις υπηρεσίες της , σε 210 κράτη σε ολόκληρο τον κόσμο, διευκολύνοντας τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στις χώρες αυτές με ασφαλείς και γρήγορες υπηρεσίες. Τα περισσότερα online καζίνο και εταιρείες στοιχήματος προσφέρουν ως επιλογή την κατάθεση χρημάτων μέσω κάρτας Mastercard (εκτός από τις Η.Π.Α. όπως συμβαίνει και με τη Visa), αλλά η εταιρεία απαγορεύει την επιστροφή χρημάτων πίσω στην κάρτα.

Κάρτες Diners

Η κάρτα Diners Club αποτελεί συνεργάτη της Mastercard και γίνεται δεκτή όπου υπάρχει το λογότυπο της Mastercard. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη κάρτα Diners ακριβώς με τον ίδιο τρόπο με μια κάρτα Mastercard.

Κάρτες Visa Electron/Debit

Η Visa Electron και Visa Debit είναι γενικής χρήσης χρεωστικές κάρτες της Visa που δουλεύουν σχεδόν όπως η πιστωτική κάρτα Visa. Με τη διαφορά ότι κάθε συναλλαγή πρέπει να επιβεβαιώνεται ηλεκτρονικά, ενώ όλο το ποσό της συναλλαγής πρέπει να υπάρχει διαθέσιμο στον τραπεζικό λογαριασμό, ώστε να γίνει η συναλλαγή.

Moneybookers

Η εταιρεία Moneybookers προσφέρει ένα ηλεκτρονικό «πορτοφόλι» το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί, για να μεταφέρει χρήματα από την πιστωτική/ χρεωστική κάρτα σε κάποια διαδικτυακή εταιρεία στοιχήματος ή καζίνο. Η υπηρεσία Moneybookers προσφέρετε στα περισσότερες μεγάλες ιστοσελίδες τζόγου και αποτελεί μια γρήγορη και μπορούμε να πούμε την πιο ασφαλή μέθοδο κατάθεσης και ανάληψης.

Neteller

Η υπηρεσία Neteller είναι ένα ηλεκτρονικό «πορτοφόλι» και λειτουργεί με παρόμοιο τρόπο με την υπηρεσία Moneybookers ,προσφέροντας έναν ακόμη ασφαλή και γρήγορο τρόπο συναλλαγών στο διαδίκτυο.

Paysafecard

Η Paysafecard είναι μια προπληρωμένη κάρτα, η οποία δίνει την δυνατότητα να αγοραστούν υπηρεσίες και προϊόντα στο διαδίκτυο. Πλέον και στην Ελλάδα μπορείτε να βρείτε την κάρτα σε εκατοντάδες καταστήματα και περίπτερα. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, η κάρτα και για συναλλαγές σε δολάρια ή άλλα νομίσματα με την τρέχουσα ισοτιμία. Ένα μειονέκτημα του συγκεκριμένου τρόπου πληρωμής είναι ότι δεν φαίνονται πουθενά τα στοιχεία του πολίτη. Συνεπώς, όταν ζητήται μια ανάληψη χρημάτων από ένα διαδικτυακό site, θα πρέπει να τους πιστοποιεί τα στοιχεία και την ηλικία τους, αποστέλλοντάς τους αντίγραφο της ταυτότητάς τους. Επιπλέον θα πρέπει να βρεθεί και ένας άλλος τρόπος ανάληψης γιατί με την paysafecard γίνονται μόνο καταθέσεις.

Τραπεζική μεταφορά χρημάτων (wire transfer)

Η μεταφορά χρημάτων μέσω τραπεζής μπορεί να γίνει με την επίσκεψή στην τράπεζα όπου διατηρείται κάποιος λογαριασμός είτε από το σπίτι, είτε αν η τράπεζά διαθέτει σύστημα online home banking και αφού βέβαια έχει ο πολίτης προμηθευτεί από αυτή τους ανάλογους κωδικούς. Τα στοιχεία των λογαριασμών στους οποίους πραγματοποιούνται οι πληρωμές επιβεβαιώνονται και έτσι ο κίνδυνος απάτης στη συναλλαγή είναι περιορισμένος. Στη διεθνή ορολογία η μεταφορά χρημάτων με αυτό τον τρόπο ονομάζεται Wire Transfer ή EFT (Electronic Funds Transfer).

Western Union

Η Western Union είναι μια υπηρεσία μεταφοράς χρημάτων σε όλο τον κόσμο. Η υπηρεσία είναι διαθέσιμη σε πολλά σημεία της χώρας, ακόμη και στα τοπικά υποκαταστήματα των ΕΛ.ΤΑ. Συνολικά η εταιρεία διατηρεί περίπου 300.000 ανεξάρτητους συνεργάτες σε 200 χώρες και δραστηριοποιείται στην αγορά από το 1851 όταν πρωτοξεκίνησε ως εταιρεία τηλεγραφικών υπηρεσιών. Δυστυχώς οι συναλλαγές με τον τρόπο αυτό θα έχουν μια επιβάρυνση ως προμήθεια. Βέβαια η συναλλαγή με κάποια στοιχηματική εταιρεία δεν πραγματοποιείται άμεσα αλλά απαιτεί κάποιες ώρες ή και μέρες μέχρι να φτάσουν σε εκείνη τα χρήματα.

Επιταγή

Οι επιταγές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέσω συναλλαγής με κάποια στοιχηματική εταιρεία. Οι επιταγές εκδίδονται από κάποια συγκεκριμένη τράπεζα στο όνομα κάποιου πελάτη που χρησιμοποιεί την υπογραφή του, για να πιστοποιήσει την εγκυρότητά της. Ο τρόπος αυτός πληρωμής είναι ίσως ο πιο αργός, καθώς η επιταγή πρέπει να φτάσει στην εταιρεία, ή το αντίθετο, μέσω του ταχυδρομείου ή courier και στη συνέχεια να κατατεθεί σε κάποια τράπεζα που έχει ο πελάτης λογαριασμό προκειμένου αυτή να την εισπράξει από την τράπεζα που έχει εκδοθεί.

Paypal

Το Paypal είναι μια υπηρεσία ηλεκτρονικών πληρωμών στο διαδίκτυο και υπάρχει διαθέσιμη σε 190 χώρες σε όλο τον κόσμο. Η εταιρεία παρέχει 100% ασφάλεια χρημάτων σε περίπτωση μη εγκεκριμένων συναλλαγών από τον λογαριασμό του πελάτη. Ουσιαστικά χρησιμοποιείται σε πραγματικό χρόνο κάποια πιστωτική ή χρεωστική κάρτα, για να πραγματοποιήσει ο πελάτης τις συναλλαγές του, χωρίς όμως να είναι απαραίτητο να δώσει τα στοιχεία αυτών σε κάθε εταιρεία παρά μόνο στην Paypal. Αποτελεί μια εξαιρετική επιλογή κατάθεσης και ανάληψης χρημάτων. Ωστόσο δεν γίνεται δεκτή από πολλά online καζίνο και στοιχηματικές εταιρείες, λόγω των προβλημάτων που δημιουργούνται αν κάποιος χρήστης δεν δεχτεί κάποια συναλλαγή.

5.6 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Σε αυτή την παράγραφο, θα πρέπει να γίνει γνωστό, ότι νέα προϊόντα της δημοφιλούς σειράς εφαρμογών xLINE στο χώρο της λογιστικής διαχείρισης, είναι τώρα διαθέσιμα στην αγορά μέσα από το Δίκτυο Συνεργατών της ALTEC.

Συγκεκριμένα, το xLINE Λογιστική Σουίτα διαθέτει τις εφαρμογές xLINE ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, xLINE ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ, xLINE ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑ και xLINE ΦΟΡΟΣ. Όλες οι εφαρμογές έχουν τα χαρακτηριστικά της τεχνολογικής πλατφόρμας ROADS, πάνω στην οποία βασίστηκαν και αναπτύχθηκαν οι πετυχημένες εφαρμογές ERP ATLANTIS και xLINE.

Οι νέες εφαρμογές του XLINE Λογιστική Σουίτα αξιοποιούν τη μεγάλη εμπειρία που διαθέτει η Altec στην ανάπτυξη διαχειριστικών λογιστικών εργαλείων, η οποία προέρχεται από χιλιάδες ή ήδη από εγκατεστημένες εφαρμογές.

Οι εφαρμογές διαθέτουν σύγχρονο, φιλικό, γραφικό περιβάλλον εργασίας ,ενώ παράλληλα αξιοποιούν όλες τις δυνατότητες που προσφέρει η νέα τεχνολογία, όπως χρήση των γνωστών βάσεων δεδομένων (MSQL Server, Oracle), έγκαιρη παραλαβή όλων των νέων εκδόσεων (Live Update), κλπ. Στις επιμέρους εφαρμογές αξιοποιούνται επίσης νέα εργαλεία, που δίνουν νέες δυνατότητες, όπως ενσωμάτωση εικόνων εντύπων και εκτύπωσή τους με στοιχεία μέσα από την εφαρμογή.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ,ότι οι νέες εφαρμογές διαθέτουν μια σειρά από νέες λύσεις σε σχέση με τη διαχείριση θεμάτων, όπως η περιοδική δήλωση του Φ.Π.Α. στα ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ η οποία έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνει τη δυνατότητα στους χρήστες, όταν δεν διαθέτουν τις αναλυτικές εγγραφές, να καταχωρούν συνολικά στοιχεία και να την εκτυπώνουν (ο υπολογισμός πραγματοποιείται από την εφαρμογή). Μία άλλη νέα λύση είναι η ενσωμάτωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας στη μισθοδοσία με τρόπο πρακτικό και χρήσιμο, δυνατότητα ιδιαίτερα σημαντική για τους χρήστες της εφαρμογής.

Η Altec διατηρεί όλες τις διαδικασίες που αφορούν τη σωστή λειτουργία των εφαρμογών, εμπλουτίζοντας και ανανεώνοντας διαρκώς τα σχετικά στοιχεία και έντυπα. Με τον τρόπο αυτό, οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα ανανέωσης ,για να παρακολουθούν εύκολα και γρήγορα όλες τις τροποποιήσεις που προκύπτουν από τις αλλαγές στη νομοθεσία.⁴²

5.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Είναι γνωστό πως,το μηχανογραφικό σύστημα κάθε επιχείρησης αποτελεί τη βάση για τη διαχείριση του συνόλου των καθημερινών εργασιών. Σε ένα περιβάλλον που συνεχώς εξελίσσεται, γίνεται επιτακτική η ανάγκη ύπαρξης λογισμικού που θα προσφέρει υψηλή ποιότητα,αξιοπιστία και εξαιρετική ευχρηστία.

---

⁴² Δ.Κούης, Μ.Δενδρινός, 2010

Το ΚΕΦΑΛΑΙΟ ,είναι το πρόγραμμα που δημιούργησε η Altec με επίκεντρο την κάθε μεμονωμένη επιχείρηση. Αναπτύσσεται παράλληλα με αυτή και χαρακτηρίζεται από τεχνογνωσία και εξειδίκευση πάνω σε θέματα ολοκληρωμένων μηχανογραφικών λύσεων.

Λειτουργικά πλεονεκτήματα

Το ΚΕΦΑΛΑΙΟ αξιοποιεί πλήρως όλες τις δυνατότητες των σύγχρονων υπολογιστών και λειτουργικών συστημάτων εξασφαλίζοντας αξιοπιστία και ταχύτητα. Παράλληλα, χρησιμοποιεί πολλές και διαφορετικές τεχνολογίες, για να δώσει τις πιο γρήγορες λύσεις στα πιο σύνθετα προβλήματα.

Ενσωματώνει πλήρως την τεχνολογία Client/Server, παρέχοντας τη δυνατότητα on-line σύνδεσης των υποκαταστημάτων και των απομακρυσμένων σταθμών εργασίας. Επίσης, χαρακτηρίζεται από την ευέλικτη και ανοικτή αρχιτεκτονική του, παρέχοντας δυνατότητες σύνδεσης με πλήθος εφαρμογών λογισμικού και εφαρμογών γραφείου (Microsoft Office).

Επιπλέον, υποστηρίζει την on-line διασύνδεση με τη μεγαλύτερη γκάμα ταμειακών μηχανών και συστημάτων από οποιαδήποτε άλλη εφαρμογή. Ακόμη, υποστηρίζει το σχεδιασμό και εκτέλεση σεναρίων με σκοπό την ανταλλαγή δεδομένων ανάμεσα στο κεφάλαιο και σε βάσεις δεδομένων (Microsoft MSDE ή SQL Server και Oracle). Τέλος, υποστηρίζει την αυτόματη διαδικασία μεταφοράς δεδομένων (Data Migration) είτε από άλλες εφαρμογές είτε προς τα ERP xLINE και ATLANTIS. Δηλαδή, παρέχει διαρκή επικοινωνία και υποστήριξη στους χρήστες μέσω πρωτοποριακών διαδικτυακών (Internet) υπηρεσιών (e-Services, e-Support, Live Update).⁴³

---

⁴³ Δ.Κούης, Μ.Δενδρινός, 2010

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Με τον όρο ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-government) χαρακτηρίζεται η εισαγωγή και η εφαρμογή των τεχνολογιών της πληροφορικής και των υπολογιστών στη δημόσια διοίκηση. Είναι επίσης, και οι νέες διοικητικές πρακτικές, τις οποίες οι τεχνολογίες αυτές εισήγαγαν. Ο όρος αυτός δημιουργήθηκε με τις διοικητικές πρακτικές, σύμφωνα με τις οποίες τοποθετείται το επίθετο ηλεκτρονικό-e με σκοπό να δώσει έμφαση στον ηλεκτρονικό τρόπο παραγωγής και διανομής των υπηρεσιών (ηλεκτρονικό εμπόριο, ηλεκτρονικό επιχειρείν, ηλεκτρονική μάθηση).

Αξίζει να σημειωθεί πώς υπάρχουν, δύο φιλοσοφικές αντιλήψεις σχετικά με την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Για μερικούς η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση είναι «η εφαρμογή εργαλείων και τεχνικών του ηλεκτρονικού εμπορίου στη λειτουργία της διακυβέρνησης». Αυτή η αντίληψη εστιάζει στη πρακτική αποδοτικότητα και στη μείωση του κόστους, όπως αυτές μπορούν για παράδειγμα να προέλθουν από την ηλεκτρονική κατάθεση της φορολογικής δήλωσης και τον ηλεκτρονικό εφοδιασμό. Επίσης επικρατεί η αντίληψη πώς, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση έχει τη δύναμη να «βελτιώσει τη δημοκρατική συμμετοχή». Η αντίληψη αυτή εστιάζει σε πρωτοβουλίες που θα φέρουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των διάφορων μορφών διακυβέρνησης και του πολίτη σε νέα επίπεδα.

6.1 ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Τα κύρια σημεία που εξάγονται από τις πρωτοβουλίες που είδαμε υπαγορεύουν την ανάγκη για:

1. Όραμα και πραγματική δέσμευση από όσους εμπλέκονται
2. Διοικητική δέσμευση για αναδιοργάνωση της υποδομής και επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο
3. Ξεκίνημα σε μικρή κλίμακα, από την εμπειρία των απλών χρηστών, και κατόπιν γρήγορη ανάπτυξη για την κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών

Οι βασικές προϋποθέσεις αφορούν:

1. Στη βελτιστοποίηση της διοικητικής λειτουργίας
2. Στη μείωση του διαχειριστικού κόστους
3. Στη μείωση των σφαλμάτων
4. Στην αύξηση της αποδοτικότητας όλων των εμπλεκομένων
5. Στη βελτίωση της διαδραστικότητας με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις
6. Στην προστασία των δημόσιων πόρων από ηλεκτρονικές επιθέσεις
7. Στην εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας (οι υπηρεσίες να λειτουργούν σε οποιαδήποτε πλατφόρμα) σε πανευρωπαϊκό επίπεδο
8. Στην ανάπτυξη πολλών διαφορετικών καναλιών επικοινωνίας
9. Στη δημιουργία πολλών Δημόσιων Σημείων Πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Public Internet Access Points - PIAPs)⁴⁴

6.1.1 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η Ευρώπη χρειάζεται ένα καθαρό και φιλόδοξο όραμα, με πρακτική εφαρμογή στην καθημερινή ζωή των πολιτών και των επιχειρήσεων. Για την υλοποίηση αυτού του οράματος θα πρέπει ωστόσο να τεθούν κάποιες αρχές. Το Ευρωπαϊκό eGovernment θα πρέπει μεταξύ άλλων να βασίζεται στα εξής:

1. Στο επίκεντρο οι τελικοί χρήστες-η κοινωνία: Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση θα πρέπει να καθοδηγείται αποκλειστικά από τις ανάγκες της κοινωνίας που υπηρετεί (τους πολίτες ως άτομα ή ομάδες πολιτών και τις επιχειρήσεις).
2. Επανασχεδιασμός της διοικητικής λειτουργίας: Προκειμένου η διακυβέρνηση να γίνει αποτελεσματικότερη και να υπάρξει εκσυγχρονισμός της ανάπτυξης.
3. Η τεχνολογία είναι μέσο, όχι αυτοσκοπός: Η χρήση των ΤΠΕ αφορά στην υποστήριξη των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, δηλαδή να παρέχει η τεχνολογία τα απαραίτητα εργαλεία για την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού, όχι στην υποκατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού των δημόσιων υπηρεσιών και στη δημιουργία μιας απρόσωπης διακυβέρνησης.
4. E-Government - Παροχή εξατομικευμένων κυβερνητικών υπηρεσιών: Εφαρμογή διαδραστικών (interactive) μηχανισμών που θα επιτρέπουν την

---

⁴⁴ Α.Πομπόρτσας, 2006

παροχή των υπηρεσιών. Για παράδειγμα, θα αναγνωρίζουν και θα εξυπηρετούν το χρήστη ακόμη κι αν αλλάξει χώρα διαμονής.

5. Διαθεσιμότητα οποτεδήποτε, από οπουδήποτε, για οποιαδήποτε υπηρεσία: Πολυκάναλη πρόσβαση σε οποιαδήποτε ηλεκτρονική υπηρεσία από οποιαδήποτε συσκευή (επιτραπέζιο ή φορητό Η/Υ, PDA, κινητό τηλέφωνο κ.λπ.), από οποιοδήποτε σημείο (εντός και εκτός Ευρώπης).
6. Συνεργασία υψηλού επιπέδου και τεχνολογική ολοκλήρωση: Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση θα πρέπει να οδηγείται αποκλειστικά από τις ανάγκες της κοινωνίας που υπηρετεί (τους πολίτες ως άτομα ή ομάδες πολιτών και τις επιχειρήσεις).

6.2 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Σκοπός του νόμου αυτού είναι:

1. Η αναγνώριση του δικαιώματος των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με την χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).
2. Η ρύθμιση της χρήσης των ΤΠΕ από τους φορείς του δημόσιου τομέα μέσα στο πλαίσιο για τις ανάγκες της λειτουργίας τους και την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων και συναλλαγών τους.

Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται:

1. Ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων από τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ,
2. Ως προς την επικοινωνία και συναλλαγή μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ,
3. Ως προς την επικοινωνία και συναλλαγή με χρήση ΤΠΕ μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα και των φυσικών προσώπων ή Ν.Π.Ι.Δ.,

4. Ως προς την πρόσβαση των φυσικών προσώπων ή Ν.Π.Ι.Δ. σε δημόσια έγγραφα και τη διάθεσή τους για περαιτέρω χρήση με χρήση ΤΠΕ.

Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται και στην περίπτωση που μέρος της έκδοσης ή διεκπεραίωσης πράξης ή ενέργειας, της επικοινωνίας ή της συναλλαγής πραγματοποιείται χωρίς χρήση ΤΠΕ. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται σε εκείνα τα στάδια της πράξης, ενέργειας, επικοινωνίας ή συναλλαγής, τα οποία πραγματοποιούνται με χρήση ΤΠΕ.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου σημειώνονται τα εξής:

1. Αναγνωριστικά: οι προσωπικοί αριθμοί του πολίτη, όπως αυτοί τηρούνται διακριτά στα επί μέρους μητρώα των πληροφοριακών συστημάτων του δημόσιου τομέα.
2. Αρχή Εγγραφής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: η λειτουργία της είναι αρμόδια για τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων και για την πιστοποίηση της ταυτότητας ενός προσώπου που ζητά να εγγραφεί σε κάποια ηλεκτρονική υπηρεσία.
3. Αρχή Πιστοποίησης: η λειτουργία της, είναι αρμόδια για την τεχνική διαχείριση των ψηφιακών πιστοποιητικών για ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους.
4. Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων: ένα οργανωμένο πλαίσιο από έννοιες, αντιλήψεις, αρχές, πολιτικές, διαδικασίες, τεχνικές και μέτρα που απαιτούνται για να προστατέψουν τα στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ), αλλά και το σύστημα ολόκληρο, από κάθε σκόπιμη ή τυχαία απειλή.
5. Ασφάλεια Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών - ΤΠΕ: η ασφάλεια της τεχνολογικής υποδομής των ΠΣ, συμπεριλαμβανομένων και των επικοινωνιακών υπο-συστημάτων του.
6. Ασφάλεια Πληροφοριών - δεδομένων: η ασφάλεια των πληροφοριών και δεδομένων που διακινούνται, υποβάλλονται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται στα στοιχεία του ΠΣ.
7. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα: κάθε πληροφορία που αφορά ένα φυσικό πρόσωπο, η ταυτότητα του οποίου είναι προσδιορισμένη ή μπορεί να προσδιοριστεί.

8. Διαπιστευτήρια: εδώ παρουσιάζεται, το πρόσωπο που είναι χρήστης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προκειμένου να αποδείξει την ταυτότητά του.
9. Εγγραφή: η διαδικασία που συνίσταται στη δήλωση της βούλησης να γίνεται χρήση μιας υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, στην υποβολή τυχόν δικαιολογητικών και νομιμοποιητικών εγγράφων και στην παροχή αναγνωριστικών.
10. Επιβεβαίωση ταυτότητας (Αυθεντικοποίηση): η διαδικασία πιστοποίησης και επιβεβαίωσης της ταυτότητας των φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία είναι χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και επικοινωνούν - συναλλάσσονται με φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ, που βασίζεται στα διαπιστευτήρια που κατέχουν και με την οποία αναγνωρίζεται και επιβεβαιώνεται η ορθότητα της ταυτότητας ενός προσώπου.
11. Ευρετηρίαση: η δημιουργία υποδομής για την ταχεία αναζήτηση πληροφοριών και δεδομένων σε ένα αρχείο ή συλλογή πληροφορίας και εγγράφων.
12. Ηλεκτρονικό αρχείο: κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων ή εγγράφων, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια και υποβάλλονται σε επεξεργασία με χρήση ΤΠΕ.
13. Ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων: Το σύνολο των ενεργειών που πραγματοποιούνται με χρήση ΤΠΕ και που αποσκοπούν στην καταχώριση, πρωτοκόλληση, οργάνωση, ταξινόμηση και συντήρηση των εγγράφων που δημιουργήθηκαν από τους φορείς δημόσιου τομέα ή των εγγράφων που περιήλθαν σε αυτούς από τρίτους.
14. Ηλεκτρονικό έγγραφο: κάθε μέσο, το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστικό - πληροφοριακό σύστημα, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν μπορούν να αναγνωστούν άμεσα, όπως και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό, στο οποίο εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον το περιεχόμενο επιφέρει έννομες συνέπειες ή προορίζεται ή είναι πρόσφορο να αποδείξει γεγονότα που μπορούν να έχουν έννομες συνέπειες.

15. Ηλεκτρονική πληρωμή: η καταβολή χρηματικού ποσού που διενεργείται με χρήση ΤΠΕ και παρέχει τη δυνατότητα απόδειξης της διενέργειας αυτής, ανεξάρτητα από το μέσο πληρωμής.
16. Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο: Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο είναι το πληροφοριακό σύστημα που εξυπηρετεί τη συλλογή, καταγραφή και διανομή των διακινούμενων εγγράφων με όποιο μέσο κι αν αυτά παράγονται, καταχωρίζονται ή διακινούνται.
17. Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: κάθε μήνυμα με κείμενο, φωνή, ήχο ή εικόνα που αποστέλλεται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών, το οποίο μπορεί να αποθηκεύεται στο δίκτυο ή στον τερματικό εξοπλισμό του παραλήπτη έως ότου παραληφθεί από αυτόν.
18. Ηλεκτρονική υπογραφή: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας.
19. Πιστοποιητικό: ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του.
20. Πολιτική Ασφάλειας: δήλωση που περιγράφει τις στρατηγικές, επιλογές, προτεραιότητες, διαδικασίες και μέτρα της διοίκησης του φορέα σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών και δεδομένων, ασφάλειας τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών και γενικότερα ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων. Με τη δήλωση αυτή καθορίζονται οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες καθεμιάς από αυτών που συμμετέχουν στο πληροφοριακό σύστημα για την εφαρμογή των επιλεγμένων διαδικασιών και μέτρων ασφάλειας.
21. Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή: ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον έλεγχο του και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των δεδομένων.
22. Ταυτοποίηση: οποιαδήποτε μέθοδος που χρησιμοποιεί το πρόσωπο που είναι χρήστης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη δήλωση και αναγνώριση της ταυτότητάς του με την πρόσβαση σε μια ηλεκτρονική υπηρεσία και η οποία βασίζεται στο αναγνωριστικό που κατέχει.

23. Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: υπηρεσίες που συνίστανται στην παραγωγή, διακίνηση και διαχείριση πληροφοριών, δεδομένων και ηλεκτρονικών εγγράφων και στην παροχή υπηρεσιών από φορείς του δημόσιου τομέα ή στην πραγματοποίηση συναλλαγών με αυτούς τους φορείς με χρήση ΤΠΕ.
24. Υπηρεσία χρονοσήμανσης: η δημιουργία των απαραίτητων τεκμηρίων για ένα σύνολο δεδομένων σε ψηφιακή μορφή, έτσι ώστε να μπορεί να αποδειχθεί ότι τα δεδομένα αυτά υπήρχαν σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
25. Υποστηρικτικές τεχνολογίες: ΤΠΕ, όπως υλικό υπολογιστή, λογισμικό, εφαρμογές, εργαλεία ανάπτυξης, και βοηθήματα, για άτομα με αναπηρία γενικά ή και εξειδικευμένα για συγκεκριμένους τύπους αναπηρίας.
26. Φορείς του δημόσιου τομέα: οι κρατικές αρχές, κεντρικές και περιφερειακές, αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα νομικά πρόσωπα και επιχειρήσεις αυτών.
27. Φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα: α) τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους και β) οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3429/2005.⁴⁵

Χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: είναι τα φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ως χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης περιλαμβάνονται και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων δημόσιου τομέα που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους.

6.2.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Οι φορείς του δημόσιου τομέα παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με σεβασμό του δικαιώματος προστασίας δεδομένων προσωπικού

---

⁴⁵ Α.Πομπόρτσας, 2006

χαρακτήρα και της ιδιωτικότητας των φυσικών προσώπων. Κατά το σχεδιασμό, διαμόρφωση και προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, γίνεται αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στην ιδιωτικότητα και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο σχεδιασμός, η διαμόρφωση και η προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πρέπει να γίνεται, λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και την ανάγκη διαμόρφωσης των συστημάτων και υπηρεσιών κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επεξεργασία όσο το δυνατόν λιγότερων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όπου ο παρών νόμος απαιτεί τη συγκατάθεση του προσώπου για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η σχετική δήλωση μπορεί να δίδεται και με χρήση ΤΠΕ.

Τα φυσικά πρόσωπα και τα Ν.Π.Ι.Δ. μέσω των εκπροσώπων τους μπορούν να διατυπώνουν παρατηρήσεις και προτάσεις σχετικές με τη λειτουργία των φορέων του δημόσιου τομέα και την παροχή υπηρεσιών από αυτούς, ιδίως με χρήση ΤΠΕ. Οι φορείς του δημόσιου τομέα επεξεργάζονται, αξιολογούν και αξιοποιούν τις παρατηρήσεις και προτάσεις για τη βελτίωση της οργάνωσης και της παροχής υπηρεσιών από αυτούς.

Για το σκοπό αυτόν ιδρύεται και λειτουργεί δικτυακός τόπος υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ορίζονται τα πρότυπα, οι προδιαγραφές, οι διαδικασίες για την ίδρυση και λειτουργία.

Τα φυσικά πρόσωπα και τα Ν.Π.Ι.Δ. έχουν δικαίωμα να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ και ιδίως να κάνουν χρήση ηλεκτρονικών πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων προκειμένου να χρησιμοποιούν προσφερόμενες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να λαμβάνουν και να δίνουν πληροφορίες, να έχουν πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, να καταθέτουν αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά ή άλλα έγγραφα και να λαμβάνουν διοικητικά ή άλλα έγγραφα που απευθύνουν σε αυτά οι φορείς του δημόσιου τομέα.

Τα φυσικά πρόσωπα και τα Ν.Π.Ι.Δ. έχουν δικαίωμα να επιλέξουν μεταξύ των διαθέσιμων μέσων και τρόπων επικοινωνίας και συναλλαγής με τους φορείς του δημόσιου τομέα. Η επιλογή του τρόπου επικοινωνίας ή συναλλαγής δηλώνεται κατά την έναρξη της επικοινωνίας ή συναλλαγής με τον φορέα του δημόσιου τομέα

και μπορεί να μεταβάλλεται από το συναλλασσόμενο με τον φορέα του δημόσιου τομέα πρόσωπο σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, εφόσον υπάρξει έγκαιρη και σαφής δήλωση της μεταβολής της προηγούμενης επιλογής. Οι υπάλληλοι των φορέων του δημόσιου τομέα και ιδίως οι υπάλληλοι των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών εξυπηρετούν κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο που αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τις ΤΠΕ για την επικοινωνία και συναλλαγή του με φορείς του δημόσιου τομέα.

Ο φορέας του δημόσιου τομέα που επικοινωνεί ή συναλλάσσεται με φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. μπορεί, και σε εξαιρετικές περιστάσεις, να μεταβάλλει τον τρόπο επικοινωνίας ή συναλλαγής, εφόσον αυτό επιβάλλεται από τις σημαντικές οργανωτικές ανάγκες και τα συναλλασσόμενα με αυτόν πρόσωπα ενημερώνονται εγκαίρως και σαφώς για τη μεταβολή του τρόπου επικοινωνίας ή συναλλαγής.

Με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού μπορεί να προσδιορίζεται η επικοινωνία ή συναλλαγή με χρήση ΤΠΕ ως μοναδικός τρόπος επικοινωνίας ή συναλλαγής, εφόσον οι φορείς του δημόσιου τομέα, των οποίων εποπτεύει, απευθύνεται ή συναλλάσσεται με Ν.Π.Ι.Δ., ενώσεις προσώπων ή φυσικά πρόσωπα που λόγω της φύσης τους, των τεχνικών και οικονομικών δυνατοτήτων τους και του πεδίου δραστηριότητάς τους . Όστε να έχουν πρόσβαση σε ΤΠΕ και στη χρήση αυτών.

6.3 ΦΟΡΕΙΣ – ΧΡΗΣΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τηρώντας τις αρχές της νομιμότητας, της διοίκησης και της διαφάνειας.
2. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στον παρόντα νόμο, μεριμνώντας για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων που υποστηρίζουν τις υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την πρόσβαση σε αυτές. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι υπηρεσίες ή οι

κατηγορίες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχονται μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών-ΚΕΠ και των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης -ΕΚΕ, της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου και, κατά περίπτωση, άλλων πυλών ή τόπων πρόσβασης που ορίζονται ειδικά.

3. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μεριμνούν για την εγκυρότητα, νομιμότητα, ακεραιότητα, και ακρίβεια των πληροφοριών, στις οποίες τα συναλλασσόμενα με τον φορέα φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. έχουν πρόσβαση με χρήση ΤΠΕ.
4. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μεριμνούν για την ασφάλεια των πληροφοριών, των δεδομένων και των ηλεκτρονικών εγγράφων που παράγουν, χωρίζουν, τηρούν, διακινούν ή με οποιονδήποτε τρόπο διαχειρίζονται, καθώς και για την ασφάλεια των ΤΠΕ και των υπηρεσιών που παρέχουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε αυτούς.
5. Οι φορείς του δημόσιου τομέα διασφαλίζουν ότι η παροχή των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης γίνεται κατά τρόπο που υποστηρίζει και ενθαρρύνει, ιδίως με τεχνικά μέσα και με την επιλογή των κατάλληλων μορφών αδειών χρήσης, την πρόσβαση στην πληροφορία του δημόσιου τομέα και την περαιτέρω χρήση αυτής σε αυτά που ορίζονται στο ν. 3448/2006 και στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού.
6. Οι φορείς του δημόσιου τομέα οργανώνουν και χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά τρόπο ώστε να ενισχύουν την ανάπτυξη των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, καθώς και τη δυνατότητα των φυσικών προσώπων και Ν.Π.Ι.Δ. που κατοικούν ή ασκούν δραστηριότητες σε αυτές τις περιοχές να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ.
7. Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαμορφώνουν την πληροφόρηση και επικοινωνία , καθώς και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά τρόπο, ώστε αυτές να είναι φιλικές προς τον χρήστη, να διασφαλίζουν και να ενισχύουν την ισότητα ως προς την πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες πρόσβασης ορισμένων ομάδων ή ατόμων και ιδίως των ατόμων με αναπηρία.
8. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η διαμόρφωση και προμήθεια των αντίστοιχων πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με γνώμονα τη

διασφάλιση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρίες και τη δυνατότητα αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών από αυτά.

6.4 ΦΟΡΕΑΣ – ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ

1. Κάθε φορέας δημόσιου τομέα υποχρεώνεται να δημιουργεί και να διατηρεί δικτυακό τόπο με τις κατάλληλες εφαρμογές, ιδίως για την υποβολή αναφορών, δηλώσεων και αιτήσεων από τα συναλλασσόμενα με αυτόν φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. Η υποχρέωση αυτή εκπληρώνεται και με απλή φιλοξενία σχετικής με το συγκεκριμένο φορέα ιστοσελίδας σε δικτυακό τόπο που διαχειρίζεται ιεραρχικά η εποπτεύουσα αυτού αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι διατίθεται εμφανώς η διεύθυνση ηλεκτρονικής επικοινωνίας με το συγκεκριμένο φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης προσδιορίζονται οι γενικοί όροι και οι λειτουργικές προδιαγραφές, οι γενικοί όροι χρήσης, καθώς και οι γενικοί όροι ως προς την πολιτική ασφάλειας και την πολιτική προστασίας των δικτυακών τόπων που διατηρούν οι φορείς του δημόσιου τομέα.
2. Ο δικτυακός τόπος οφείλει να παρέχει με κάθε τρόπο τη δυνατότητα επικοινωνίας των φυσικών προσώπων και των Ν.Π.Ι.Δ. με τον φορέα του δημόσιου τομέα, ιδιαίτερα με τη διάθεση της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τη διαμόρφωση ειδικού χώρου για τη διατύπωση των ερωτημάτων κάθε ενδιαφερόμενου.
3. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα προσδιορίζει τους όρους και τα εργαλεία τήρησης του δικτυακού τόπου, τηρώντας τις αρχές της δημοσιότητας, της ποιότητας, της ασφάλειας, της προσβασιμότητας και της διαλειτουργικότητας. Στο δικτυακό τόπο περιλαμβάνονται τα στοιχεία του υπευθύνου τήρησης και του αναπληρωτή του και των στοιχείων επικοινωνίας αυτών.
4. Οι δικτυακοί τόποι που δημιουργούνται και τηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων είναι τόποι ελεύθερης και χωρίς περιορισμούς πρόσβασης, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον οικείο φορέα για λόγους διαφύλαξης κρατικού απορρήτου ή απορρήτου που προστατεύεται από διάταξη νόμου.

6.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Σε όλα τα κράτη μέλη έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά την ηλεκτρονική παροχή δημόσιων υπηρεσιών. Η μέση διαθεσιμότητά τους αυξήθηκε από 45% σε 65% μεταξύ Οκτωβρίου 2001 και Οκτωβρίου 2002.

Από την άποψη της παροχής υπηρεσιών στο κοινό, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση-eGovernment έχει ήδη αποδείξει τα πλεονεκτήματά της στην καθημερινή ζωή των πολιτών. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση καθιστά δυνατή όχι μόνον την ευκολότερη πρόσβαση στις πληροφορίες των δημόσιων αρχών, αλλά διευκολύνει επίσης σε μεγάλο βαθμό τις συναλλαγές των διοικουμένων με τη μείωση του χρόνου αναμονής. Εξάλλου, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ενθαρρύνει την άμεση επικοινωνία μεταξύ των διοικουμένων και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής. Οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα, αξιοποιώντας ιδίως τα ηλεκτρονικά φόρουμ, τους εικονικούς χώρους σύζητησεων και την ηλεκτρονική ψήφο, να υποβάλλουν άμεσα ερωτήσεις στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και να διατυπώνουν τη γνώμη τους σχετικά με τις πολιτικές που ασκεί το δημόσιο. Σήμερα, οι πύλες του Διαδικτύου με μονή κατεύθυνση, καθιστούν σταδιακά το πρότυπο για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών στο κοινό.

Όσον αφορά την προσφορά υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, η βελτίωση της παροχής ηλεκτρονικών διοικητικών υπηρεσιών επιφέρει αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Αυτό οφείλεται στη μείωση του κόστους των δημόσιων υπηρεσιών, αλλά και του κόστους συναλλαγής για τις επιχειρήσεις (χρόνος, πόροι).

Για παράδειγμα, η ηλεκτρονική διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων και του ΦΠΑ, καθώς και η ηλεκτρονική υποβολή των φορολογικών δηλώσεων, έχουν το πλεονέκτημα να επιταχύνουν τις διαδικασίες, ενώ παράλληλα βελτιώνουν την ποιότητα της διεκπεραίωσης. Οι προηγμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, από την άποψη της δυνατότητας δράσης και της προσφοράς συναλλαγών, έχουν αναπτυχθεί περισσότερο για τις υπηρεσίες που απευθύνονται στις επιχειρήσεις απ' ό,τι για τις υπηρεσίες προς το κοινό.

Σχετικά με τις υπηρεσίες μεταξύ των δημόσιων αρχών, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση καθιστά δυνατή την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, αλλά και των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας. Οι περιφερειακές και τοπικές δημόσιες αρχές είναι συχνά πολύ προηγμένες στον

τομέα της παροχής ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών. Η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο έχει εξάλλου προστεθεί σαν προτεραιότητα των Διαρθρωτικών Ταμείων - αντιπροσωπεύοντας περίπου το 30% των δαπανών για την κοινωνία της πληροφορίας στις περιφέρειες του στόχου 1 και περίπου το 20% στις περιφέρειες του στόχου 2.⁴⁶

6.6 ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Συγκεκριμένα επιτροπή έχει εντοπίσει ορισμένα θέματα προτεραιότητας, τα οποία θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιαίτερης παρακολούθησης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα εμπόδια για τη γενίκευση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

1. Πρόσβαση για όλους

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη γενίκευση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι να εξασφαλισθεί σε όλους πρόσβαση στις ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες. Το ζήτημα είναι πολύ σημαντικό, διότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος να δημιουργηθεί ψηφιακό χάσμα λόγω της άνιση πρόσβασης στις πληροφορίες και τις τεχνολογίες των πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση και η κατάρτιση έχουν ουσιώδη σημασία, προκειμένου να αποκτήσουν οι πολίτες τις αναγκαίες γνώσεις πληροφορικής, ώστε να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν πλήρως τις υπηρεσίες που προσφέρει η ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Οι γνώσεις της πληροφορικής είναι εξάλλου μια από τις προτεραιότητες του προγράμματος ηλεκτρονική μάθηση-eLearning. Η πρόσβαση στις υπηρεσίες προϋποθέτει επίσης ενίσχυση της πολυπλατφορμικής προσέγγισης (πρόσβαση στις υπηρεσίες από διάφορες πλατφόρμες: προσωπικούς υπολογιστές, ψηφιακή τηλεόραση, κινητά τερματικά, δημόσια σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο κ.λπ.).

2. Εμπιστοσύνη των χρηστών

Οι δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να προσφέρονται ηλεκτρονικά μόνον σε συνθήκες που εγγυώνται στους χρήστες την απολύτως ασφαλή πρόσβαση. Στο πλαίσιο αυτού του στόχου, η εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων, η ασφάλεια των ψηφιακών

---

⁴⁶ Α.Πομπόρτσας, 2006

συναλλαγών και επικοινωνιών είναι ζητήματα βέλτιστης σημασίας, για τα οποία πρέπει να προβλέπεται μέγιστος βαθμός προστασίας. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, πρέπει να προωθηθούν τεχνολογίες που βελτιώνουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, κυρίως μέσω κατάλληλων κοινοτικών προγραμμάτων. Σε γενικότερο επίπεδο, η ασφάλεια των δικτύων και των πληροφοριών, η καταπολέμηση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο ((ES) (DE) (EN) (FR)) και η ασφάλεια λειτουργίας αποτελούν προκαταρκτικές προϋποθέσεις για μια μακροχρόνια κοινωνία της πληροφορίας και, ως εκ τούτου, αποτελούν καίρια ζητήματα πολιτικής για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Δημόσιες συμβάσεις

Οι δημόσιες συμβάσεις είναι ένας τομέας στον οποίο η χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) μπορεί να προσφέρει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα. Οι παραδοσιακές διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις είναι χρονοβόρες και πολύπλοκες, και απαιτούν πολλούς πόρους. Επομένως, η χρήση της ΤΠΕ στις δημόσιες συμβάσεις μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη σχέση κόστους-απόδοσης των δημόσιων συμβάσεων. Η έλλειψη κοινοτικών κανόνων έχει έως τώρα αποτελέσει εμπόδιο στην καθιέρωση της ηλεκτρονικής σύνδεσης δημόσιων συμβάσεων στην Ευρώπη. Επίσης η έγκριση της νέας δέσμης νομοθετικών μέτρων σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, στην οποία περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι κανόνες για την ηλεκτρονική σύνδεση τους, πρόκειται να αποτελέσει καμπή για τη διάδοση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων στην Ευρώπη.

4. Πανευρωπαϊκές υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες πανευρωπαϊκής κλίμακας είναι σημαντικά μέσα για την προώθηση της κινητικότητας στην εσωτερική αγορά και της ευρώπης. Έχουν ήδη δημιουργηθεί διάφοροι τύποι πανευρωπαϊκών υπηρεσιών. Μπορούν να αναφερθούν οι υπηρεσίες EURES, ευρωπαϊκή πύλη για την κινητικότητα στον τομέα της απασχόλησης, και PLOTEUS, για τις δυνατότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη. Ωστόσο, η παροχή κοινών πανευρωπαϊκών υπηρεσιών μπορεί να καταστεί ευαίσθητο ζήτημα. Πράγματι, σε περίπτωση που οι υπηρεσίες αναπτυχθούν μόνο υπό το πρίσμα, οι ιδιαιτερότητες του κάθε κράτους μέλους, η δυσκολία πρόσβασης από πολίτες και επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών θα μπορούσε να καθιστά πρόβλημα. Επομένως, είναι σημαντικό να ληφθεί μέριμνα ώστε οι πανευρωπαϊκές υπηρεσίες να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των πολιτών των διαφόρων κρατών μελών. Είναι επίσης

απαραίτητη η καθιέρωση πραγματικής συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών των κρατών μελών και η δημιουργία διαλειτουργικών υποδομών.

5. Διαλειτουργικότητα

Ως διαλειτουργικότητα είναι ο τρόπος με τον οποίο διασυνδέονται τα συστήματα, οι πληροφορίες και οι μέθοδοι εργασίας. Η διαλειτουργικότητα των συστημάτων πληροφοριών καθιστά επομένως δυνατή την ενσωμάτωση της παροχής υπηρεσιών σε μια πύλη μονής κατεύθυνσης - όποιος κι αν είναι ο αριθμός των διαφορετικών συστημάτων ή διοικητικών οργανισμών που μεσολαβούν. Η διαλειτουργικότητα δεν είναι μόνο η σύνδεση δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Αφορά επίσης οργανωτικά θέματα, όπως π.χ. την ανάγκη να εξασφαλίζεται η συνεργασία με οργανισμούς-εταίρους, οι οποίοι έχουν διαφορετικό τρόπο εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας. Για τη δημιουργία πανευρωπαϊκών υπηρεσιών της eGovernment-ηλεκτρονικής διακυβέρνησης χρειάζεται επίσης κατ' ανάγκη η σύναψη συμφωνιών σε κοινά πρότυπα και προδιαγραφές. Τα περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν ήδη αυτή την πρόκληση, με την υιοθέτηση εθνικών πλαισίων διαλειτουργικότητας για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Τέλος οι ενέργειες αυτές συμπληρώνονται, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας.

6. Χάρτης πορείας

Τα θέματα προτεραιότητας που παρουσιάστηκαν πιο πάνω αποτελούν, για την Επιτροπή, το χάρτη πορείας για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Ωστόσο, αυτά τα μέτρα πρέπει να συνοδεύονται από δράσεις περισσότερο οριζόντιου χαρακτήρα.

6.7 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

1. Ενίσχυση της ανταλλαγής ορθών πρακτικών

Οι βέλτιστες πρακτικές περιλαμβάνουν στοιχεία τεχνολογίας, οργάνωσης και κατάρτισης. Απαιτούν μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις απ' όλους τους ενδιαφερόμενους βασικούς παράγοντες. Η ανταλλαγή εμπειριών και η υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών είναι δυνατόν να επιφέρουν αξιοσημείωτες εξοικονομήσεις κατά τη μετάβαση στην ευρεία εφαρμογή. Εξάλλου, συμβάλλουν στην προετοιμασία του εδάφους για τη διαλειτουργικότητα και τη συνεργασία μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών.

2. Υποβοήθηση των επενδύσεων

Υπάρχουν διάφορες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες και προγράμματα που αφορούν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Πρόκειται ιδιαίτερα για ορισμένα μέρη του έκτου προγράμματος πλαισίου έρευνας, για τα προγράμματα eTEN ((ES) (DE) (EN) (FR)) και IDA, καθώς και για επενδύσεις περιφερειακής προτεραιότητας στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το επίπεδο των επενδύσεων αυτών είναι χαμηλό σε σχέση με το συνολικό ποσό που θα έπρεπε να επενδύεται σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ετήσια δαπάνη σε ΤΠΕ για τις δημόσιες υπηρεσίες ανέρχεται σε περίπου 30 δισ. ευρώ, εκ των οποίων ένα ολόένα και σημαντικότερο μέρος (επί του παρόντος περίπου 5 δισ. ευρώ) δαπανάται για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι αυτές οι δαπάνες πρέπει να συνοδεύονται από πολύ υψηλότερες επενδύσεις στην οργάνωση και στους ανθρώπινους πόρους. Συνολικά, οι αναγκαίες επενδύσεις θα έπρεπε λοιπόν να ανέρχονται σε αρκετές δεκάδες δισ. ευρώ ετησίως. Η ενίσχυση σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα πρέπει, κατά συνέπεια, να αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της βοήθειας μεγαλύτερων επενδύσεων σε επίπεδο κρατών μελών.⁴⁷

6.7.1 ΤΕΠ-ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Επιγραμμική δημόσια διοίκηση ηλεκτρονικής διακυβέρνησης - eGovernment: στόχος της επιγραμμικής δημόσιας διοίκησης είναι να χρησιμοποιηθούν οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών για να βελτιωθεί η ποιότητα και η δυνατότητα πρόσβασης στις δημόσιες υπηρεσίες. Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να μειώσει τις δαπάνες τόσο των επιχειρήσεων όσο και των κυβερνήσεων αλλά και να διευκολύνει τις συναλλαγές μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών και των πολιτών. Επιπλέον, συμβάλλει στο μεγαλύτερο άνοιγμα και στη διαφάνεια του δημόσιου τομέα, καθώς και σε κυβερνητικές λειτουργίες λιγότερο περίπλοκες και πιο συνεπείς έναντι των πολιτών.

---

⁴⁷ Α.Πομπόρτσας, 2006

Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΕΠ): ο όρος ΤΠΕ καλύπτει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, εφαρμογών, τεχνολογιών, εξοπλισμών και λογισμικού, δηλαδή μέσων όπως η τηλεφωνία και το Διαδίκτυο, η εκπαίδευση εξ αποστάσεως, οι τηλεοράσεις, οι υπολογιστές, τα αναγκαία για τη χρησιμοποίηση αυτών των τεχνολογιών δίκτυα και λογισμικό. Οι τεχνολογίες αυτές αποτελούν επανάσταση για τις κοινωνικές, πολιτιστικές και οικονομικές δομές, δημιουργώντας νέες αντιλήψεις ως προς την πληροφόρηση, τη γνώση, τις επαγγελματικές δραστηριότητες κ.λπ.

6.7.1.1 ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 2006

Ανακοίνωση της Επιτροπής της 25ης Απριλίου 2006: Σχέδιο δράσης για τις ηλεκτρονικές διοικητικές υπηρεσίες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας 2010 ,οδηγείται στην επιτάχυνση της ηλεκτρονικής δημόσιας διοίκησης στην Ευρώπη προς όφελος όλων .

Το σχέδιο δράσης, που εγκρίθηκε το 2006, αποσκοπεί στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών, στον εκσυγχρονισμό τους και στην καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των πολιτών. Στο σχέδιο δράσης προτείνεται μια σειρά από προτεραιότητες, καθώς και χάρτης πορείας, ώστε να επιταχυνθεί η διάδοση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη. Προσδιορίζονται πέντε τομείς προτεραιότητας:

- 1.πρόσβαση για όλους
- 2.ενισχυμένη αποτελεσματικότητα
- 3.υπηρεσίες επιγραμμικής δημόσιας διοίκησης με ισχυρό αντίκτυπο
- 4.καθιέρωση εργαλείων καίριας σημασίας
- 5.ενισχυμένη συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- 6.έκθεση, η οποία αποτελεί μια συλλογή δελτίων ανά χώρα, τα οποία καταρτίστηκαν από το Παρατηρητήριο για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. Τα δελτία αυτά παρουσιάζουν την κατάσταση και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε κάθε κράτος μέλος όσον αφορά την δημόσια διοίκηση.

6.7.2 ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Εδώ πρέπει να αναφερθεί η πέμπτη ετήσια μελέτη για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση:

σύμφωνα με τα αποτελέσματα μιας μελέτης που πραγματοποιήθηκε το 2005 για λογαριασμό της Επιτροπής, περισσότερο από 90% των φορέων παροχής δημόσιων υπηρεσιών συνεργάζονται πλέον με το Διαδίκτυο και 40% των βασικών δημόσιων υπηρεσιών είναι απολύτως διαλογικές στο Διαδίκτυο. Με αυτό τον τρόπο, στη μελέτη αυτή υπογραμμίζονται τα σημαντικά βήματα προόδου που επετεύχθησαν όσον αφορά την ανάπτυξη και την ηλεκτρονική διάθεση δημόσιων υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση. Άλλωστε, η διαφορά των νέων κρατών μελών και εκείνων της ΕΕ των 15 μειώθηκε σημαντικά όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών και θα μπορούσε να καλυφθεί πολύ σύντομα.

Η πρόκληση την οποία αντιμετωπίζουμε σήμερα είναι να επιτευχθεί η ευρύτερη και συχνότερη δυνατή χρήση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ώστε να απλουστευθούν οι διοικητικές διαδικασίες που διεκπεραιώνονται από τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Εδώ πρέπει να αναφερθεί η τέταρτη ετήσια μελέτη για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση:

σύμφωνα με τα αποτελέσματα εκτενούς έρευνας η οποία δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2004, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες δίνουν υψηλότερους βαθμούς αξιολόγησης στις δημόσιες διοικήσεις που συνδυάζουν χρησιμοποίηση ΤΠΕ για την παροχή νέων υπηρεσιών με αναδιοργάνωση της εργασίας.

Η έρευνα μεγάλης κλίμακας, η οποία χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης του σχεδίου δράσης eEurope, πραγματοποιήθηκε σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, με βάση έναν κοινό κατάλογο είκοσι βασικών δημόσιων υπηρεσιών που διατίθονταν ηλεκτρονικώς στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης. Η έρευνα περιλαμβάνει 29 εμπειριστατωμένες περιπτώσιολογικές μελέτες για τις βέλτιστες πρακτικές. Μεταξύ αυτών μπορούν να αναφερθούν οι ουσιαστικές οικονομίες που πραγματοποιήθηκαν στη Φινλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά τις εγγραφές στην ανώτατη εκπαίδευση.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, τα καλύτερα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν εξηγούνται από το γεγονός ότι η αναδιοργάνωση και η χρήση των ΤΠΕ στις δημόσιες

διοικήσεις καθιστούν δυνατή τη μείωση του κόστους και την αύξηση της παραγωγικότητας, την επίτευξη μεγαλύτερης ευελιξίας και απλούστερων οργανωτικών δομών. Τα πρακτικά πλεονεκτήματα για το κοινό και τις επιχειρήσεις είναι η μείωση του όγκου προσέλευσης στις δημόσιες υπηρεσίες, οι ταχύτερες, φθηνότερες, περισσότερο προσβάσιμες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες, αλλά επίσης και ο μικρότερος αριθμός λαθών, τα πιο εύχρηστα συστήματα και ο καλύτερος έλεγχος από πλευράς των χρηστών.

6.7.3 ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Στη διάρκεια των τελευταίων ετών οι έννοιες της διακυβέρνησης και της διοίκησης έχουν μεταβληθεί σε σημαντικό βαθμό. Λόγω των έντονων πιέσεων και της προσδοκίας ότι ο τρόπος διακυβέρνησης θα πρέπει να αντανακλά τις νέες μεθόδους εργασίας, αλλά και της απαίτησης για πιο ανοιχτές κυβερνήσεις απέναντι στον επιχειρηματικό κόσμο.

Η τάση αυτή για αλλαγή συνθηκών έρχεται και πάλι στο προσκήνιο, λόγω της εξέλιξης και συνεχούς εμφάνισης νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Πολλοί υποστηρίζουν ότι η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση-eGovernment επιτρέπει την οικονομικότερη προσέγγιση των δημοκρατικών διαδικασιών. Ωστόσο, οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) μπορούν να επιτύχουν πολύ περισσότερα απ' αυτό. Επαναπροσδιορίζουν το τοπίο της δημόσιας διοίκησης μεταβάλλοντας τις σχέσεις μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και του κοινού, μεταξύ του δημόσιου - ιδιωτικού τομέα, και μεταξύ κυβέρνησης - πολίτη.

Νέες μορφές διακυβέρνησης κάνουν την εμφάνισή τους, αντανακλώντας τις ολοένα μεταβαλλόμενες οργανωτικές και οικονομικές δομές, με σημαντικές επιδράσεις στον τρόπο της ζωής των πολιτών. Είναι σαφές ότι η e-Διακυβέρνηση δεν αφορά μόνο στην παροχή online υπηρεσιών και στην καλύτερη εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων, αλλά συνιστά ένα νέο σύνολο τεχνολογικά υποβοηθούμενων διαδικασιών, που αφορούν την αλληλεπίδραση μεταξύ των πολιτών και της κυβέρνησης.

Η πορεία προς την ανάπτυξη του eGovernment και η ανάγκη για διοικητική αναμόρφωση γίνονται όλο και περισσότερο μέρος της πολιτικής ατζέντας των περισσότερων κρατών του ΟΟΣΑ (Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και

Ανάπτυξη), ενώ η ταχύτερη διάδοση του Διαδικτύου έχει ως αποτέλεσμα την ολοένα αυξανόμενη παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών εκ μέρους των φορέων της πολιτείας προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επίσης δώσει μεγάλη βαρύτητα στην άμεση υλοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών στόχων που σχετίζονται με την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Το 2000 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε την πρωτοβουλία eEurope, με κύριους στόχους:

1. Κάθε πολίτης, σχολείο, επιχείρηση και διοικητικός φορέας να έχουν πρόσβαση στο Internet
2. Να "μορφωθεί ηλεκτρονικά" όλη η Ευρώπη, και να δημιουργηθεί η κατάλληλη επιχειρηματική κουλτούρα
3. Να διασφαλιστεί ότι η όλη διαδικασία δεν θα οδηγήσει σε κοινωνικό αποκλεισμό συγκεκριμένων ομάδων, και ότι θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών μέσα από την κοινωνική συνοχή
4. Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, η Επιτροπή πρότεινε 10 κύριους τομείς δράσης, ως μέρος του Σχεδίου Δράσης eEurope 2002, ένα φιλόδοξο πλάνο στο οποίο θα συμμετείχαν από κοινού τα κράτη-μέλη, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες της Ευρώπης. Ένας από αυτούς τους τομείς δράσης ήταν να έχουν οι κυβερνήσεις online παρουσία, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες θα έχουν εύκολη πρόσβαση σε χρήσιμη πληροφορία, υπηρεσίες αλλά και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

Παρόμοιες δημόσιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες (eServices) είναι σήμερα διαθέσιμες σε υπερ-εθνικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο σε όλα τα κράτη-μέλη. Ωστόσο, παρά τις παραπάνω πρωτοβουλίες, σημαντικό είναι το σχόλιο του George Hall, Διευθυντή Επιχειρηματικών Υποθέσεων στο ICL, δεν βλέπει "ενδείξεις ότι οι απαραίτητες αλλαγές στον τρόπο διοίκησης, ή μια ανάλυση του κόστους γι' αυτές, βρίσκονται υψηλά στην ατζέντα πολλών ευρωπαϊκών χωρών στην πορεία τους για την επίτευξη της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης". Όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν πλέον παρουσία στο Διαδίκτυο, "αλλά είναι βέβαιο ότι, εφόσον το κόστος και η παροχή των σχετικών υπηρεσιών δεν ιδωθούν ως επένδυση στο μέλλον, τότε το eGovernment θα παραμείνει ένα μακρινό όραμα χωρίς πρακτική σημασία στην καθημερινότητα των Ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων".

6.8 ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η αποτελεσματική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση απαιτεί εσωτερική αναδιοργάνωση: αλλαγές στις δομές και την οργάνωση της εργασίας, εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, αλλά και κατάλληλες συνθήκες δουλειάς. Τα κράτη-μέλη συμφώνησαν να ανταλλάσσουν τις εμπειρίες τους στους τομείς της εκπαίδευσης και της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στο δημόσιο τομέα, ενώ οι αρμόδιοι υπουργοί κάλεσαν την Επιτροπή να ορίσει σαφή μεθοδολογία προς αυτή την κατεύθυνση. Οι υπουργοί αναγνώρισαν επίσης ότι οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ευκολότερη πρόσβαση στο δημόσιο τομέα, και ότι η βελτίωση των συνθηκών για χρήση αυτής της πρόσβασης σε όλη την Ευρώπη θα συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και την αγορά εργασίας.

6.9 ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Οι αλλαγές με στόχο την επίτευξη μιας πραγματικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης θα πρέπει να υπερβούν το αρχικό επίπεδο της απλής παροχής πληροφοριών μέσω Διαδικτύου, και να φθάσουν στο σημείο της ολοκλήρωσης, προσφέροντας προηγμένες υπηρεσίες σε ένα πλήρως διαδραστικό (interactive) περιβάλλον εργασίας για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Οι αρμόδιοι υπουργοί της Ευρώπης κάλεσαν την Επιτροπή να προβεί στις απαραίτητες επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, ώστε να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα και η αξιοπιστία των υποδομών επόμενης γενιάς (συμπεριλαμβανομένης της άμεσης μετάβασης στη γρήγορη πρόσβαση στο Internet). Τόνισαν επίσης την ανάγκη για καθορισμό προτεραιοτήτων, αξιολόγηση και συντονισμό των πρωτοβουλιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και κάλεσαν την Επιτροπή να εξασφαλίσει την καλύτερη συνεργασία μεταξύ των χωρών-μελών. Όταν ξεκίνησε το Σχέδιο Δράσης eEurope 2002, είχε δωθεί ενέργεια για γρήγορο πέρασμα της Ευρώπης στο Διαδίκτυο. Γενικότερα στέφθηκε με επιτυχία και συνέβαλε στο να είναι σήμερα online πολύ περισσότεροι άνθρωποι και περισσότερες επιχειρήσεις. Ωστόσο, έγιναν εμφανή και ορισμένα προβλήματα που σχετίζονταν με τη χρήση.

Συγκεκριμένα:

1. Οι συνδέσεις ήταν πολύ αργές, κάτι που δεν βοηθούσε στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και την επιτάχυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Κάποια σχολεία μπορεί να ήταν συνδεδεμένα στο Internet, αλλά ο κυβερνοχώρος δεν είχε γίνει αναπόσπαστο μέρος της παιδαγωγικής διαδικασίας.

3. Η online παρουσία των κυβερνήσεων είχε ακόμη πολύ δρόμο να διανύσει προτού φθάσει στο επίπεδο της πραγματοποίησης ηλεκτρονικών συναλλαγών.

Έτσι, τον Ιούνιο του 2002 υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σεβίλλης το Σχέδιο Δράσης eEurope 2005. Ο κύριος στόχος του νέου σχεδίου ήταν να τεθούν δύο ομάδες δράσεων που θα ενισχύουν η μία την άλλη:

1. Δράσεις που θα προωθούν την ανάπτυξη υπηρεσιών, εφαρμογών και περιεχομένου, καλύπτοντας τόσο τις online δημόσιες υπηρεσίες όσο και το e-επιχειρείν.
2. Δράσεις που θα προωθούν την ανάπτυξη υποδομών για ταχύτερες συνδέσεις και ασφαλέστερη πρόσβαση στο Internet.

Στο Σχέδιο τονίζεται επίσης ότι η Ευρώπη θα πρέπει να διαθέτει:

1. Σύγχρονες online δημόσιες υπηρεσίες (Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Τηλεκπαίδευσης και Τηλεϊατρικής)
2. Δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον
3. Διευρυμένη διαθεσιμότητα γρήγορων συνδέσεων στο Διαδίκτυο σε ανταγωνιστικές τιμές και υποδομές απόλυτης ασφάλειας συναλλαγών.

Η εμπειρία δείχνει ότι έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος. Το Σχέδιο Δράσης του 2002 είχε στόχο να εισάγει το Internet σε κυβερνήσεις, πολίτες και επιχειρήσεις. Ο δεύτερος στόχος, που τέθηκε από το eEurope, ήταν να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται online όντως χρησιμοποιούνται. Ο δεύτερος αυτός στόχος προϋποθέτει την καλύτερη γνωριμία του κοινού με τις online δημόσιες υπηρεσίες και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Αυτή είναι και η μεγαλύτερη πρόκληση της Ευρώπης σήμερα για την επίτευξη μιας πραγματικής και ολοκληρωμένης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

6.10 Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ & ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στις αρχές του νέου αιώνα, οι κυβερνήσεις συνειδητοποίησαν ότι το διαδίκτυο που είχε ήδη επικρατήσει στον ιδιωτικό τομέα, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με ανάλογο τρόπο και από το κράτος για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό άρχισε να αναπτύσσεται ένα νέο μοντέλο δημόσιας διοίκησης που ονομάστηκε ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Αρχικά, αυτός ο όρος συνδέθηκε με τη χρήση του Διαδικτύου για τη διεκπεραίωση των συναλλαγών του κοινού με το κράτος. Για παράδειγμα, ένας πολίτης θα μπορούσε να υποβάλει τη φορολογική του δήλωση, απευθείας, από το σπίτι του, χρησιμοποιώντας τον προσωπικό του υπολογιστή.

Στη συνέχεια διαπιστώθηκε πως το Διαδίκτυο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για την ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες. Πολλοί άρχισαν να μιλούν για την αναβίωση της αθηναϊκής δημοκρατίας. Όπως είναι γνωστό, στην αρχαία Αθήνα αναπτύχθηκε και άνθισε η δημοκρατία όπου οι πολίτες συγκεντρώνονταν στην Αγορά και συναποφάσιζαν για τα κοινά. Σήμερα, κατά ανάλογο τρόπο, θα μπορούσε να δημιουργηθεί μια εικονική "Αγορά" στο Διαδίκτυο, όπου οι πολίτες θα έχουν τη δυνατότητα να διαβουλεύονται με τη διοίκησή τους ή και να ψηφίζουν για θέματα που τους αφορούν.⁴⁸

Υπάρχουν κάποιες ηλεκτρονικές διευθύνσεις που αφορούν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Αυτές είναι οι παρακάτω : www.gsis.gr, www.omed.gr, www.e-forologia.gr, www.taxheaven.gr, www.ermis.gov.gr.

Βάσει αυτών η Ευρωπαϊκή Ένωση γενίκευσε τις νέες ιδέες και ορίζει ότι: "Ηλεκτρονική διακυβέρνηση είναι η χρήση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών στη δημόσια διοίκηση σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού, με σκοπό τη βελτίωση της εξυπηρέτησης του κοινού, την ενδυνάμωση της δημοκρατίας και την υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών".

Ο ορισμός αυτός καθορίζει δύο θεμελιώδεις αρχές:

---

⁴⁸ Α.Πομπόρτσας, 2006

Πρώτον: Οριοθετεί τους στόχους της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε τρεις συγκεκριμένους τομείς:

1. Εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων
2. Βελτίωση των δημοκρατικών διαδικασιών
3. Υποστήριξη των δημόσιων πολιτικών.

Δεύτερον: Συνδέει άρρηκτα την ηλεκτρονική διακυβέρνηση με ευρύτατες οργανωτικές αλλαγές στο εσωτερικό της δημόσιας διοίκησης.

Πράγματι, σήμερα οι κυβερνήσεις δηλώνουν ότι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση δεν περιορίζεται στην αυτοματοποίηση των διαδικασιών, αλλά αποτελεί το πιο σημαντικό εργαλείο για μια ευρεία διοικητική μεταρρύθμιση όπου οι νέες τεχνολογίες διαδραματίζουν ένα νέο ρόλο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση για να προωθήσει την ηλεκτρονική διακυβέρνηση σχεδίασε και υλοποίησε τα Προγράμματα Δράσης 2002 και 2005 τα οποία, κυρίως, αποσκοπούσαν στην ανάπτυξη εφαρμογών στα κράτη μέλη. Σήμερα, η Ε.Ε. σχεδιάζει το νέο Πρόγραμμα Δράσης 2010, το οποίο θα συζητηθεί στη συνδιάσκεψη των υπουργών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα γίνει στο Μάντσεστερ. Το νέο πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και προσδιορίζει τα βασικά ορόσημα.

Τα κυριότερα σημεία είναι:

1. Οι πολίτες και οι επιχειρήσεις στο επίκεντρο.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, μετά το 2005, θα απευθύνεται αποκλειστικά στους πολίτες και τις επιχειρήσεις για να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους:

Για τη διαβίωση, την εργασία και την επιχειρηματικότητά τους στην Ευρώπη.

Ως χρήστες των διοικητικών υπηρεσιών, ως φορολογούμενοι και ως συμμετοχοί στη δημοκρατία.

Οι δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να σχεδιάζουν τις διαδικασίες τους από τη σκοπιά του χρήστη. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις, οι προτεραιότητες και οι προτιμήσεις κάθε μεμονωμένης κατηγορίας χρηστών.

2. Ηλεκτρονική αναγνώριση των χρηστών και αυθεντικοποίηση των συναλλαγών.

Οι επικοινωνίες και οι συναλλαγές των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις δημόσιες υπηρεσίες πρέπει να εξασφαλίζουν την αυθεντικότητα των συμβαλλόμενων

μερών, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και τις θεσμικές απαιτήσεις για τη διενέργεια νόμιμων διοικητικών συναλλαγών. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζεται ότι: θα αναπτυχθούν συναλλαγές σε πραγματικό χρόνο (online) σε ολόκληρη την Ευρώπη με τη βοήθεια ενός πανευρωπαϊκού διαλειτουργικού συστήματος αναγνώρισης και αυθεντικοποίησης των συναλλαγών.

3. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση για όλους.

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες και τα ηλεκτρονικά προϊόντα θα έχουν αξία, εάν και μόνον εάν όλοι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση σε αυτά. Όλοι πρέπει να συμμετέχουν ισότιμα στην κοινωνία της γνώσης, χωρίς γεωγραφικούς, οικονομικούς και πολιτισμικούς αποκλεισμούς. Το νέο ευρωπαϊκό όραμα είναι ότι ,δεν θα υπάρχει κανένας παραμερισμένος πολίτης από την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.

4. Αποδοτική και αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση δίνει την ευκαιρία για τη δημιουργία παραγωγικών και αποτελεσματικών δημόσιων διοικήσεων και επομένως, θα πρέπει σε ό,τι αφορά την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η οποία θα πρέπει να αυξήσει την αποδοτικότητα σε ποσά που αντιστοιχούν με το 1% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος.

Και οι δημόσιες διοικήσεις πρέπει να διαθέτουν στους πολίτες και τις επιχειρήσεις προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

5. Ηλεκτρονικές δημόσιες προμήθειες.

Τα κράτη πραγματοποιούν προμήθειες που αντιστοιχούν με το 15% του Ακαθάριστου Εθνικού Εισοδήματος και η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να συνεισφέρει στη βελτίωση των διαδικασιών των δημόσιων προμηθειών. Ο στόχος στον τομέα αυτόν είναι: οι κρατικές προμήθειες πρέπει να γίνονται ηλεκτρονικά έτσι ώστε όλες οι εταιρίες να μπορούν να συμμετέχουν στους σχετικούς διαγωνισμούς.

6. Διασυνοριακές υπηρεσίες.

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση μπορεί να διευκολύνει την ελεύθερη διακίνηση ανθρώπων, κεφαλαίων, αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των κρατών-μελών και να συμβάλει στη δημιουργία της ενωμένης Ευρώπης. Έτσι, το επόμενο ορόσημο είναι

ό,τι , πρέπει να έχουν αναπτυχθεί ευρωπαϊκές διασυνοριακές εφαρμογές για την πρόνοια, την ανεύρεση εργασίας, την απόκτηση αδειών, την ίδρυση νέων εταιριών, την απόδοση του ΦΠΑ κ.λπ.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προσδιορίζει τα επόμενα ορόσημα και προετοιμάζει την τρίτη γενιά δράσεων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Δυστυχώς, η χώρα μας στο παρελθόν δεν παρακολούθησε τις εξελίξεις και περιορίστηκε στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων που δεν αντικατοπτρίζουν τη φιλοσοφία και τις αρχές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Τώρα, η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς χαράζει εθνική στρατηγική και δρομολογεί τα έργα που θα θεμελιώσουν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη χώρα μας. Τα έργα αυτά αποσκοπούν στη δημιουργία ενιαίας πρόσβασης, στην τυποποίηση και ασφάλεια των συναλλαγών ως εξής:

1. Δημιουργία εθνικής δημόσιας πύλης στο Διαδίκτυο.

Η πύλη θα συνδέεται με τις δημόσιες διαδικτυακές τοποθεσίες και θα αποτελεί το μοναδικό σημείο εισόδου για τη διενέργεια online συναλλαγών.

2. Δημιουργία εθνικού συστήματος αυθεντικοποίησης και ασφάλειας των συναλλαγών.

Το σύστημα αυθεντικοποίησης θα ελέγχει την ταυτότητα των συμβαλλόμενων μερών και θα εξασφαλίζει την εγκυρότητα και νομιμότητα των online συναλλαγών.

3. Δημιουργία και θεσμοθέτηση Εθνικού Συστήματος Διαλειτουργικότητας.

Με το έργο αυτό θα αναπτυχθούν και θα θεσμοθετηθούν ενιαίοι κανόνες για την ηλεκτρονική επικοινωνία των δημόσιων υπηρεσιών.

Τα τρία αυτά έργα οριοθετούν την είσοδο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και καθορίζουν το τεχνικό και θεσμικό πλαίσιο που είναι απαραίτητο για τη δημιουργία online συναλλαγών. Χωρίς αυτό το πλαίσιο δεν μπορεί να γίνουν νόμιμες ηλεκτρονικές συναλλαγές και επομένως δεν έχει νόημα να μιλάμε για ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Για αυτόν το λόγο τα παραπάνω έργα θεωρούνται τα βασικά στοιχεία για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στη χώρα μας

Αναφέρουμε παράδειγμα μιας ηλεκτρονικής κάρτας, που θα χρησιμοποιείται σε κάθε συναλλαγή και θα απαλλάζει τους πολίτες από την υποχρέωση συλλογής

αποδείξεων , ενώ θα δίνει τη δυνατότητα στο υπουργείο Οικονομικών να έχει πλήρη εικόνα του ΦΠΑ.

Για τη δημιουργία της κάρτας θα αξιοποιηθεί η υποδομή του συστήματος πληρωμής υποχρεώσεων DIASPOS της Διατραπεζικά Συστήματα (ΔΙΑΣ) ΑΕ. Το σύστημα προσφέρει ήδη τη δυνατότητα στους φορολογούμενους να εξοφλούν τις υποχρεώσεις τους προς το Ελληνικό Δημόσιο με χρήση πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας, μέσω των μηχανημάτων EFT/POS, που είναι εγκατεστημένα στις κατά τόπους εφορίες.

Τα οφέλη:

1. Με τον τρόπο αυτό ο φορολογούμενος αποδεσμεύεται από τη μεταφορά μετρητών, πληρώνει με ασφάλεια και ευκολία, ενώ του παρέχονται και πιστωτικές διευκολύνσεις. Μέσω το DIASPOS το Δημόσιο αποφεύγει τη διαχείριση μετρητών από τους υπαλλήλους του ,ελαχιστοποιεί σιγά σιγά τις κινήσεις του ρευστού χρήματος. Τελικός στόχος η πλήρη καταργησή του και η μετατροπή του σε ηλεκτρονικές μονάδες ,ώστε να έχει μικρότερο λειτουργικό κόστος στη διευθέτηση των συναλλαγών.
2. Στη συνάντηση των υπουργών Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης με το προεδρείο της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, αποφασίστηκε η συνδρομή του Δημοσίου μέσω του DIASPOS για την έκδοση ηλεκτρονικών καρτών που θα χρησιμοποιούνται σε κάθε συναλλαγή και θα καταργήσουν την υποχρέωση συλλογής αποδείξεων.

Πώς λειτουργεί:

1. η κάρτα θα φέρει τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου κάθε πολίτη και θα χορηγείται είτε από κάθε τράπεζα ξεχωριστά, είτε από το υπουργείο Οικονομικών. Μέσω των ειδικών τερματικών (POS) που διαθέτουν τα καταστήματα, θα περνούν στον λογαριασμό του πολίτη τα ποσά των αποδείξεων. Η έκδοση και η λήψη της απόδειξης θα παραμείνει υποχρεωτική.
2. Σύστημα επιβράβευσης των φορολογουμένων
3. Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομικών, το DIASPOS θα υποστηρίξει και έξυπνες κάρτες επιβράβευσης φορολογουμένων , με τις οποίες οι υπηρεσίες

του υπουργείου θα παρακολουθούν τον τζίρο των καταστημάτων και τις καθημερινές ροές του ΦΠΑ.

4. Οι συγκεκριμένες κάρτες θα είναι και χρεωστικές, ώστε να διευκολύνεται ο περιορισμός της χρήσης μετρητών. Ωστόσο, τα προβλήματα αναμένονται να παρουσιασθούν στις συναλλαγές με μικροποσά και στο υπαίθριο εμπόριο.
5. Όπως αναφέρουν νομικοί κύκλοι, σε κάθε περίπτωση η ενεργοποίηση του εν λόγω συστήματος, η υποδομή του οποίου θεωρείται σχεδόν έτοιμη, απαιτεί την έγκριση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς οι έξυπνες κάρτες θα καταγράφουν λεπτομερώς την καταναλωτική συμπεριφορά των πολιτών και θα αποτυπώνουν το σύνολο των καθημερινών τους δραστηριοτήτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Κατά την συγγραφή της πτυχιακής μας , πολλά σημαντικά στοιχεία μπορούν να αντληθούν μέσα από αυτήν . Για' αυτό, θεωρούμε σκόπιμη την παράθεση τους. Παρακάτω θα αναλύσουμε τα κύρια συμπεράσματά μας , που χρήζουν ιδιαίτερη προσοχή. Το πρώτο σημαντικό συμπέρασμα μας είναι το εξής: 1) **Ο κλάδος της Λογιστικής συνεχώς εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς και ενίοτε αλλάζουν οι εκάστοτε νομοθετικές διατάξεις του, για να προσαρμόζεται στις νέες τάσεις .** Πιο συγκεκριμένα, πολλοί νόμοι δημιουργούνται, καταργούνται οι παλιοί και την θέση τους παίρνουν οι νέοι , για να δώσουν σημαντικότερες προτάσεις και λύσεις στα νέα δεδομένα της κοινωνίας. Διότι η κοινωνία συνεχώς εξελίσσεται με γρήγορους ρυθμούς. 2) **Η τεχνολογία αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο της Λογιστικής, που απλοποιεί τις διαδικασίες και προσθέτει πλεονεκτήματα.** Η τεχνολογική εξέλιξη και η εμφάνιση του διαδικτύου στην καθημερινότητα μας , έχει ανατρέψει τα μέχρι τώρα δεδομένα, παρέχοντας σημαντικά πλεονεκτήματα. Η Λογιστική θα συνεχίζει να επηρεάζεται από την τεχνολογική εξέλιξη, σημαντικό παράδειγμα είναι η μηχανογραφημένη Λογιστική. 3) **Η μηχανογραφημένη λογιστική και η χρήση του διαδικτύου παρέχει πλεονεκτήματα και ευκολίες, τόσο στις επιχειρήσεις, τράπεζες, λογιστικά γραφεία, αλλά και στο ίδιο το Κράτος.** Είναι γνωστό πώς, η μηχανογραφημένη Λογιστική παρέχει ένα πλήθος πλεονεκτημάτων , που απλοποιούν τις διαδικασίες και δεν εξυπηρετούν μόνο τις τράπεζες , τα λογιστικά γραφεία και το κράτος, αλλά και τους πολίτες στην καθημερινότητα τους. 4) **Ταχύτητα, αμεσότητα, ευελιξία, μεγάλο εύρος υπηρεσιών , απλοποίηση διαδικασιών, τα κύρια πλεονεκτήματα της τεχνολογικής εξέλιξης στον κλάδο της Λογιστικής.** Τα παραπάνω αποτελούν τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα , που παρέχουν ένα εύρος δυνατοτήτων τόσο στους πολίτες, όσο και στους επιχειρηματίες και στο κράτος. 5) **Προτεραιότητα είναι η ασφάλεια, η εμπιστοσύνη, η εξέλιξη και η καινοτομία στις λογιστικές εφαρμογές μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου.** Η ασφάλεια του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών εφαρμογών είναι μείζον θέμα , γιατί μόνο αν εξασφαλίσουμε ασφάλεια θα μπορέσουμε να αποκτήσουμε δυνατότητες και να εκμεταλλευτούμε τα πλεονεκτήματα και λύσεις.

6) **Καθοδήγηση , σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση πολιτών.** Για να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε όλες αυτές τις υπηρεσίες που μας προσφέρει η τεχνολογική εξέλιξη, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε την συμμετοχή των πολιτών. Δηλαδή θα πρέπει να ενημερωθούν κατάλληλα και να τους προσφέρουμε όλες αυτές τις πληροφορίες, που είναι απαραίτητες για να επιτευχθεί μια δραστηριότητα., Οπότε, μία ορθή και σωστή καθοδήγηση και ενημέρωση πολιτών, μπορεί να οδηγήσει στα επιθυμητά αποτελέσματα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κλείνοντας την πτυχιακή μας εργασία , θεωρούμε αναγκαία την παράθεση μερικών πολύτιμων συμπερασμάτων. Αρχικά, το θέμα που επιλέξαμε ανταποκρίνεται στα νέα τεχνολογικά και οικονομικά δεδομένα της Λογιστικής. Δεδομένου ότι το διαδίκτυο βρίσκεται καθημερινά στην καθημερινότητα μας, έχει επηρεάσει όλους τους τομείς και ειδικότερα εκείνων που ανήκουν στο χώρο της Οικονομίας. Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι ο κλάδος της Λογιστικής συνεχώς εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς και ενίοτε αλλάζουν οι εκάστοτε νομοθετικές διατάξεις του, για να προσαρμόζεται στις νέες τάσεις. Επίσης, το διαδίκτυο αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο της Λογιστικής, που απλοποιεί τις διαδικασίες και προσθέτει πλεονεκτήματα.

Αξίζει να σημειωθεί , πώς το διαδίκτυο και η συνεχής εξέλιξη της Λογιστικής, θα βρίσκονται πάντα στο παρασκήνιο, προσφέροντας και παρουσιάζοντας νέες δυνατότητες και προοπτικές όπως η επικείμενη χρήση της φοροκάρτας. Κατά το πέρασ των ετών, θα παρατηρούμε συνεχώς νέες τεχνολογικές εφαρμογές και την σπουδαιότητα αυτών στο κλάδο της Λογιστικής. Τα πλεονεκτήματα αυτών θα ευνοούν τους πολίτες στις καθημερινές τους συναλλαγές, απλοποιώντας και επιταχύνοντας τες. Είναι σημαντικό να αναφερθεί , πώς η μηχανογραφημένη λογιστική και η χρήση του διαδικτύου παρέχει πλεονεκτήματα και ευκολίες, τόσο στις επιχειρήσεις, τράπεζες, λογιστικά γραφεία, αλλά και στο ίδιο το Κράτος.

Αξίζει να σημειωθεί πώς οι υπολογιστές έχουν αντικαταστήσει τις χειρόγραφες εφαρμογές, προσφέροντας ένα τεράστιο εύρος πλεονεκτημάτων και ευκολιών. Καθημερινά συναντάμε τους υπολογιστές στους χώρους εργασίας, αλλά ακόμα και σε χώρους ψυχαγωγίας (internet café). Αυτό σημαίνει πώς η τεχνολογική εξέλιξη είναι επιτακτική και εμφανής σε όλους εμάς. Συγκεκριμένα στο χώρο της Λογιστικής, η τεχνολογική εξέλιξη και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές έχουν αντικαταστήσει τα χειρόγραφα συστήματα, απλοποιώντας και εξελίσνοντας τις εφαρμογές και τις καθημερινές εργασίες των επιχειρήσεων. Παραδείγματος χάριν, λογιστικά γραφεία, τράπεζες διαθέτουν ένα σύγχρονο και μεγάλο σύστημα πληροφοριακών εφαρμογών. Διαθέτουν ένα μεγάλο εύρος υπηρεσιών μέσω διαδικτύου στους πολίτες.

Στο διαδίκτυο μπορεί οποιοσδήποτε πολίτης να βρει με ευκολία τις ίδιες υπηρεσίες που θα συναντούσε σε ένα λογιστικό γραφείο, σε μία τράπεζα. Επίσης μπορεί να ανακτήσει και να αποκτήσει πληροφορίες, λογιστικές φόρμες, οδηγίες συμπλήρωσης φορολογικής δήλωσης, ακόμα και δείγματα λογιστικών εγγράφων (Ε1, Ε9, εκκαθαριστικά εφοριών κτλ), με εξαιρετική ευκολία και ταχύτητα. Τα λογιστικά γραφεία, οι εφορίες και οι τράπεζες έχουν εύκολη πρόσβαση στα λογιστικά δεδομένα των πολιτών. Λαμβάνουν, επεξεργάζονται και επικοινωνούν με τους πολίτες με άμεσο τρόπο. Το σημαντικό είναι πώς οι πολίτες δείχνουν εμπιστοσύνη στην τεχνολογική εξέλιξη και πραγματοποιούν ένα μέρος των λογιστικών τους εκκρεμοτήτων ηλεκτρονικά, με την κατάλληλη ενημέρωση και καθοδήγηση, φυσικά.

Μία εικόνα που μας έρχεται στο μυαλό είναι η «εξαφάνιση των ουρών» έξω από τις εφορίες. Φανταστήτε, πόσο πιο εύκολη θα γινόταν η καθημερινότητα αν όλοι οι πολίτες τακτοποιούσαν τις λογιστικές και οικονομικές τους εκκρεμότητες μέσω διαδικτύου! Έτσι η τεχνολογία μας δίνει την δυνατότητα να απαλλαχτούμε από γραφειοκρατία, χάσιμο χρόνου, δυσφορία. Επίσης δεν απαιτεί την φυσική παρουσία ενός προσώπου σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο. Απευθύνεται σε όλες τους ανθρώπους, ως ένα προνόμιο για όλους.

Το ερώτημα όμως είναι πώς ένας άνθρωπος μεγάλης ηλικίας, είναι ιδιανικό να έχει επαφή με το διαδίκτυο; Αξίζει να σημειωθεί πώς πολλοί ηλικιωμένοι εκπαιδούνται και γνωρίζουν να χειρίζονται υπολογιστή. Γιατί λοιπόν να μην διεκπεραιώνουν τις εκκρεμότητες τους ηλεκτρονικά; Και αν αυτό δεν είναι εφικτό, νεότερα άτομα της οικογενείας τους μπορούν να τις διεκπεραιώσουν αυτά. Η

εκπαίδευση και η εκμάθηση ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι καταλύτης στην καθημερινότητα.

Τέλος θα θέλαμε να αναφέρουμε πώς η τεχνολογική εξέλιξη στον κλάδο της Λογιστικής ,θα είναι εμφανής στο κοντινό αλλά και μακρινό μέλλον. Μείζον θέμα και προτεραιότητα είναι η ασφάλεια, η εμπιστοσύνη, η εξέλιξη και η καινοτομία στις λογιστικές εφαρμογές μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου. Έτσι μόνο θα αποκτήσουμε πρόοδο , τεχνολογική ανάπτυξη με μέτρο, καθοδήγηση και πάνω απ'όλα σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βλάχος Χρήστος- Λούκας Λουκάς: «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 2007», Αθήνα 2007, εκδόσεις Globaltraining
- Γαλάνης Βασίλειος : «Μηχανογραφημένη Λογιστική»,Αθήνα 1995 Εκδόσεις Α.Σταμούλης
- Κ. Βαρδάκης-Δ. Μοσχολέα – Α. Παπαναστασάτος: « Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 1999 Εκδόσεις Α.Σταμούλης
- Μ.Λεοντάρη : « Λογιστικό Σχέδιο και Ισολογισμός», Αθήνα 1995 Εκδόσεις Βρυκούς Ε.
- Τενέδιος Αντώνιος : « Γενικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 1993 Εκδόσεις Φορολογιστική
- Ε.Σακελλη : « Το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο», Αθήνα 2005 Εκδόσεις Πανδέκτης
- Βασιλείου Δημήτριος : « Αρχές Χρηματοοικονομικής Λογιστικής»,Αθήνα 2009 Εκδόσεις Τζωρτζάκης Μ.
- Κάντζος Κων/νος : « Λογιστική, Δεοντολογία, Επαγγελματική, Εργασιακή», Αθήνα 2011 Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική
- Παπαγιάννης Νικόλαος : « Πρακτικός Οδηγός Λογιστικής» , Αθήνα 2011 Εκδόσεις Epsilon net
- Πομπόρτσος Ανδρέας : « Εισαγωγή στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση», Αθήνα, 2006 Εκδόσεις Τζιόλας
- Δ.Κούης-Μ.Δενδρινός : « Εισαγωγή στην τεχνολογία πληροφοριών», Αθήνα 2010 Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών
- Πέτρου Ιωάννης : « Κοινωνιολογία», Αθήνα, 2007 Εκδόσεις Βάνιας
- Κατριβέσης Νικόλαος : « Κοινωνιολογική θεωρία », Αθήνα 1996

Εκδόσεις Μπένου Ε.

- Γιούλτσης Βασίλειος : « Εισαγωγή στην γενική κοινωνιολογία », Αθήνα, 1985
Εκδόσεις Κυριακίδη
- Δ.Καρολίδης-Κ.Ξαρχάκος : « Εισαγωγή στην πληροφορική και το διαδίκτυο », Αθήνα, 2009 Εκδόσεις Άβακα
- Νικολός Δημήτριος : « Αρχιτεκτονική των υπολογιστών », Αθήνα, 2008
Εκδόσεις Γκιούρδας
- Β.Forouzan-F.Mosharruf : « Εισαγωγή στην επιστήμη των υπολογιστών », Αθήνα, 1999 Εκδόσεις Κλειδάριθμος

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- <http://www.union.gr/>
- <http://www.mnec.gr/el/>
- <http://www.gge.gr>
- <http://www.gspa.gr>
- <http://www.guardian.co.uk>
- www.ypes.gr
- www.treasury.gov
- www.logistiki.com
- www.taxheaven.com
- www.ierd.duth.gr
- www.thesis.com
- www.imerisia.gr
- www.opengov.gr
- www.tanea.gr
- www.news.kathimerini.gr
- www.tovima.gr
- www.ebsi.gr
- www.lib.teiher.gr
- <http://el.wikipedia.org>
- <http://horfid.wordpress.com>
- www.tidean.gr